

DIAMANTER

ET TVÆRSPROGLIGT TERMINOLOGISPECIALE

- med komparativ fagsproglighedsanalyse af danske og spanske tekster
om diamanter

Marianne Kjærgaard Rasmussen

Cand.ling.merc Translatør & Tolk i spansk

Copenhagen Business School

Juli 2010

Vejleder: Henrik Selsøe Sørensen

Bivejleder: Hanne Erdmann Thomsen

Typeenheder: 143.779 = 79,8 NS

Afleveringsdato: 26. Juli 2010

Resumen:

Diamantes – una tesina sobre la terminología de diamantes como gema en joyería.

Para mi tesina universitaria quería escribir sobre dos cosas: traducción y diamantes como una gema en joyería. Traducción porque soy estudiante de traducción e interpretación, y diamantes como una gema en joyería porque llevo mucho tiempo trabajando en una empresa que vende joyería en el Internet. Tuve la idea de combinar las dos cosas en una tesina que investiga la terminología de diamantes como gemas en joyería para ver cómo se traducen los términos de diamantes de la mejor manera posible.

Durante la fase de ideas descubrí que existen textos muy diferentes sobre diamantes, y textos de un grado variante de profesionalidad. Existen textos de alto grado de profesionalidad, es decir textos escritos por y para expertos; textos de un grado de profesionalidad un poco más bajo escritos por expertos, pero para gente no expertos, al fin existen textos que no han escritos expertos ni han escrito para expertos, sino se tratan de textos escritos por y para gente que no conozca el mundo de diamantes. Entonces quería escribir una tesina sobre estos textos de diferentes grados de profesionalidad, para investigar si hay diferencias entre los textos, y cuáles sean estas diferencias. También quería averiguar si hay las mismas diferencias en español como en danés, o si hay diferencias entre español y danés, es decir, si hay diferencias en la popularización de la lengua profesional de diamantes entre español y danés. La hipótesis es que la lengua profesional tiene una estructura, un estilo y un uso de términos diferente que las lenguas menos profesionales, ¿pero hay el mismo grado de popularización en danés como en español y viceversa?

Para investigar este tema he utilizado dos métodos electrónicos de compilar y analizar un gran número de textos. Un método es utilizar los corpus electrónicos para analizar e investigar los textos en niveles diferentes, viendo primero en cuáles palabras y términos se usen en diferentes textos, y después en las colocaciones alrededor de los términos en los mismos textos. También he hecho un simple análisis gramatical para ver qué estructura gramatical se use en diferentes textos.

El otro método electrónico es compilar una base de datos terminológicos para obtener una vista fácil, simple y clara de los términos. En esta base de datos también se podrá

ver informaciones sobre los términos, informaciones estructurales, gramaticales y de traducción, informaciones como su conjugación, equivalencia, colocaciones, sinónimos, y etc.

En cuanto a la teoría, no existe mucha teoría para trabajos terminológicos porque son muy prácticos en su forma y elaboración. Pero porque también he elegido investigar el grado de profesionalidad de diferentes textos y cómo el grado de profesionalidad afecta a la estructura, la gramática y el uso de términos, también necesito un poco de teoría sobre la lengua profesional, más preciso teoría que define la lengua profesional, cuáles características tiene y cómo se diferencia de la lengua no profesional.

A partir de mi análisis, puedo concluir que sí hay diferencias. Hay diferencias en la gramática, en los términos usados y el estilo entre la lengua profesional, y la lengua menos profesional, y la lengua no profesional. También puedo concluir que hay pequeñas diferencias entre la popularización en danés y en español, de modo que hay una popularización más alta en los textos daneses. Además descubrí que ésta popularización ocurre a un grado más alto de profesionalidad en los textos daneses que en los textos españoles, en los cuáles la popularización es más alto en los textos no profesionales.

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	7
1.1 PROBLEMFORMULERING	8
1.3 METODE	9
1.3 TEORI	10
1.3.1 TERMINOLOGI	11
1.3.2 FAGSPROG	13
1.4 EMNEAFGRÆNSNING	16
1.5 MÅLGRUPPE	17
1.6 KILDEKRITIK	17
1.7 SPECIALETS OPBYGNING	19
2. DIAMANTER	21
2.1 DANNELSE OG FOREKOMST	21
2.2 HANDEL	22
2.3 DE 4 C'ER	23
2.3.1 CUT	24
2.3.2 COLOUR	27
2.3.3 CLARITY	29
2.3.4 CARAT	30
2.3.5 DE TO 5. C'ER	31
2.4 FORSKELLE MELLEM DANMARK OG SPANIEN	32
3. ANALYSEDEL	37
3.1 KORPUS	37
3.1.1 KORPUSDESIGN	37
3.2 KORPUSANALYSE	40
3.2.1 DANSK KORPUSANALYSE	41
3.2.1.1 Keywords	41
3.2.1.2 Konkordans og kollokationer	43
3.2.1.3 DELKONKLUSION	46
3.2.2 SPANSK KORPUSANALYSE	46
3.2.2.1 Keywords	46
3.2.2.2 Konkordans og kollokationer	50
3.2.2.3 Spansk delkonklusion	52
3.2.3 DELKONKLUSION SPANSK VS. DANSK.	53
3.3 GRAMMATISK ANALYSE	53
3.3.1 DANSK GRAMMATISK ANALYSE	53
3.3.1.1 Fagsprog	53
3.3.1.2 Populært fagsprog	56
3.3.1.3 Lægmandssprog	58
3.3.2 SPANSK GRAMMATISK ANALYSE	60
3.3.2.1 Fagsprog	60
3.3.2.2 Populært fagsprog	63
3.3.2.3 Lægmandssprog	66
3.3.3 DELKONKLUSION	68
3.4 SALGSBROCHURER	68
3.4.1 DANSKE SALGSBROCHURER	69
3.4.2 SPANSKE SALGSBROCHURER	73
4. OVERSÆTTELSE AF DIAMANTTEKSTER	76

5. KONKLUSION	79
LITTERATURLISTE	82
BILAG	91
BILAG 1: TERMARTIKLERNE.	92
BILAG 2: BEGREBSSYSTEMER.	147
BILAG 3: GRADERINGSSKALAER.	152

1. Indledning

"Diamonds are a girl's best friend¹. Diamonds are forever²."

Mange har hørt disse to citater og de fleste ved, at diamanter er en af verdens mest kostbare ædelstene. Men der er meget mere at sige om diamanter, end at de er ædle, dyre og smukke stene. Der gemmer sig en hel verden af udtryk og begreber, som langt fra alle kender til, men som er med til at gøre en diamant til den ædelsten, som alle kender.

Der er således heller ikke ret mange, udover i smykke- og ædelstensbrancherne, der har beskæftiget sig dybdegående med emnet, og slet ikke indenfor mit fagområde; sprogstudier. Der er tilsyneladende heller ikke nogen, der har kombineret de to fagområder og undersøgt diamantens verden fra et lingvistisk synspunkt. Jeg tænkte længe inden jeg skulle skrive speciale, at det kunne være en interessant vinkel på emnet.

Da jeg som Cand.ling.merc. Translatør & Tolk studerende her ved Copenhagen Business School (CBS) så skulle til at skrive mit speciale, kom jeg hurtigt i tanke om, at jeg kunne kombinere fagområderne diamanter og lingvistik. Endvidere skulle emnet relateres til oversættelse, da det er det jeg studerer, der min hovedinteresse ligger og det jeg skal arbejde med i fremtiden. Senere fandt jeg så, at et terminologisk fokuseret oversættelsesspeciale var det mest interessante for mig, fordi det giver mig chancen for at gå i dybden med termer og begreber indenfor fagområdet diamanter, og deres oversættelse.

Ved siden af mit studie har jeg i flere år haft et studiejob i et smykkefirma, hvor jeg blandt andet har skulle oversætte dele af firmaets hjemmeside til spansk og engelsk. Jeg opdagede i den forbindelse, at det ikke er så nemt at oversætte som man måske lige skulle tro. For det første findes der som nævnt ingen værker, der behandler emnet

¹ Diamonds are forever: James Bond film fra 1971, [http://en.wikipedia.org/wiki/Diamonds_Are_Forever_\(film\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Diamonds_Are_Forever_(film)).

² Diamonds are a girl's best friend: Sang sunget af Marilyn Monroe til filmen Gentlemen Prefer Blondes fra 1953, http://en.wikipedia.org/wiki/Diamonds_Are_a_Girl's_Best_Friend

diamanter fra et lingvistisk synspunkt, og da slet ikke ordbøger eller lignende. For det andet er den viden, der findes rundt om i verden om diamanter meget speciel og meget svær at få fat på, hvis man ikke er i branchen. Ikke fordi der ikke er adgang til den for folk udenfor branchen, selvom det er en noget lukket branche, men hovedsageligt fordi den i mange tilfælde ikke er skrevet ned i almindeligt tilgængelige kilder endnu.

Derfra fandt jeg så frem til, at jeg gerne ville skrive et terminologispeciale, der behandler en række relevante fagtermer fra emnet diamanter som ædelsten brugt i smykker på tværs af sprog. Det endelige formål er at lette oversættelse af tekster indenfor emnet.

Grunden til at jeg gerne vil undersøge dette er, at jeg gerne vil finde en løsning til det problem jeg opdagede i mit studiearbejde, nemlig at det kan være vanskeligt at oversætte tekster indenfor emnet. Jeg har valgt dansk og spansk, fordi det er de to sprog jeg beskæftiger mig med, interesserer mig for og vil arbejde med i fremtiden. Og jeg vil gerne bidrage med mere viden på området, så også andre, der arbejder med disse tekster, kan udføre deres arbejde en smule lettere og en smule hurtigere.

1.1 Problemformulering

Min problemformulering er derfor:

Hvordan påvirker det faktum, at forskellige grupper har forskellige niveauer af viden om diamanter som smykkesten så de tekster, der bliver skrevet om emnet?

Bliver de skrevet i en anderledes stil, et anderledes sprog, en anderledes grammatik og med forskellige ord og termer, alt efter hvilken grad af fagsproglighed teksterne har?

Og er der forskel mellem dansk og spansk?

Til det er der følgende underspørgsmål:

- Hvis der er forskelle mellem tekster af forskellig fagsproglighedsgrad, hvori ligger forskellen mellem fagsprogstekster og ikke-fagsprogstekster så? Her tænker jeg på forskelle i sproglig stil, ordvalg, grammatik, etc.
- Hvor høj en grad af popularisering er der, jo mindre fagsproglig en tekst bliver?

- Er der den samme forskel mellem lignende tekster af lignende fagsproglighedsgrad på spansk?
- Og er graden af popularisering så den samme på spansk og dansk, eller er der også en forskel her?

Min hypotese bag dette er:

At der i det professionelle fagsprog bruges en anden sproglig stil og til en vis grad en anden terminologi, end der bruges i populært fagsprog og i lægmandssprog, da der for det meste er en forskel mellem fagsprog og lægmandssprog, specielt hvad angår brug af sprog og termer. Derfor har jeg den forestilling, at der også indenfor emnet diamanter som smykkesten er en vis forskel mellem fagsprog og lægmandssprog.

For at besvare problemformuleringen vil jeg undersøge tre grader af fagsproglighed; rent professionelt fagsprog, populært fagsprog, og lægmandssprog, alle med emnet diamanter selvfølgelig.

Hvordan jeg er kommet frem til 3 grader af fagsproglighed, samt hvad der definerer fagsprog vs. lægmandssprog vil blive beskrevet i senere afsnit.

1.3 Metode

Metoden til et terminologispeciale er forholdsvis fastlagt. Kort sagt skal der allerførst udvælges en række termer og begreber, som man gerne vil undersøge nærmere, og dernæst skal disse termer og begreber defineres og behandles terminologisk i en termdatabase, og derudover organiseres i begrebssystemer. Og det er også den metode jeg vil bruge.

Til det formål vil jeg oprette en termdatabase, der kortlægger selve termene, samt alle relevante grammatiske og betydningsmæssige oplysninger, for eksempel synonymer³, kollokationer⁴, definitioner, oversættelser, kommentarer til oversættelsesækvivalens⁵, grammatiske oplysninger som ordklasse og bøjning, eksempler for at se hvordan termen bruges, etc. Derudover vil jeg oprette

³ Ord med samme betydning www.denstoredanske.dk

⁴ Grammatisk betegnelse for leksikalisk sammenhæng i et syntagme. Kollokation findes, hvor ord hyppigt optræder sammen. www.denstoredanske.dk

⁵ Ækvivalent betyder at noget stemmer overens, har samme værdi eller modsvarer noget andet (www.denstoredanske.dk), det vil her sige i hvor høj grad en tilsvarende term på et fremmedsprog betydningsmæssigt stemmer overens med den danske term

begrebssystemer for et hurtigt og klart overblik over termene, og hvordan de relaterer sig til hinanden, og delvist også for at kunne udarbejde definitioner. Jeg har valgt internetplatformen iTerm til at oprette termdatabasen i, da den ofte bruges på CBS. Jeg stiftede selv bekendtskab med den under et valgfag om korpora og fagsprog, og kender det derfor i forvejen, hvilket naturligvis gør mit arbejde med det nemmere. Jeg vil derudover også gøre brug af tekstkorpora og det elektronisk korpusprogram Wordsmith Tools, da disse er ideelle til at finde frem til hvilke kollokationer og ordforbindelser, der bruges ved en bestemt given term, i en bestemt given kontekst, samt hvilke ord, der bruges i en bestemt gruppe tekster.

Til det formål vil jeg udarbejde keyword- og konkordanslister ud fra en række bestemte tekster, som udgør mine korpora. Disse tekster udvælges efter en række nærmere bestemte kriterier, deriblandt om det er faglige tekster eller ikke-faglige tekster, som vil blive nærmere beskrevet i afsnit 3.1.1 om korpusdesign. Derved kan blandt andet kollokationer og synonymer i en given teksttype bestemmes, og derfra kan jeg finde frem til hvilken sprogstil, der bruges i en given kontekst og på et givent sprog.

Jeg vil også udføre en række grammatiske sætningsanalyser for at finde frem til hvilke grammatiske virkemidler der bruges i de forskellige tekster.

1.3 Teori

Til at undersøge min hypotese og problemformulering har jeg valgt teori om terminologi, samt teorier om fagsproglighed for at kunne klarlægge hvad fagsprog egentlig er.

Til terminologien er jeg gået ud fra Bodil Nistrup Madsens fagbog Terminologi, da den giver et kort og rimeligt godt overblik over hvad terminologi egentlig er og hvad det går ud på, om hvordan et terminologisk arbejde udføres, og hvilke tanker og overvejelser, der skal til for at udføre terminologisk arbejde fyldestgørende.

Til teorierne om fagsproglighed har jeg brugt en række værker om emnet, for at se fagsprog fra forskellige vinkler og derudfra definere nærmere hvad fagsprog er og hvad fagsprog ikke er.

Jeg vil i de følgende to afsnit behandle disse teorier nærmere.

1.3.1 Terminologi

Et fagområdes terminologi er et sæt eller en samling af særlige fagudtryk, der bruges indenfor det område. Fagudtryk er i bund og grund ord, ofte almindelige dagligdagsord, som har fået tillagt en bestemt betydning i en bestemt kontekst eller indenfor et bestemt emne. De kaldes termer og repræsenterer som regel et nærmere afgrænset begreb. Ordet terminologi stammer fra det latinske *terminus*, som betyder *at grænse* eller *afgrænsning*⁶, altså er det en gruppe af ord, der afgrænser en bestemt betydning indenfor et bestemt emne.

Man skal dog passe på med at sidestille term og fagudtryk, da det ikke altid er det samme og ikke altid kan bruges om synonymmer. I Madsens Terminologi beskrives det hvordan et udtryk, en term og et begreb relaterer sig til hinanden, og at et (fag)udtryk i modsætning til en term kan dække over forskellige betydninger. Eksemplet der bliver givet er udtrykket 'hane'⁷, som er et fagudtryk med tre forskellige betydninger indenfor tre forskellige emner, nemlig ornitologi, VVS og skydevåben. Men hvis man taler om termen 'hane', så er det indenfor et bestemt af de tre emner, og så kan det, i dette afgrænsede område, kun have en bestemt betydning. Indenfor ornitologi ville det jo selvfølgelig være et fjerkræ af hankøn, indenfor VVS en genstand, som der via et system af rør kommer vand ud af, og så videre.

Indenfor dette speciales emne er der også eksempler på dette, for eksempel substantivet 'slibning' eller verbet 'at slibe'. De fleste mennesker ved hvad 'at slibe' betyder, da det for det fleste er et ganske almindeligt ord. De tillægger det ikke nødvendigvis nogen speciel betydning, andet end ordets grundbetydning, som er at behandle et materiales overflade, så man opnår et bestemt resultat⁸. De fleste ville nok tænke på at slibe træ med slibepapir eller at slibe en køkkenkniv skarp. Og det er da også den samme grundbetydning, der ligger i 'at slibe en diamant', men det at man sliber den på en bestemt måde med bestemte materialer og for at opnå nogle helt bestemte og meget fastlagte former, nemlig de forskellige slibeformer, gør 'at slibe' til et fagudtryk, og derved en term indenfor emnet diamanter. Og sammen med en række andre termer udgør den diamanternes terminologi.

⁶ www.denstoredanske.dk

⁷ Madsen 1999, s. 17

⁸ Den Store Danske Encyklopædi, opslag på 'slibe/slibning'

Terminologi er også at undersøge og forske i disse sæt af fagudtryk, for blandt andet at finde ud af hvordan de bedst oversættes, om de kan betragtes som synonymer, hvordan de relaterer sig til hinanden, og hvilken type relation, der er imellem dem, etc.

Relationen mellem termerne og begreberne er et af hovedpunkterne indenfor terminologi, i hvert fald som de bliver præsenteret i Madsen⁹, og der findes en række forskellig typer relationer. I det følgende vil de hver blive kort præsenteret.

Generisk relation kaldes også typerelation¹⁰. Madsen beskriver den således:

*"Der består en generisk relation mellem over- og underbegreber, hvor underbegreber er typer af et overbegreb, og denne relation kan derfor kaldes en typerelation."*¹¹

Eksemplet Madsen bruger er at en 'håndbremse' er en type bremse og derfor generisk underbegreb til 'bremse'.

Den næste relation kaldes for del-helheds-relationen, og beskrives i Madsen som når et underbegreb er en del af overbegrebet¹². Eksemplet her er, at 'styr', 'hjul', 'bremse', etc., alle er dele af en cykel, altså er de underbegreber til overbegrebet 'cykel'.

En tredje relation er den temporale relation¹³. Temporal betyder tid, altså her er der tale om begreber, der er *"forudgående og efterfølgende"*¹⁴, for eksempel som faser i en proces. Madsen bruger vaskeprocessen som eksempel, *"forvask, klarvask, skylning, centrifugering"*¹⁵, og forklarer, at de dog ikke er under- eller overbegreber til hinanden, da der ikke kan udarbejdes hierarkiske begrebssystemer for dem.

Der findes derudover en række andre relationsarter, som ikke ses så tit som de tre ovennævnte, og som heller ikke vil være at finde i dette speciales begrebssystemer, men ikke desto mindre skal de nævnes som en del terminologiteorien. De er: kausale relationer, det vil sige årsag og virkning; oprindelsesrelationer, som siger noget om, hvor et begreb oprinder fra. Eksemplet Madsen bruger er, at en oversætter er oprinder for en oversættelse¹⁶. Der er udviklingsrelationen, som kan siges at beskrive faserne i

⁹ Madsen 1999, kap. 3

¹⁰ Madsen 1999, s. 21

¹¹ Madsen 1999, s. 21, l. 1-4

¹² Madsen 1999, s. 22

¹³ Madsen 1999, s. 25

¹⁴ Madsen 1999, s. 25, l. 7-8 i afsnittet 3.1.3

¹⁵ Madsen 1999, s. 25, l. 4 i afsnittet 3.1.3

¹⁶ Madsen 1999, s. 26 nederst

en udvikling. Og til sidst skriver Madsen også om instrumentale relationer, transmissionsrelationer og associative relationer¹⁷.

Indenfor mit emne har jeg hovedsageligt fundet generiske og del-helhedsrelationer, men dog også et par andre, hvilket kan ses i begrebssystemerne i Bilag 2.

1.3.2 Fagsprog

Jeg vil i det følgende diskutere og definere hvad fagsprog er, for at kunne skelne mellem det og lægmandssprog. Dels for at kunne opdele mine tekster efter fagsproglighedsgrad, og dels for endeligt at kunne finde ud af, om der er forskelle og hvori den forskel i så fald ligger, fordi det er nødvendigt at vide hvad der karakteriserer fagsprog generelt for at kunne finde eventuelle forskelle.

Hvad der er fagsprog og hvad der ikke er fagsprog mere præcist er meget omdiskuteret, og der er forskellige holdninger og meninger i forskellige værker. Den helt generelle holdning, som for mange nok er den mest åbenlyse, siger at fagsprog er når fagfolk taler med hinanden om et givent emne. Eller som Engberg udtrykker det: *”knyttet til bestemte grupper i et samfund, til bestemte fagområder og dertil knyttede fagspecifikke opgaver, og til en bestemt vidensbase.”*¹⁸. Her siges det altså, at fagsprog er et sprog, der bruges af en bestemt gruppe mennesker indenfor et bestemt fagområde, som udfører bestemte opgaver, og som har en bestemt viden, som andre ikke har. Der er altså tale om et helt bestemt afsender/modtager forhold. Afsender og modtager skal være altså fagfolk for at teksten kan være rent fagsproglig. Ved lægmandssprog derimod er hverken afsender eller modtager fagfolk, men er når alle andre taler om det samme emne med de ord, som de kender og bruger i deres dagligdag. Og der vil i langt de fleste tilfælde være forskelle i sprogbrug i de forskellige kommunikative situationer, som denne meget generelle inddeling bygger på.

Men ofte står fagmanden i en kommunikativ situation, hvor han skal formidle sin viden til en ikke-fagmand. Der er indenfor emnet diamanter ofte tilfælde, hvor en fagmand taler med en ikke-fagmand, for eksempel når en guldsmed taler med en kunde i en smykkebutik. I en sådan samtale bliver der nok brugt elementer af

¹⁷ Madsen 1999, s. 27

¹⁸ Engberg 1998, s. 33

guldsmedens fagsprog, da guldsmeden formodentlig bruger en vis grad af det fagsprog han er bekendt med, men forsøger samtidig at omskrive det til lægmandssprog, så kunden kan forstå det.

Skriftlige eksempler på næsten det samme er reklamebrochurer og lignende. Sådant materiale er skrevet af fagmænd, men er henvendt mest til kunder, der ikke nødvendigvis er i branchen. Er det så fagsprog eller et mere populariseret sprog?

Man kan vælge at opfatte det som forskellige grader af fagsprog. Brekke udtrykker det glimrende i dette eksempel:

*"The language used by a surgeon in explaining a critical operation to a patient who is about to undergo it will not belong to this set of genres because the communicative situation requires 'transposing' the content into a rather different type of discourse."*¹⁹.

Han beskriver denne *transposing* ved, at man erstatter fagsprogets jargon med almindelige ord og ændrer tekstens funktion. Patienten skal her lige så meget beroliges om, at operationen nok skal gå godt, som han/hun skal informeres om den. I en kommunikativt fagsproglig situation mellem to fagmænd, i dette eksempel kunne det være to kirurger, ville funktionen derimod være rent informativ; den ene informerer den anden om operationens forløb, men der er inden grund til at forsikre den anden kirurg om noget eller berolige ham.

Dette eksempel kan overføres til emnet diamanter. En guldsmed, der taler med en anden guldsmed om et eller andet aspekt ved diamanter, behøver ikke forklare den anden guldsmed om, hvordan man sliber og graderer og måler og vejer og så videre; det ved den anden guldsmed godt. Hvorimod en kunde, der er interesseret i at købe et diamantsmykke skal have forklaret i et mere almindeligt sprog hvad de forskellige grader af klarhed og farver og slibninger går ud på (om disse og mere, se afsnit 2 om diamanter), for at kunden kan føle sig sikker på købet og beroliget om, at det er en god kvalitet diamant, og som regel også for at overtale kunden til at købe smykket. Der eksisterer altså en form for formidlet fagsprog, da det ændrer karakter afhængigt af den kommunikative situation. Denne formidlede form for fagsprog kalder jeg populært fagsprog.

¹⁹ Brekke 2004, s. 627, spalte 1 nederst – spalte 2 øverst

Et andet forslag lyder:

*"Common language and special languages are both subsystems of our total language system. They use the same elements and structures of a certain language system. They use these elements and structures, however, in specific ways and with specific frequencies of occurrence, depending on the intention, purpose and the context of the text and discourse."*²⁰.

Dette citat udtrykker et andet karakteristika, nemlig at vi bruger de samme elementer og strukturer, det vil sige den samme grammatik i fagsprog som vi gør i lægmandssprog, men vi bruger den på en anden måde. Altså, der bruges for eksempel bestemte grammatiske konstruktioner og aspekter i fagsprog, og nogle lidt andre i lægmandssprog.

Det vil altså sige, at det dels er den kommunikative situation og afsender/modtager forhold, dels tekstens funktion, og dels nogle bestemte sproglige tendenser, der definerer eller præciserer hvad fagsprog er.

Trods diskussionen om hvad fagsprog er, nævner teorierne alle en række karakteristika, der kan betragtes som typiske for fagsprog, og blandt disse er:

- At afsender og modtager er fagfolk og/eller andre med grundig viden og indsigt i emnet. De tilhører den gruppe af mennesker, der har med det givne emne at gøre.
- At tekstens funktion typisk er informativ.
- At der optræder følgende grammatiske karakteristika²¹: upersonlige konstruktioner, passive verbalkonstruktioner, høj grad af nominaler, få adjektiver, verber ofte i præsens, relativ kompliceret syntaks, etc.
- Samt at der er en høj grad af saglighed, præcision og objektivitet²², samt en meget høj grad af emnespecifikke termer. Indholdet er i fokus og personlige holdninger og meninger er ikke tilstede.

Det er disse karakteristika jeg vil bruge til at undersøge om mine tekster også følger de samme tendenser.

²⁰ Grinsted 1994 s. 15

²¹ Grinsted, s. 25-26.

²² Grinsted s. 25-26

Der er yderligere et aspekt ved fagsprog, som er relevant at inddrage og have med i overvejelserne ved et flersprogligt speciale som dette. Og det er at fagsprog ikke nødvendigvis er det samme på forskellige sprog. I nogle tilfælde vil fagsproget indenfor et givent emne være så standardiseret, at det er stort set sammenligneligt på tværs af nationale sprog. Men det kan man desværre bare ikke altid regne med, som Brekke argumenterer for, *"it may well turn out that the TL group in question has developed its own precisely defined and historically entrenched sublanguage whose phraseology, collocations and discourse conventions deviate considerably from those occurring in a text translated from the SL"*²³. Det kan gøre fagsprog meget vanskeligt at oversætte. Som tidligere nævnt forventes det i mit emne, at der ikke er den store forskel, da handel med diamanter hovedsageligt foregår på det internationale marked og termerne, der bruges derfor er meget standardiserede. Men et af formålene med denne afhandling er jo netop er at finde ud af, om der er forskelle mellem dansk og spansk, i alle faglighedsgrader, og i så tilfælde klarlægge disse forskelle, og derfor skal det aspekt, at der kan være stor forskel, også inddrages.

1.4 Emneafgrænsning

Som tidligere nævnt er diamanter et meget bredere og større emne end de fleste tror. Diamanter kan nemlig ikke kun bruges i smykker, men også i bygge- og konstruktionsindustrien, for eksempel som diamantbor. Diamanter er verdens hårdeste naturligt skabte mineral, og kan derfor også bruges til at skære og bore med. Dertil kommer maskiner, arbejdsmetoder, værktøj, etc. som hører under teknisk oversættelse, og det er jeg imidlertid ikke specielt interesseret i at undersøge, da jeg har fundet, at det område er rimeligt dækket i diverse tekniske ordbøger og opslagsværker, manualer og så videre. Derfor vælger jeg, at ikke beskæftige mig med industrielle diamanter, men derimod at afgrænse emnet til diamanter som ædelsten og som de bruges i smykker. Derunder har det vist sig nødvendigt at afgrænse indenfor emnet diamanter som smykkesten også, da jeg opdagede, at der blandt andre ved beskrivelser af forskellige typer indeslutninger (se afsnit 2.3.3), og ved arbejdsmetoden ved slibning og formning af diamanterne, var en hel verden af andre termer, som også er meget tekniske, men som sjældent optræder i de fleste almindeligt tilgængelige tekster om

²³ Brekke 2004, s. 627, spalte 2

diamanter og derfor har jeg valgt at udelade disse. Jeg har valgt de termer, som jeg fandt var de mest nyttige at have oversættelser til, og som i mange tilfælde også har vist sig, at være de mest interessante, at undersøge grammatisk og oversættelsesmæssigt.

1.5 Målgruppe

Målgruppen for dette speciale er hovedsageligt danske sprogfolk, og specielt spansk/dansk oversættere, translatører og tolke, men også andre som arbejder med emnet diamanter som smykkesten, specielt tværsprogligt arbejde med emnet. Endvidere kan det bruges af andre med interesse enten for diamanter som smykkesten eller for terminologi, fagsprog og oversættelse. Målgruppen forventes dog at kunne spansk på et eller andet plan, samt basale grammatiske regler, for at kunne få udbytte af specialet og resultatet.

1.6 Kildekritik

Til denne form for speciale skal der bruges en meget stor mængde materiale, hovedsageligt fordi en ordentligt, troværdig og repræsentativ analyse kræver en stor mængde tekster at analysere på. De vigtigste krav til den type materiale er selvfølgelig, at de skal komme fra troværdige kilder og de skal være relevante i emne, form og funktion, hvilket kan gøre det til en vanskelig og selvfølgelig en tidskrævende opgave at finde tilstrækkeligt med materiale.

Kravene til materialet varierer ydermere alt efter hvad det skal bruges til i specialet. En mindre del skal blot understøtte de pointer og påstande jeg kommer med i løbet af specialet, for eksempel realiadelen, hvorved de blot skal være relevante for emnet og troværdige.

Men der skulle også findes en hel del materiale til brug i analyse og her er kravene lidt anderledes og der er flere af dem. Udover relevans og troværdighed, som selvfølgelig skal gælde for samtlige kilder, skal det også bedømmes hvem afsender er og hvem modtager formodes at være. Dette er nødvendigt blandt andet for at kunne bedømme tekstens fagsprogsniveau, alt efter om afsender og modtager er fagfolk eller folk, som ikke kan forventes at vide ret meget om emnet. Dette blev diskuteret og uddybet tidligere i specialet, i afsnit 1.3.2 Fagsprog. Derudover skulle teksterne til analysen også helst være af nyere dato, hvilket for dette speciale er maksimalt et par år tilbage, for at de tekster, der bruges også er repræsentative for hvordan situationen

er lige nu. Dette kan selvfølgelig siges at skulle gælde for samtlige kilder, men jeg opdagede hurtigt under arbejdet med teksterne, at diamantverdenen og –branchen ikke udvikler sig hele tiden. Diamanter er blevet dannet, slebet og graderet på stort set den samme måde og efter stort set de samme kriterier i mange år, og det er så solidt et system, at det sandsynligvis heller ikke vil ændre sig meget i de kommende år.

Derfor har datoen for teksterne ikke den store betydning for de tekster, der som ovenfor nævnt blot skal bruges til dokumentation, men den har stor betydning for, hvordan situation ser ud lige nu for teksternes form, funktion og sproglig stil, som netop er noget, der hurtigt kan udvikle og forandre sig. Derfor skulle teksterne til analysen helst være af nyere dato, hvilket jeg sætter til at være maksimalt 5 år gamle. Dette har desværre vist sig vanskeligt at overholde og selvom langt størstedelen overholder dette krav, så har det været nødvendigt at inddrage tekster af ældre dato for at kunne komme op på en tilstrækkelig mængde materiale.

Derudover er det selvfølgelig også nødvendigt at være opmærksom på, hvor kilderne stammer fra. Tekster fra Internettet kan man ikke altid være så sikker på troværdigheden af, som man kan med publicerede og anerkendte bøger, ordbøger, opslagsværker, tekster fra fageksperter etc., og man kan ikke altid være sikker på, hvem afsenderen er. Derfor har jeg ikke brugt tekster af ukendt oprindelse fra Internettet. Det viste sig dog nyttigt at bruge tekster uden klar afsender som materiale i gruppen lægmandssprog. Den skulle netop skulle bestå af tekster, hvor man ikke kunne være sikker på afsenders viden. Jeg har dog ikke brugt tekster, der er helt upålidelige, fordi indholdet af dem ikke kunne bekræftes eller understøttes af de mere troværdige tekster.

Internettet er blevet brugt i meget høj grad, fordi det viste sig at være den eneste mulighed for at finde tilstrækkeligt materiale. Hver enkelt tekst er blevet bedømt relevant, troværdig, af den rette form og funktion og selvfølgelig med det rette emne. Form og funktion hænger delvist sammen i dette tilfælde, da formen hovedsageligt var tekster, der på en eller anden måde oplyste, fortalte eller informerede om emnet, for eksempel avisartikler, lærebogstekster, salgstekster, og lignende, som alle hovedsageligt har den funktion at oplyse og informere om et emne, i dette tilfælde om diamanter.

Udover tekster fra Internettet har jeg også brugt fagbøger om diamanter, mineraler og ædelstene, samt encyklopædier, ordbøger og lignende værker. Jeg har også indsamlet guldsmede og smykkebutikkers salgskataloger, både i papirform og i form af elektroniske kataloger downloadet fra deres hjemmesider.

1.7 Specialets opbygning

Specialet starter med den indledende del med problemformulering, teori og metode, emneafgrænsning, målgruppe og lignende indledende afsnit.

Dernæst følger realiadelen, hvor diamantverdenen beskrives og behandles. Der fortælles kort om dannelse og forekomst af diamanter, branchen og handel, de 4 graderingskategorier og til sidst en sammenlignende analyse af forskelle mellem Danmark og Spanien.

Efter realiadelen følger terminologidelen, som er inddelt i korpusanalysen og den grammatiske analyse. Analysen er delt op sådan at teksterne først behandles på ordniveau i Keywordsfunktionen i Wordsmith Tools, dernæst på et lidt højere niveau med den nære kontekst i konkordans og kollokationer og til sidst på hele sætninger i den grammatiske analyse.

Korpusanalysen behandler og diskuterer Keywords, det vil sige hvilke ord, der typisk optræder i hvilke tekster og hvor faglige de er. Endvidere behandles konkordans, der koncentrerer sig om kollokationer, det vil sige hvilke ord og ordforbindelser, der typisk optræder sammen med en given term. Analysen undersøger hvilke kollokationer, der findes i hvilke tekster, og hvilken virkning det har på tekstens sprog og stil generelt. Den grammatiske analyse undersøger derefter hvilke grammatiske konstruktioner og aspekter, der er brugt i de forskellige tekster.

Derefter følger en samlet analyse på alle tre niveauer af salgstekster. Disse tekster betragtes heri som værende tilstrækkeligt anderledes i form og funktion fra alle de øvrige tekster til at de bør analyseres for sig selv. Dette forklares nærmere i selve afsnittet.

Inden konklusionen kommer en kort gennemgang af hvilke aspekter man som oversætter bør være opmærksom på når man oversætter tekster om diamanter, og til

sidst kommer konklusionen med perspektivering, og selvfølgelig litteraturlister, bilag etc.

Af praktiske aspekter skal det oplyses, at eksempler, citater, tekststykker og lignende er sat i kursiv skrift med anførselstegn, mens termer, begreber og lignende blot er sat i enkelt anførselstegn ('...').

Alle kildehenvisninger er sat ned i fodnoterne, fordi jeg synes det afbryder læsningen, når de står i selv teksten. APA-modellen er derudover brugt til litteraturlisten og henvisninger i øvrigt.

2. Diamanter

”Et gennemsigtigt el. sort mineral som er krystal af rent kulstof og det hårdeste naturligt forekommende stof; er meget kostbart og anvendes til smykkesten og til skæring og boring i hårde materialer.”²⁴

Alliancering med 7 flotte brillanter²⁵

I dette afsnit vil jeg fortælle kort om diamanter, deres dannelse og forekomst, handel med diamanter, graduering af diamanter ved de 4 C'er, og til sidst en sammenligning af Danmark og Spanien for at se om der forskelle mellem de to lande på dette niveau.

2.1 Dannelse og forekomst

Diamanter består af kulstof²⁶ og bliver dannet ved at kulstoffet bliver presset sammen under meget højt tryk og meget høj varme²⁷. Nogle videnskabelige undersøgelser har fundet, at der kan være tale om et tryk så høje som 10.000 atm og temperaturer op til 2.000°C²⁸, dybt under jordens overflade. Der er forskellige meninger om hvor dybt, fra omkring 80 kilometer til et par hundrede kilometers dybde under jordens overflade. Efter dannelsen er diamanterne ved en meget langsom proces blevet bragt op til overfladen med lavastrømme, vulkanudbrud og lignende processer, der bringer materiale fra dybt i jordens indre op til overfladen.

²⁴ Politikens Nudansk Ordbog med Etymologi, 1999

²⁵ www.chanti.dk, varenr. 151521120

²⁶ Pagel-Theisen, afsnit Occurrence, s. 22

²⁷ Ulriksen, s. 8, 'Forekomst'

²⁸ Johnson s. 10

De diamanter, der er kommet op til lag hvorfra mennesker er i stand til at udvinde dem, forefindes hovedsageligt i to forskellige former for lejer; de primære og de sekundære lejer²⁹. De primære lejer består af de mineraler og bjergarter, som diamanten blev dannet i og af. Diamanter fra de primære lejer udvindes hovedsageligt ved minebrug, størstedelen i Sydafrika, men også andre steder i verden findes der diamantforekomster, for eksempel andre afrikanske lande, Rusland, Australien og Kina³⁰.

De sekundære lejer er typisk flodbredder, strande og i havet³¹, hvortil diamanterne efter dannelse er blevet transporteret, og der er samtidig sket en nedbrydningsproces af de materialer de blev dannet i. Diamanter i sekundære lejer er forholdsvis nemme at udvinde, det kan endda somme tider gøres ved håndkraft, men de kan også være gemt i lejre bestående af fossile sten- og bjergarter bragt op til overfladen med for eksempel lavastrømme. De sidstnævnte skal ofte graves ud ved hjælp af maskineri³².

2.2 Handel

Handel med diamanter er en kompliceret proces, delvist fordi det er en noget lukket branche, som ikke ret mange kender til, hvilket ofte skyldes de høje summer penge, der cirkulerer i branchen.

Men kort skrevet foregår det på den måde, at diamantminerne ejes af store selskaber, som for eksempel selskabet De Beers Consolidates Mines³³, som udvinder uslebne rådiamanter fra de primære eller sekundære lejer. Derfra går diamanterne igennem et system af sorteringsprocesser, først for at sortere dem fra de bjergarter de er dannet i, og i mange tilfælde sidder fast i når de lige er blevet gravet ud, og siden for at grovsortere størrelser, kvaliteter og lignende³⁴. Derfra sendes de videre til sliberier, salgsorganisationer, grossister, og endelig guldsmede og smykkebutikker, før de når ud til forbrugeren som enten en løs diamant, der så kan fattes i et smykke, eller som ædelsten i et færdigt smykke³⁵. Det er salgsorganisationerne, med Central Selling Organisation (CSO)³⁶ i spidsen, der kontrollerer markedet og holder det stabilt. Dette

²⁹ Pagel-Theisen, s. 25

³⁰ Ulriksen s. 8

³¹ Ulriksen, s. 8

³² Pagel-Theisen s. 25

³³ www.debeersgroup.com/www.debeers.com

³⁴ Pagel-Theisen, s. 36-37

³⁵ Pagel-Theisen s. 42-45

³⁶ Pagel-Theisen s. 44

foregår ved et system der kaldes Sights³⁷, hvor salgsorganisationerne, hovedsageligt CSO udbyder en meget nøje bestemt mængde slebne diamanter til bestemte købere, som kaldes sightholders³⁸. Ikke alle og enhver kan byde ind på de diamanter, der udbydes i dette system. Som Pagel-Theisen udtrykker det, har de nøje udvalgte sightholders *”a ’lily white’ past and a solid financial basis”*³⁹ og udvælges på den baggrund. Flere gange om året, med 5 ugers interval afholdes de såkaldte sights, hvor sightholders hver får en æske med slebne diamanter til gennemsyn på stedet. Det vil sige, at man kan ikke tage den med tilbage til sit eget firma og kigge den igennem i ro og mag, men skal bestemme sig på stedet. En sightholder kan godt ytre ønske om bestemte størrelser, kvaliteter, slibninger etc. af diamanter, men han kan ikke forvente, at den æske han får tilbudt også indeholder lige den kvalitet/størrelse/etc. han ønsker. Dette er den måde hvorpå CSO og de øvrige salgsorganisationer holder markedet stabilt. Hvis der for eksempel er blevet bestilt for mange af en kategori af diamanter, justerer CSO udbuddet og derved markedet, ved at justere indholdet i æskerne sightholders’ne får til gennemsyn. En sightholder kan godt afvise æsken og dens indhold, men hvis han gør det mere end to gange i træk, kan han afvises ved fremtidige sights⁴⁰ og fjernes fra listen over udvalgte sightholders. Hvis han godkender æsken, betaler han efterfølgende den pris, som CSO sætter for indholdet af æsken og han kan derefter sælge diamanterne videre til grossister, guldsmede etc. Æskens pris ligger som regel på mellem 200.000 USD og 3.000.000 USD⁴¹. Det svarer til cirka 1,2 millioner og 18 millioner DKK⁴², hvilket siger lidt om hvor mange penge, der cirkulerer i branchen.

2.3 De 4 C’er

Slebne diamanter graderes, det vil sige vurderes og bedømmes, efter 4 nøje bestemte kriterier, som betegnes de 4 C’er⁴³. Denne betegnelse kommer fra engelsk hvor C’erne står for Cut, som betyder slibning, Colour, som betyder farve, Clarity, som betyder klarhed og Carat, som er det samme på dansk⁴⁴.

³⁷ Pagel-Theisen s. 45

³⁸ Pagel-Theisen s. 45

³⁹ Pagel-Theisen s. 45, l. 17

⁴⁰ Pagel-Theisen, s. 45, 6-8 linjer nedefra

⁴¹ Pagel-Theisen s. 45, nederst

⁴² www.valutakurser.dk d. 29.06.10

⁴³ Ulriksen, s. 32

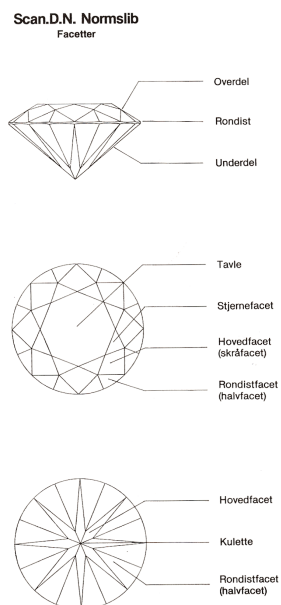
⁴⁴ Hald 2009 s. 156

2.3.1 Cut

Brillantslebet diamant⁴⁵

Cut, som betyder slibning, er den eneste af de 4 faktorer, der ikke er naturbestemt, men menneskeskabt. Det er os mennesker, der har fundet på at slibe stenen for at opnå den flottest mulige sten, og de forskellige slibninger er designet til at bringe mest mulig glans frem i den enkelte sten. Den mest kendte slibning er brillanten⁴⁶, som vises på billedet herover. Herunder ses en illustration, der viser en brillants forskellige facetter.

En brillants mange facetter⁴⁷

⁴⁵ http://www.dailygalaxy.com/my_weblog/science/page/2/

⁴⁶ Scan.D.N., s. 4

⁴⁷ Scan.D.N., s. 8

Den er slebet i 58⁴⁸ facetter, inklusiv kuletten og rondisten, fordelt på 32 facetter på overdelen og 24 facetter på underdelen, samt kuletten og rondisten. Under- og overdel er adskilt af rondisten, som er den bredeste horisontale tværlinje på diamanten. Størrelsen på alle facetter, dybde, højde, etc., er alle bestemt ud fra procentdele af rondistens diameter⁴⁹.

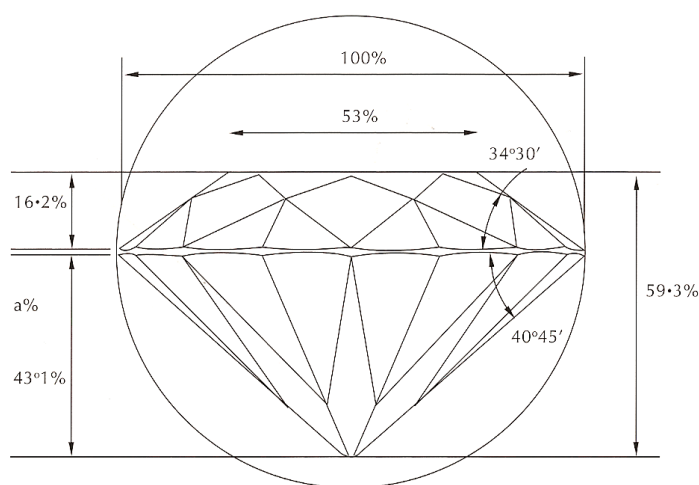

Illustration af en korrekt proportioneret brillantslebet diamant⁵⁰

Hvor mange procentdele de skal være afhænger af hvilken standardslibning, der bruges. Den ovenfor viste illustration viser proportionerne for en Tolkowsky brillant, som er den oprindelige brillantslibning, opkaldt efter sin opfinder, Marcel Tolkowsky i 1919⁵¹. Men der findes også andre standarder, for eksempel har Skandinavisk Diamant Nomenklatur⁵² (Scan.D.N.) fastlagt deres egen standard for en brillantslibning, kaldet Scan.D.N. Normslib⁵³. På en Tolkowsky brillant er tavlen 53

⁴⁸ Ulriksen, s. 46

⁴⁹ Scan.D.N., s. 7

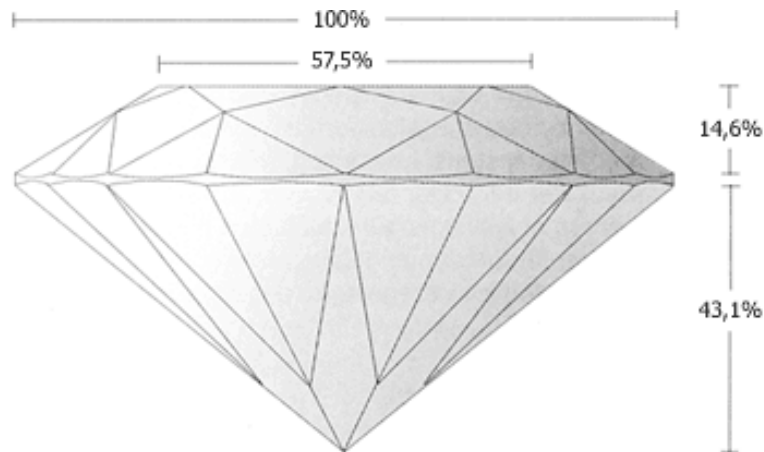
⁵⁰ Hald s. 161

⁵¹ Hald s. 161

⁵² Nomenklatur er en fortegnelse over anvendte ord og udtryk inden for et fag (<http://da.wikipedia.org/wiki/Nomenklatur>)

⁵³ Scan.D.N., s. 8

%⁵⁴ af rondistdiameteren, mens tavlen på en Scan.D.N. brillant er 57,5 %⁵⁵ af rondistdiameteren. Herunder ses proportionerne for Scan.D.N.'s normslib:

Proportionerne for Scan.D.N.'s Normslib brillant⁵⁶

Andre kendte slibninger er smaragdslibningen, hjerteslibningen, den dråbeformede slibning og marquise/navette slibningen, som er vist herunder.

Cabochon

Brillant

Smaragdslib

Dråbeformet/Pendeloque

Marquise/Navette

Hjerte-slib

Forskellige former for slibninger⁵⁷

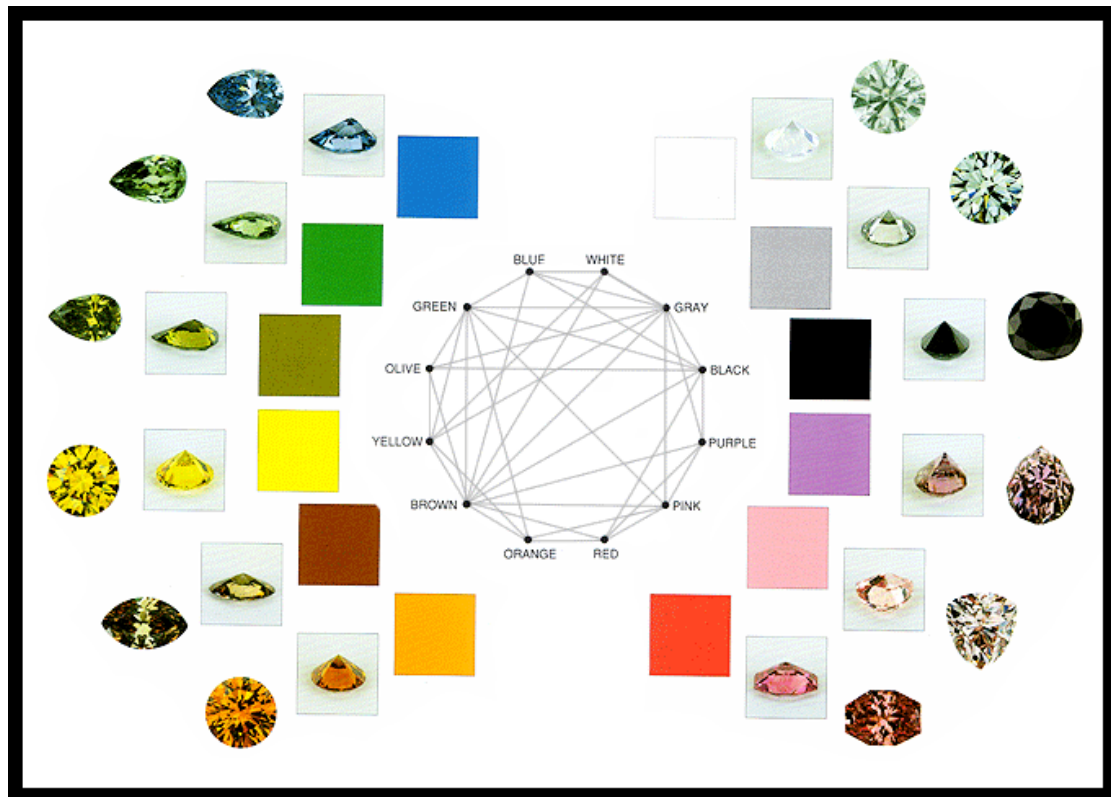
⁵⁴ Ulriksen, s. 47

⁵⁵ Ulriksen, s. 47

⁵⁶ http://www.krebshyllested.dk/info_diamonds.asp, hentet d. 04.06.10

⁵⁷ Hald s. 160

2.3.2 Colour

De mange naturlige farver diamanter forekommer i⁵⁸

Colour betyder farve, og dækker over de mange farver en diamant kan have. De fleste tænker på diamanter som hvide, men de forekommer naturligt i en række andre farver, hvoraf de mest sjældne i sagens natur ofte også er de mest kostbare, og de helt hvide er nogle af de mest sjældne⁵⁹. Nogle af de mindst sjældne er hvide med en varierende grad af gule eller brune toner, og det er da også dem, der er de mest almindelige brugte i smykkeindustrien. Jo mere gullig en diamant er, jo mindre er den værd, med mindre den er decideret gul, som er meget populær nogle steder. Både Scan.D.N. og andre lignende organisationer har fastlagt skalaer og oversigter over farvegraden og hvad en bestemt farvegrad kaldes. Herunder ses Scan.D.N.'s farveskala.

⁵⁸ http://www.auroragems.com/diamond_color_chart.html, d. 21.07.10

⁵⁹ Pagel-Theisen s. 67

Scan.D.N. Farveskala

GIA GRADER	TRADITIONELLE BETEGNELSER	BESKRIVENDE BETEGNELSER	MINDRE DETAILLEREDE BETEGNELSER	
D	RIVER	SJÆLDNESTE HVID	HVID	
E				
F				
G	TOP WESSELTON	SJÆLDEN HVID		
H	WESSELTON	HVID		
I	TOP CRYSTAL	SVAGT TONET HVID	LET TONET HVID	
J	CRYSTAL	LET TONET HVID		
K	TOP CAPE	TONET HVID	TONET HVID	
L				
M	CAPE	LET GULLIG	FARVETONET	
N				
O	LIGHT YELLOW	GULLIG		
P				
Q				
R				
S — Z	YELLOW	LET GUL		
FANTASIFARVER				

Scan.D.N.'s farveskala⁶⁰

Scan.D.N.'s farveskala er den, der hovedsageligt bruges i Danmark, mens der for det meste bruges CIBJOs⁶¹ skalaer i Spanien. Forskelle mellem dem vil blive gennemgået i afsnit 2.4.

Men uanset hvilken organisation farveskalaerne er fra, dækker de alle dog kun de mere eller mindre hvide diamanter⁶². Deciderede farver kaldes ofte fancy farver eller fantasi⁶³ farver, og blandt dem er for eksempel pink, gule, blå og sorte diamanter.

⁶⁰ Scan.D.N. s. 12

⁶¹ Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie des Diamants, Perles et Pierres (www.cibjo.org)

Diamanter kan ligesom så mange andre naturlige materialer nu til dags

farvebehandles så en bestemt farve i en bestemt tone fremkaldes i diamanten. Disse diamanter skal betegnes behandlede diamanter og må aldrig kaldes naturlige diamanter⁶⁴. Det kan godt være selve stenen er naturlig af oprindelse, men alene af den grund, at den har været kunstigt behandlet mindskes dens værdi i forhold til naturlige diamanter i naturligt skabte farver.

Bedømmelsen af de hvide diamanter sker ved hjælp af et sæt af diamanter⁶⁵, ofte syntetiske, fordi de selvfølgelig ikke er nær så kostbare, i alle mulige hvide farvetoner, fra den helt perfekte hvide til den tydeligt gulligt hvide. Herunder ses et sæt stene i de farvegrader, der bedømmes efter. De 7 sten til venstre i billedet er de farver, der kan graderes efter farveskalaerne, hvorimod de 3 til højre er eksempler på fantasifarver.

*Farveskala*⁶⁶

2.3.3 Clarity

Clarity betyder klarhed og dækker over diamantens indre klarhed⁶⁷. Her bedømmes hvor mange uklarheder, også kaldet indeslutninger, der er i diamantens indre, og hvor meget det påvirker brillansen. Indeslutningerne stammer fra diamantens skabelse og består meget ofte af de urenheder og partikler i form af andre grundstoffer end kulstof, der er blevet fanget inde i diamanten under dens skabelse⁶⁸. De kan også bestå af fejl i atomstrukturen⁶⁹. Der findes utallige former for indeslutninger og det er for kompliceret at forklare hvordan det bedømmes, men også her har både Scan.D.N. og andre organisationer fastlagt skalaer for hvor uklar en diamant må være i en

⁶² Ulriksen, s. 34, midt på siden

⁶³ Ulriksen, s. 36, nederst

⁶⁴ Scan.D.N., s. 51 Handelsbetingelser

⁶⁵ Pagel-Theisen, s. 71.

⁶⁶ Ulriksen s. 34

⁶⁷ Scan.D.N. s. 15

⁶⁸ Pagel-Theisen, s. 96

⁶⁹ Ulriksen, s. 41-45

bestemt kategori. Jo mindre uklar en diamant er, jo mere er den værd. Skalaerne kan ses i Bilag 3.

En helt ren diamant skal være helt fri for uklarheder og indeslutninger ved 10 ganges forstørrelse og af en kvalificeret observatør⁷⁰, det vil sige en uddannet diamantgraderer. Fra fineste klarhed går skalaerne så over meget, meget små indeslutninger, til indeslutninger, der kan ses med det blotte øje, endda også af personer uden nogen træning⁷¹. En god slibning kan enten helt fjerne, eller ved optisk hjælp ”gemme” nogle indeslutninger, så de bliver mindre tydelige og diamanten derved renere.

En god, eller dårlig slibning kan også påvirke hvordan lyset trænger gennem diamanten og derved dens brillans, ild, glans og glimten⁷². Disse er lysvirkninger opstår når lyset reflekteres fra forskellige dele af en slebet diamant. Brillansen opstår for eksempel som resultat af refleksionen fra underdelens facetter, og glimten er det lysspil, der opstår når man bevæger enten diamanten eller lyskilden⁷³.

2.3.4 Carat

Carat, som hedder det samme på dansk, er en vægtangivelse som stammer fra johannesbrødfrugts kerner⁷⁴. Disse vejer alle meget tæt på 0,2 gram og blev i den antikke verden brugt som vægtenheder. Træet kaldes også carob træet og derfra stammer betegnelsen carat. Carat (med c) må ikke forveksles med karat (med k), som er angivelse af mængden af ædelmetal i for eksempel guld⁷⁵.

1 carat svarer til 0,2 gram. Caratvægten skal altid angives med to decimaler, og hvis den angivne vægt er for mere end én diamant, skal det tydeligt anføres, at det er den totale vægt⁷⁶.

⁷⁰ Scan.D.N., s. 20

⁷¹ Scan.D.N., afsnit om klarhed, s. 15-41

⁷² Scan.D.N., s. 10

⁷³ Scan.D.N., s. 10

⁷⁴ Ulriksen s. 33

⁷⁵ [http://da.wikipedia.org/wiki/Karat_\(renhed\)](http://da.wikipedia.org/wiki/Karat_(renhed))

⁷⁶ Scan.D.N., s. 10

								
Carat	0.05	0.10	0.20	0.25	0.30	0.40	0.50	0.70
Ø mm	2.5	3.0	3.8	4.1	4.5	4.8	5.2	5.8
h mm	1.5	1.8	2.3	2.5	2.7	3.0	3.1	3.5
								
Carat	0.90	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	2.50	3.00
Ø mm	6.3	6.5	6.9	7.4	7.8	8.2	8.8	9.4
h mm	3.8	3.9	4.3	4.5	4.7	4.9	5.3	5.6

Forskellige carat sammen med den tilsvarende diameter og højde i mm⁷⁷

2.3.5 De to 5. C'er

Alle disse 4 faktorer er med til at bestemme prisen. For eksempel kan en diamant af en vis størrelse med en dårlig slibning være en hel del mindre værd end en diamant i samme størrelse med en god slibning.

Men udover disse 4 faktorer er der nogle organisationer, guldsmede og andre i branchen, der tilføjer yderligere en eller to faktorer, som begge på engelsk også staves med C og derfor til tider kaldes det 5. C. For nogle står det 5. C for Confidence⁷⁸, som betyder tillid, og drejer sig om, at tillid er utroligt vigtigt i branchen. I de øverste led i handelssystemet handler man aldrig med nogen man ikke har tillid til, og det kan tage mange år og mange penge at skabe den tillid. Også derfor er diamantbranchen en noget lukket branche, fordi ikke bare hvem som helst kan komme ”ind i varmen”. For andre, og i de fleste tilfælde, er det 5. C begrebet Certificate⁷⁹, som betyder certifikat. Der skal altid følge et diamantcertifikat med en diamant, både når den sælges videre i de øverste led i handelssystemet og når de sælges til forbrugeren. Et certifikat beskriver diamanten ned til den mindste detalje, og skal altid have alle 4 graderingskategorier med. Herunder ses et eksempel på et diamantcertifikat til et diamantsmykke solgt fra en guldsmed til en forbruger.

⁷⁷ <http://www.diamondworld.be/diamonds-carat.jpg>

⁷⁸ <http://1461436.shop12.dandomain.dk/shop/cms-14.html>

⁷⁹ Ulriksen s. 32, l. 4 nede fra

Diamond certificate

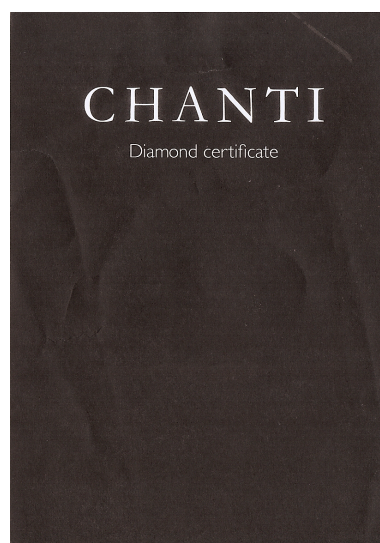
Sten		Faktura nr.	
Antal	20	Transdato	
Slibning	Brillantslebe	Varennummer	
Sten	Diamanter		
Diamant farve	Wesselton		
Diamant klarhed	SI	Vedhæng i 14 karat hvidguld 0,10 ct	
Carat	0,10	1,10 ct	
Sten			
Antal	1		
Slibning	Facetsleben		
Farve	Lilla		
Sten	Ametyst		
Carat	1,10		

Controlled by _____

Scan	Rever	Top Wesselton	Wesselton	Top Crown	Crown	Top Cape	Cape
UK	Rever White	Rever White	White	Rever White	Rever White	Rever White	Rever White
EGL	D	0	I+	I	2	3	4
GIA	D	E	F	G	H	I	J

VERY GOOD	GOOD	FAIR	FF	No inclusions
1	2	3	4	5
VGI(1)	VGI(2)	VGI(3)	VGI(4)	VGI(5)
VSI(1)	VSI(2)	VSI(3)	VSI(4)	VSI(5)
S1-S2	Slightly included			
P1-P2-P3	Included			

Disclaimer: Diamond set in a mounting

Diamantcertifikat fra Chanti.dk⁸⁰

De professionelle certifikater, der følger med diamanten fra den først er blevet slebet og efterfølgende graderet er dog mere detaljerede og beskriver blandt andet også alle former for indeslutninger i den pågældende diamant, alle proportionsoplysninger vedrørende slibningen og andre lignende oplysninger. Alle disse oplysninger kan også bruges til at identificere diamanten og blandt andet angive, om den er en såkaldt bloddiamant eller ikke. Emnet bloddiamanter kan beskrives i et helt speciale for sig selv og vil derfor ikke blive nærmere beskrevet heri, men det skal nævnes, at bloddiamanter er diamanter, der har forbindelse til krig og lignende tilstande, for det meste i Afrika, og meget ofte er med til at finansiere borgerkrige, etc. De er derfor uønskede i den vestlige verdens handel og salg af og med diamanter. Derfor kan et godt diamantcertifikat være med til at bedømme, om den pågældende er en sådan diamant eller om den er udgravet, distribueret og solgt på en forsvarlig måde, der er i overensstemmelse med menneskerettighederne.

2.4 Forskelle mellem Danmark og Spanien

I dette afsnit vil eventuelle forskelle mellem Danmark og Spanien blive behandlet og diskuteret for at klarlægge, om der egentlig er nogle forskelle, der kan have indflydelse på oversættelsen af tekster fra det ene sprog til det andet.

⁸⁰ www.chanti.dk. Dette certifikat er forfatterens eget, alle fortrolige oplysninger er fjernet

Nomenklaturteksterne, Scan.D.N. for dansk og CIBJO ES 2006 og 1999 for spansk, er brugt til denne sammenligningsanalyse, da det er dem, der bedst beskriver hver deres standarder og normer.

Diamantbranchen er generelt meget standardiseret og specielt handelsprocesserne og -systemerne er de samme over hele verden. Der skelnes ikke mellem nationale lande i denne del af branchen, og her er der derfor ingen forskel mellem Danmark og Spanien.

Det er når man kommer videre ned i systemet, ned til graderingsprocessen, at der kan være forskelle, fordi der som tidligere nævnt findes forskellige graderingsskalaer, som er gældende for forskellige organisationer og deres medlemmer, som i dette tilfælde er graderingslaboratorier og uafhængige diamantgraderere, grossister og i den sidste ende guldsmede, i forskellige dele af verden.

Der findes i verden adskillige af disse store organisationer, men de tre som er relevante for dette speciale og kan være relevante for oversættelse mellem dansk og spansk, og engelsk for lige at nævne det sprog også, er GIA, CIBJO og Scan.D.N., som i det følgende kort vil blive præsenteret.

GIA står for Gemological Institute of America⁸¹, og organisationen dækker, som navnet siger, USA og andre engelsktalende lande. Den er den tidligst grundlagte af de tre organisationer, og også den der først udviklede et graderingssystem, i 1930'erne⁸². Deres skala er internationalt anerkendt og brugt, og er også set brugt hos danske guldsmede, simpelthen fordi den er en af mest kendte og standardiserede. GIA's skalaer kan ses i Bilag 3.

CIBJO står for Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie des Diamants, Perles et Pierres⁸³, hvilket på engelsk er The World Jewellery Confederation⁸⁴ og på spansk Confederación Mundial de Joyería⁸⁵. Den blev grundlagt i 1961⁸⁶, og dannede i 1971 The Diamond Commission, som i 1974 skabte deres første bud på graderingsskalaer⁸⁷. Den dækker Spanien og England, samt en

⁸¹ www.gia.edu

⁸² Pagel-Theisen s. 58

⁸³ www.cibjo.org

⁸⁴ CIBJO EN 2006

⁸⁵ CIBJO ES 2006

⁸⁶ Pagel-Theisen s. 56

⁸⁷ Pagel-Theisen s. 57

række andre europæiske lande, bortset fra Skandinavien. Dens graderingsskalaer kan også ses i Bilag 3.

Scan.D.N. står på dansk for Skandinavisk Diamant Nomenklatur⁸⁸ og dækker som navnet angiver Skandinavien, inklusiv Danmark. Det er den skala danske guldsmede og diamantgraderere skal følge. Den er grundlagt af guldsmedeorganisationerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige⁸⁹, og samtidig blev deres bud på en graderingsskala, der i store træk stemte overens med GIA's skalaer, skabt. Den blev revideret i 1980 efter der i årene forinden var blevet udført et stort arbejde internationalt for at standardisere de forskellige skalaer til én skala, der kan bruges og anerkendes verden over⁹⁰. Det er nomenklaturen fra 1980 jeg hovedsageligt har brugt til kilder for termer, etc.

Grundet den massive indsats for standardisering er der ikke megen forskel mellem de skalaer man bruger i Danmark og Spanien, og langt størstedelen af termene er direkte ækvivalente fra det ene sprog til det andet, fordi de i langt de fleste tilfælde dækker over den samme betydning på begge sprog. Et godt eksempel er slibeformerne, der er de samme over hele verden.

I løbet af arbejdet med termene er der dog opdaget nogle uoverensstemmelser skalaerne imellem. For eksempel blev det ret hurtigt opdaget, at farveskalaen i CIBJO ES 2006 ikke skriver graderne fra Scan.D.N. på samme måde som Scan.D.N. selv gør⁹¹. Forskellen ses i at graderne nederst på Scan.D.N. skalaen ikke er nævnt i oversigten i CIBJO ES 2006⁹², og selvom dette ikke er en decideret forskel i skalaerne, så kan det have betydning for en oversætter, der arbejder på en oversættelse fra spansk til dansk og regner med at skalaoversigten i CIBJO kilden er korrekt, når den i virkeligheden ikke dækker fyldestgørende. Se farveskalaerne i Bilag 3.

I CIBJO ES 2006 går Scan.D.N.'s farveskala kun ned til Cape, mens i Scan.D.N. er graderne Yellow og Light Yellow også med. CIBJO har kort sagt kaldt alle Scan.D.N.'s tre grader Cape, Yellow og Light Yellow for Cape, og alle tre dækkes af betegnelsen Colour (engelsk)/color (spansk) i CIBJO. Hvis man derimod kigger i

⁸⁸ Scan.D.N., s.1

⁸⁹ Scan.D.N., s. 1

⁹⁰ Scan.D.N., s. 1

⁹¹ Scan.D.N., s. 12 – farveskalaen.

⁹² CIBJO ES 2006, s. 11 – oversigt over farvegrader, se kolonnen med Scan.D.N.s grader

Pagel-Theisen's samlede oversigt over alle skalaer sat i forhold til hinanden⁹³, er graderne Yellow og Light Yellow fra Scan.D.N. taget med.

Det kan således tyde på, at forskellige værker gengiver skalaerne på forskellig måde. Der er desværre ikke skrevet kommentarer eller noter til dem, så det er svært at sige hvorfor, men et kvalificeret gæt kunne være at Pagel-Theisen er ment mere som en håndbog i gradering i alle skalaerne og ikke kun rettet efter en af dem, og i øvrigt er rettet mod udefrakommende så vel som eksperter. Dette ville betyde, at den skal være skrevet mere fyldestgørende og skal have alle detaljer fra alle skalaer med, hvorimod CIBJO teksten hovedsageligt for det første er rettet mod brugere af deres skala, det vil sige mest eksperter, og for det andet ikke behøver gå i dybden med andre organisationers skalaer, da det i sagens natur er deres egne standarder og normer, der gælder for dem. De øvrige organisationers normer er irrelevante til andet end reference.

Dette indebærer ikke nødvendigvis en afgørende betydningsforskel graderne imellem, men blot et aspekt som oversætteren bør være opmærksom på.

Hvad angår klarhedsskalaerne er der da heller ingen forskelle. De er faktisk direkte ækvivalente og dækker over det samme; de samme grader er med og de dækker over den samme grad af klarhed i diamanten.

Hvad angår graderne for slibningen, så findes de ikke i nogen af de to udgaver af CIBJO's spanske versioner⁹⁴; slibegrader er ikke engang inkluderet i CIBJO teksterne, hvorimod de er med i Scan.D.N.⁹⁵. I Pagel-Theisen's graderingsskala-oversigt på side 61 er der heller ikke vist nogen oversigt over slibegrader fra CIBJO, mens der for GIA og IDC⁹⁶ er medtaget skemaer over såkaldte Proportions Ranges⁹⁷. Under CIBJO i samme graderingsskalaoversigt er blot en tekst, der forklarer om CIBJO's slibenormer. Her forklares det, at slibningen ikke blot kan gives en enkelt betegnelse for hvor god eller dårlig den er, men at adskillige faktorer og aspekter har betydning for slibegraden, blandt andre symmetrien i den slebne diamant, altså hvor

⁹³ Summary Table, s. 61

⁹⁴ CIBJO ES 1999 og 2006

⁹⁵ Scan.D.N. s. 42

⁹⁶ IDC står for International Diamond Council, men er irrelevant for dansk og spansk, og derfor ikke medtaget i sammenligningen her.

⁹⁷ Pagel-Theisen s. 61

symmetrisk den er, hvordan rondisten er slebet og så videre⁹⁸. Denne tekst er gengivet i Bilag 3.

Dette udgør en væsentlig forskel, som har betydning for hvordan slibegraderne oversættes, da der ikke findes ækvivalenter på spansk for de danske slibegrader i Scan.D.N., og det skal oversætteren være opmærksom på. Det skal nævnes, at slibegraderne også i Scan.D.N. bestemmes ud fra en række beregninger af proportioner og symmetri, men resultatet af disse kan blot udtrykkes med en enkelt betegnelse. Hvordan den så kan oversættes, vil blive behandlet i afsnittet om oversættelse af diamanttekster.

En anden forskel, der kan have betydning, om end den er lille, er at forskellige nomenklaturer bruger forskellige standarder for brillantslibningen. Som tidligere beskrevet har Scan.D.N. deres eget Normslib⁹⁹, som angiver de nøje udregnede proportioner en brillant skal slibes efter. Det er ikke klart hvilken standard brillantslibning CIBJO bruger, der er blot en illustration i CIBJO ES 2006¹⁰⁰, som viser hvilke facetter og hvor mange af hver, der skal være på over- og underdelen efter CIBJOs standarder. Da formen kaldes en brillant uanset hvad de præcise proportioner måtte være, er der ikke den store betydning i dette aspekt for oversætteren, men det er relevant viden for alle, der beskæftiger sig med diamanter og diamantgradering.

Alt i alt er der ikke de store forskelle, men dem der er, bør og skal en oversætter have i tankerne ved oversættelse af tekster, der vedrører de pågældende aspekter af graderingen.

⁹⁸ Pagel-Theisen, Summary table s. 61

⁹⁹ Scan.D.N. s. 8 samt afsnittet om slibning

¹⁰⁰ CIBJO ES 2006, s. 10

3. Analysedel

I dette afsnit vil teksterne blive analyseret på 3 forskellige niveauer; på ordniveau i Keywords, på lidt højere niveau i den nære kontekst med Konkordans, og på sætningsniveau med grammatiske sætningsanalyser. Jeg vil starte med korpusanalyserne, men allerførst lidt om hvordan mine korpora er designet og samlet.

3.1 Korpus

3.1.1 Korpusdesign

Som tidligere nævnt, har jeg brugt korpora til at samle mine tekster og analysere dem, men et godt korpus er ikke bare en samling af tilfældigt udvalgte tekster. Et godt korpus skal designes sådan at teksterne udvælges efter et bestemt sæt kriterier¹⁰¹. Kriterier som størrelse, sprog, medium, tekstgenre eller type, forfatterskab, alder og selvfølgelig emne bør alle bestemmes nærmere for at samle lige præcis det korpus, der er behov for i den givne situation.

I dette tilfælde er emnet selvfølgelig diamanter som smykkesten, men hvilke typer tekster skal der bruges, hvor gamle må de være, hvem skal have skrevet dem, hvor lange skal de være, på hvilke(t) sprog og i hvilket medium skal de være?

Afsender og modtager er forskellige alt efter, om der er tale om de fagsproglige tekster, de populært fagsproglige tekster og de lægmandssproglige tekster. For de fagsproglige tekster skal både afsender og modtager i sagens natur være fagfolk, eksperter indenfor området eller andre med dybdegående viden om emnet. For de populært fagsproglige tekster skal afsender også være en fagmand eller ekspert, men modtager derimod kan være næsten hvem som helst og ikke nødvendigvis en ekspert. I praksis er det typisk kunder og andre med en interesse for emnet. For de lægmandssproglige tekster er hverken afsender eller modtager eksperter eller fagfolk, da den lægmandssproglige gruppe er designet til at se hvordan folk med ingen eller meget lidt viden om emnet skriver om det.

Genren kommer derfor også meget an på hvilken gruppe, der er tale om. De fagsproglige tekster er mest lærebogstekster, manualer og lignende, der beskriver og

¹⁰¹ Bowker, kap. 3, s. 45

informerer om emnet. De populært fagsproglige tekster er dels informative tekster fra guldsmedes hjemmesider, det vil sige tekster hvori de informerer om diamanter, ofte med salg som formål, og deres egne produkter er derfor sat i fokus, og dels tekster fra fagbøger om ædelsten og mineraler. Forfatterne af disse tekster er fagfolk, men deres tekster er mere rettet mod mennesker, som gerne vil vide mere om geologi, ædelsten og mineraler, men som nok ikke ved ret meget om diamanter som smykkesten. Og til sidst de lægmandssproglige tekster. Denne gruppe består lidt af en blanding af genrer, da der dels er indlæg fra debatfora, salgsindlæg på sider som Den Blå Avis's hjemmeside, samt avisartikler om diamanter, hvor det kan være svært at vide om afsenderen er en person, der kender til emnet eller blot er en journalist, der skal skrive en artikel om diamanter og som derfor har sat sig nok ind i emnet til at kunne skrive artiklen, men heller ikke mere. Grunden til at denne gruppe er en blanding af genrer er simpelthen, at der ellers ikke ville kunne samles nok materiale til denne gruppe.

De skal alle være skriftlige kilder, det vil her sige bøger, kataloger, brochurer, tekster fra hjemmesider, etc. Der bruges ikke mundtlige kilder af den årsag, at de i dette tilfælde kan menes at være for påvirkede af situationer og derfor ikke repræsentative nok til at kunne bedømme sprogbrug etc., da mundtlige kilder i øvrigt ville skulle indsamles specifikt til formålet og afsenderen ville derfor være klar over, at det er til det formål og derfor tænke mere over hvordan vedkommende udtrykker sig og med hvilke ord. Det kunne skabe en effekt af et for gennemtænkt sprog, som ikke nødvendigvis reflekterer hvordan sproget normalt og generelt er i den pågældende situation.

Sprog er også allerede helt fastlagt; dansk og spansk, men ikke i samme korpus, hvilket vil sige, at der skal oprettes flere korpora for at dække grupperne tilstrækkeligt.

Så er der nogle kriterier, der ikke er helt så åbenlyse. Alder er en af dem. Som nævnt i kildekritikafsnittet skal teksterne være af nyere dato, hvilket heri er sat til at være maksimalt 5 år gamle, da det jo er sprogbruget lige nu der skal undersøges, og ikke hvordan sprogbruget var i tekster om diamanter for 10 eller 15 år siden. Dog skal det siges, at det er en branche, der på det punkt ikke udvikler sig så meget. Det er umiddelbart de samme termer og det samme sprogbrug, der blev benyttet for 10 eller

15 år siden, som bliver benyttet nu, med forbehold for at det almindelige, dagligdagssprog selvfølgelig altid udvikler sig, og det kan påvirke det faglige sprog også. Det skal også nævnes, at enkelte kilder, der er over 5 gamle er blevet inddraget og brugt, også i korporaerne, af den simple grund, at der ellers ikke ville være nok materiale.

Størrelsen på det enkelte korpus er også ofte genstand for diskussion. Hvor stort er stort nok? Hvor mange forskellige tekster skal der inddrages? Bowker nævner blandt andet, at et korpus på 20.000 ord, der består af 20 tekster af 20 forskellige forfattere i en del tilfælde kan være bedre end et korpus ligeledes på 20.000 ord, men som består af 2 længere tekster af den samme forfatter¹⁰². Jeg har stilet efter så mange forskellige tekster af så mange forskellige forfattere som muligt, fordi jeg skal finde ud hvordan brugen af sprog og af termer er på tværs af branchen, og ikke kun af en eller to eksperter. Hvad angår størrelsen har jeg sat den til mellem 10.000 og 20.000 ord, da jeg mener dette giver et bredt og repræsentativt udvalg, samtidig med, at det ikke bliver for uoverskueligt at samle, da det jo tager noget tid at indsamle og forberede teksterne til korpusprogrammet. Og der skal være så mange tekster indenfor en enkelt gruppe som muligt, og mindst et par pr. gruppe.

Efter denne beskrivelse og diskussion af mit korpusdesign, er det åbenlyst, at der her skal bruges mere end ét korpus, og det har også hele tiden været intentionen. Der er 6 forskellige korpora, 3 i dansk og 3 i spansk; de 3 er fagsprog, populært fagsprog og lægmandssprog for begge sprog.

En del kriterier er de samme for alle mine korpora, men nogle enkelte netop er hvad der adskiller dem. Herunder ses en oversigt over de kriterier, der er de samme, og de kriterier, der adskiller sig.

Kriterier, der gælder for alle korpora:

Størrelse: 10.000 til 20.000 ord, og alle korpora er, i hvert fald til dette projekt, lukkede.

Antal tekster: varierer lidt, da teksterne er af forskellig længde. Dog mindst et par tekster pr. gruppe.

¹⁰² Bowker, s. 49, midt på siden.

Medium: skriftlig

Emne: diamanter som ædelsten brugt i smykker.

Alder: udgivet indenfor de sidste 5 år.

Kriterier, der adskiller sig:

Teksttype/genre: lægmandssprog, populært faglige og faglige tekster.

Sprog: dansk og spansk.

Forfattere: Så mange forskellige som muligt. I tekstgenrerne faglig og populært faglig er tekster skrevet af eksperter, men med henholdsvis fagfolk og ikke-fagfolk som modtagere, mens hverken afsendere og modtagere i lægmandssprog er eksperter.

Det skal nævnes til sidst, at størrelsen på de tre fagsproglighedsgrupper ikke er ens, da det ikke har været muligt at finde tekster i den samme størrelse i alle tre grupper. Men på tværs af sprogene er de nogenlunde ens, det vil sige, at for eksempel lægmandssproggruppen ligger på omkring 10.000 ord på både spansk og dansk, mens fagsprogsgruppen ligger på omkring 20.000 ord i både spansk og dansk. Der er taget højde for, at størrelsen på tværs af fagsprogsgrupperne ikke er den samme.

3.2 Korpusanalyse

Dette afsnit omhandler selve analysen udført i Wordsmith Tools. Først udvalgte jeg de tekster, som jeg gerne ville bruge i mine korpora efter kriterierne beskrevet i det forrige kapitel, og derefter blev de tekster samlet i de forskellige korpora, hvorefter selve analysen kunne udføres. Jeg startede med at danne generelle ordlister i funktionen Wordlist i Wordsmith Tools (herefter WST), og derefter nøgleordslister med funktionen Keywords, en for hver af de tre tekstgrupper og på hvert sprog, det vil sige 6 i alt, samt en samlet for hvert sprog. Den samlede nøgleordsliste for dansk er siden blevet brugt til at finde frem til hvilke termer, jeg gerne ville undersøge nærmere i analysen.

Til Konkordansanalysen brugte jeg igen de 6 tekstgrupper, 3 fra hvert sprog, til at søge på hvert enkel term i hver enkel tekstgruppe. Søgeresultaterne blev sat i et Excel dokument (se bilag 4), hvori jeg derefter kunne se nærmere på hvilke kollokationer og ord og fraser, der typisk optrådte sammen med hver enkel term, igen i alle tre tekstgrupper og på begge sprog.

Korpusanalysen er delt op efter sprog, det vil sige, at først vil den danske Keywordsanalyse og så den danske Konkordansanalyse blive behandlet, og derefter den spanske Keywordsanalyse og den spanske Konkordansanalyse.

3.2.1 Dansk Korpusanalyse

3.2.1.1 Keywords

De tre danske nøgleordslister, som sagt en for hver tekstgruppe på dansk, har jeg brugt til at finde frem til og sammenligne hvilke ord og termer, der typisk optræder i hver enkelt gruppe tekster. Det har resulteret i nogle interessante observationer, som vil blive behandlet i det følgende.

Herunder ses de tre lister, hvor de første 50 ord fra hver liste fra de danske tekster er gengivet:

FAGSPROG	POPULÆRT FAGSPROG	LÆGMANDS- SPROG
DIAMANTER	DIAMANTER	DIAMANTER
BENYTTES	CT	DIAMANT
UKLARHEDER	R	PCE
PA	DIAMANT	KARAT
DIAMANT	CARAT	R
CT	P	V
STENEN	V	DIAMANTEN
SCAN	ST	RE
TAVLE	X	P
YDRE	TW	S
ELLER	RE	OGSÆ
N	N	ST
STEN	VVS	RSTE
OBSERVATØR	INDESLUTNINGER	N
FARVE	DIAMANTEN	GTE
KVALIFICERET	S	BLODDIAMANTE R
A	SJ	DIAMONDS
BETEGNELSER	GULGULD	RT
ANFØRES	F	RING
D	DIAMANTENS	VERDENS
UNDERGRADEN	RRELSE	SCE
BØR	H	CARAT
IV	PINK	OGS
RONDIST	RING	SJ
WESSELTON	SM	G
MINDRE	RSTE	LGER

DETAILLERET	SLIBNING	CT
KARAKTERISTIKA	OGS	Ê
TONET	HVIDGULD	SK
STENENS	STEN	K
RONDISTEN	CUT	H
UNDERDELENS	RRE	GASSAN
BELYSNINGSFORH+	ND	SLIBNING
FARVEBETEGNELS+	SK	CULLINAN
DIAMANTLUP	FORST	SMË
PROPORTIONER	BRILLANT	BLË
FACETTER	FARVE	BEERS
CRYSTAL	D	D
INDRE	L	DIAMOND
TOP	PË	RRELSE
SLIBEKVALITET	JE	HVIDGULD
GRADERING	CLARITY	DIAMANTENS
HVID	KLARHED	CERTIFIKAT
CARATERE	LDNE	F
BLOTTE	SLIB	WESSELTON
GUNSTIGE	FACETTER	CLARITY
BOGSTAV	SLIBNINGEN	AMSTERDAM
PRAKSIS	GR	BER
GRADERINGSFORH+	SLIBES	SLIBNINGEN
LYSVIRKNINGERN+	ARMB	LGE

For det første er der, som ventet, flere fagligt tunge ord og flere fagtermer i fagsprogsteksterne end der er i de andre tekster. Dette drejer sig om ord som for eksempel 'karakteristika', 'belysningsforhold', 'proportioner'. I teoriafsnittet blev defineret, at en term er et ord, som får en bestemt betydning indenfor et bestemt emne, og det gør de tre her også, dog måske i lidt forskellig grad. Belysningsforhold betyder her nogle helt bestemte forhold, som skal være opfyldt for at en diamant er blevet korrekt graderet. For eksempel kan alt i rummet omkring graderen potentielt reflektere farve til diamanten, hvis farve derved kan komme til at syne anderledes end den reelt er¹⁰³. Proportioner ligeledes er en korrekt slebet diamants proportioner¹⁰⁴, hvilket giver ordet en helt bestemt betydning indenfor dette emne.

Den type fagtermer findes sjældnere på listen fra de populært faglige tekster, og slet ikke på listen fra lægmandssproglige tekster. Allerede denne observation viser, at

¹⁰³ Pagel-Theisen, s. 70 midtfor

¹⁰⁴ Se afsnit om diamanter.

stilen i de to faglige tekster er anderledes end i de andre tekster, den er, som forventet, tungere og mere fagligt præget.

Hvad angår kun de to mindre faglige tekstgrupper, populært fagsprog og lægmandssprog, er der også tydeligt forskel på graden af brug af termer og ord de to grupper imellem. Der er en lidt højere brug af fagtermer i de populært faglige tekster end i de lægmandssproglige tekster, hvilket viser, at teksterne på ordniveau bliver mere og mere populariserede, jo mindre fagsproglige teksterne bliver.

Andre eksempler er, at ord som 'indeslutninger' og 'klarhed', 'cut' og 'facetter' optræder på listen med ord fra de populært faglige tekster, men ikke på listen over ord fra lægmandssproglige tekster, hvilket bekræfter hypotesen.

Der bliver altså brugt flere fagtermer jo mere fagsproglig en tekst bliver.

I det følgende vil den nære kontekst så blive behandlet, i Konkordansanalysen.

3.2.1.2 Konkordans og kollokationer

I dette afsnit vil kollokationer i teksterne som nævnt blive behandlet og diskuteret.

Kollokationer forstås her som ordforbindelser, der typisk bruges sammen med bestemte termer, samt andre ord, der typisk optræder i en bestemt forbindelse i en bestemt række tekster, for eksempel 'slebet' sammen med 'diamant', samt andre relevante karakteristika ved hvilken type ord og fraser, der bruges sammen med fagtermene.

Jeg vil ikke gennemgå kollokationerne for alle og hver eneste af de termer, der er søgt på i konkordansfunktionen i WST, da dette ville tage alt for lang tid og bruge alt for meget plads, men derimod drage en række generelle konklusioner på baggrund af de observationer jeg har gjort mig i analysen.

Alle kollokationer og ord, der typisk optræder sammen med en bestemt term er i øvrigt skrevet ind i termartiklerne i Bilag 1, så der kan det ses mere detaljeret hvilke kollokationer og ord, der optræder sammen med hvilke termer.

Den første umiddelbare observation i analysen er, at mængden af fagtermer, der optræder sammen med andre fagtermer er højere i de fagsproglige tekster end i de mindre faglige tekster, og de kollokationer, der findes i de fagsproglige tekster er

mere komplicerede og fagligt prægede. Et eksempel er termene 'brillans', 'ild' og 'glimten', som alle tre er termer, der dækker over hver sin form for lysvirkning i en slebet diamant. I de fagsproglige tekster optræder de meget ofte sammen, men der findes til gengæld ikke mange andre deciderede kollokationer sammen med den. I de mindre fagsproglige tekster derimod optræder de mere sammen med beskrivende adjektiver og jo mindre fagsproglig en tekst bliver, jo mindre komplicerede og jo sprogligt lettere bliver de adjektiver også. Et eksempel er de adjektiverne, der optræder sammen med 'brillans' i de populært fagsproglige tekster. De er stort set alle adjektiver, som kan bruges fagligt til at beskrive en diamants brillans, for eksempel adjektiver som 'god', 'stor', 'usædvanlig' og lignende, mens ordet 'kanon' bruges som beskrivende adjektiv i et tilfælde i de lægmandssproglige tekster. 'Kanon' skal her ikke forstås som substantivet, der en form for våben, men som den moderne betydning af ordet, på grænsen til slang, hvor der gives udtryk for, at noget er meget, meget godt eller meget, meget flot. Det er meget talesprogspræget, og den type kollokationer findes ikke i de mere fagsproglige tekster.

To af termene indenfor underemnet 'lysvirkninger', nemlig 'ild' og 'glimten' optræder i øvrigt slet ikke de lægmandssproglige tekster, hvilket alt sammen understøtter delkonklusion fra Keywords, der sagde, at der er flere fagtermer i de fagsproglige tekster end i de mindre fagsproglige tekster. Selv for 'diamant', som ellers er så alment kendt en term, at man kunne forvente at flere ville bruge de mere faglige termer omkring den. De ord, der bruges sammen med 'diamant' bliver også mindre komplicerede og lettere, jo lavere man kommer i fagsprogsgrad. I fagsproglige tekster optræder der typisk ord som 'hårdhed', 'transparens', 'spaltbarhed' og lignende sammen med 'diamant', mens det er mere almindeligt forståelige ord, der bruges i de mindre fagsproglige tekster, eksempelvis størrelsesadjektiver som 'små' og 'stor', farveadjektiver som 'blå' og 'rød', og 'kunstig' i stedet for 'syntetisk', som til gengæld ses i de mere fagsproglige tekster.

Der er dog også eksempler på det modsatte tilfælde. For termen 'klarhed' er det stort set de samme kollokationer i alle tekster, eksempelvis optræder 'en diamants klarhed' i alle tre grupper tekster, og det samme gør verber som 'beskrive', 'betegne', 'gradere' og lignende.

'Gradering' er andet eksempel på det samme. I søgeresultaterne fra WST konkordans bruges ordene 'gennemføre' en 'gradering af' en diamant i alle tre tekstgrupper,

ligesom en gradering er 'detailleret' i alle tre grupper. En graderer derimod er 'kvalificeret' i de fagsproglige tekster, men blot 'trænet' i de mindre fagsproglige tekster. Det kan skyldes det faktum, at nogle fagtermer er almindeligt kendte og brugte ord, som for eksempel 'detailleret', mens der for andre findes synonymer (eller blot ord med cirka samme betydning) der er mere kendte og brugte, for eksempel kvalificeret modsat trænet.

Det viste sig også hurtigt, at der er en række termer, der stort set kun findes i opremsninger, i alle tre grupper tekster, eksempelvis slibeformerne og ofte også graderingsgraderne. Både slibeformerne og graderingsgraderne bliver i det hele taget sjældent beskrevet i hele sætninger, men er ofte sat op i skemaer, illustrationer og oversigter, for at læseren hurtigt kan se hvad der er hvad. Her er dog alligevel også en forskel fagsprogsgrupperne imellem. I de fagsproglige tekster, og specielt i teksten fra Scan.D.N. beskrives hver enkel grad i næsten alle tilfælde, hvilket i den type tekst er nødvendigt for at kunne fortælle for eksempel en graderer hvordan han bør gradere en diamant og hvilke karakteristika en bestemt grad har. En læser af en populært fagsproglig tekst derimod har ikke behov for at vide hvordan en diamant er blevet bedømt og graderet og ud fra hvilke regler og standarder det er sket; han vil måske bare gerne vide klarheden på en diamant han gerne vil købe, og hvad det meget overordnet betyder; altså bare om det er en god eller dårlig ædelsten. Det reflekteres i den pågældende tekst og hvordan den umiddelbare kontekst omkring den pågældende term er. Hvis læseren bare har brug for en oversigt over hvor god eller dårlig klarheden på hans diamant er, er der ikke behov for lange komplicerede forklaringer af hvordan den grad af klarhed bør bedømmes; det har gradereren, der skal gradere en diamant derimod.

Der er en højere grad af teknisk tungere ord og termer i de fagsproglige tekster end i de mindre fagsproglige tekster, eksempelvis 'hældning af facet', 'forskydning af kuletten', 'måling af tavlen' etc., som igen bekræfter, at sproget er teknisk tungere og mere kompliceret, jo mere faglig en tekst bliver.

Det er i øvrigt værd at nævne, at en del af de mere tekniske og fagligt tunge termer ofte slet ikke findes i de lægmandssproglige tekster, hvilket igen understøtter teorien om, at der er flere fagtermer, jo mere fagsproglig en tekst bliver.

Der var også en højere grad af brug af fagtermer som kollokationer til eller blot sammen med andre fagtermer, for eksempel 'brillantslebet diamant', i de mere fagsproglige tekster.

Som nævnt i korpusdesignafsnittet, indeholder de mindre fagsproglige tekstgrupper en mindre mængde materiale end den fagsproglige tekstgruppe, og det kan selvfølgelig have påvirket resultatet, da det kan have set anderledes ud hvis antallet af ord var det samme i alle tre grupper. Der kan således have været en højere grad af fagtermer og teknisk tungere ord hvis tekstmængden havde været større. Men på den anden side vil der altid være større chance for at bestemte ord eller termer optræder, jo mere materiale man har, og jeg har af praktiske årsager været nødt til at sætte antallet et bestemt sted, for ikke at gøre det for uoverskueligt for et længde- og tidsbegrænset arbejde, som et speciale er.

Derfor, for kort at opsummere, kan det siges, at konkordansanalysen bekræfter det der blev fundet i Keywordsanalysen, nemlig, at jo mere faglig en tekst bliver, jo mere faglige bliver de ord der bruges også og jo mere faglig bliver de kollokationer og ord, der bruges sammen med termene.

3.2.1.3 Delkonklusion

Der er tydelige tegn på, at der er forskel mellem hvilke ord, der bruges i en fagsproglig tekst og hvilke ord, der bruges i en mindre fagsproglig tekst. Som det er blevet vist med eksempler i det foregående, er der en højere grad af fagtermer og i det hele taget tungere, sværere og mere komplicerede ord og formuleringer.

3.2.2 Spansk Korpusanalyse

3.2.2.1 Keywords

Med de spanske tekster har jeg gjort præcis det samme som med de danske tekster; dannet wordlists med WST og sammenlignet dem med et almensprogligt korpus, her Camtie-filerne¹⁰⁵, for at danne keywordslistes. Det har resulteret i de nedenstående tre

¹⁰⁵ De almensproglige korpora er fra bivejleder Hanne Erdmann Thomsen

lister, ud fra hvilke jeg kan sammenligne de danske og de spanske keywords for at se om der er nogen forskelle sprogene imellem.

FAGSPROG	POPULÆRT FAGSPROG	LÆGMANDSSPROG
N	DIAMANTE	DIAMANTES
DIAMANTE	DIAMANTES	N
DIAMANTES	TALLA	DIAMANTE
COLOR	N	COLOR
TALLA	S	S
CIBJO	M	M
PESO	COLOR	QUILATES
S	QUILATES	TALLA
PUREZA	BRILLANTE	EST
STICAS	LUZ	GEMAS
CARACTER	INCLUSIONES	GRADACI
INCLUSIONES	PUREZA	AMARILLO
M	FACETAS	D
SINT	PIEDRA	DE
T	GEMA	GEMA
BRILLANTE	PESO	COLORES
PROPORCIONES	PEQUE	BRILLANTE
¥	PROPORCIONES	BLANCO
PIEDRA	BRILLO	FANTAS
LUPA	EST	DIAMOND
CT	TALLAS	AS
LUZ	AS	BEERS
PIEDRAS	TABLA	MILLONES
PEQUE	TALLADO	CULLINAN
L	LUPA	GIA

CUANDO	GEMAS	PEQUE
EST	CARACTER	BRILLO
AS	D	TALLADO
CAPE	TAMA	INCLUSIONES
BRILLO	DE	CARACTER
Ð	TAMBI	MARR
FILET	STICAS	CAPE
D	OS	INDIA
ART	FANTAS	PIEDRA
RMINOS	PIEDRAS	TAMBI
GRADO	COLORES	FACETAS
TABLA	CUANDO	AZUL
F	BRUTO	PRODUCCION
CULO	QUILATE	OS
CULATA	DIAMOND	ESCALA
O	CERTIFICADO	BRUTO
CORONA	BLANCO	DUREZA
INTERNAS	Ê	Ê
QUILATE	AMBERES	INCOLORO
TAMBI	HRD	STICAS
GRADUACI	FUEGO	LOS
TICO	INCLUSIONS	CARBONO
CALIDAD	CULET	PESA
CUALQUIER	ÀQU	TINTADO
NEAS	CALIDAD	LUZ

Den umiddelbare observation er, at der i højere grad bruges de samme termer på tværs af de tre tekstgrupper end der gør i dansk, hvilket betyder, at der bruges en stor del af de samme termer i alle tre tekstgrupper. Dog ligger de mere tekniske termer højere på listen af ord fra de fagsproglige tekster end på de øvrige lister. Et eksempel er de

spanske ord for de fire betegnelser for 'de 4 C'er' (på spansk 'color', 'talla', 'peso' og 'pureza'), som alle helt tydeligt er fagtermer, da de har en helt bestemt betydning indenfor emnet; de dækker over de fire graderingskategorier som beskrevet i afsnittet om diamanter. De ligger alle blandt de øverste 10 ord på listen over termer fra de fagsproglige tekster, mens kun to af dem, 'color' og 'talla', ligger blandt de øverste 10 på de to øvrige lister. Dette viser, at der, ligesom i de danske fagsproglige tekster, alligevel er en højere grad af tekniske fagtermer i de fagsproglige tekster, selvom forskellen er en smule mindre i de spanske tekster end i de danske.

Forskellen mellem teksterne i de to mindst faglige tekstgrupper er derimod meget lille, da det med enkelte undtagelser meget er de samme termer og ord, der bliver brugt. De ligger godt nok ikke på de samme pladser, men mange af dem ligger næsten ens. Og selvom der er ord og termer, der er forskellige de to tekstgrupper imellem, er de ikke på samme teknisk høje niveau som de fagsproglige tekster.

Dette kan alt sammen tyde på, at populariseringen ikke er så høj på spansk, som den er på dansk, det vil sige, at det er de samme termer og ord, der bruges på tværs af alle tekster. Det kan så være, at de bruges en smule anderledes i de forskellige tekstgrupper, men det vil blive undersøgt nærmere i den grammatiske analyse og konkordansanalysen.

Hvad der så skyldes, at populariseringen er mindre i spanske tekster end i danske kan være mange forskellige årsager. Det kan være, at standardiseringen af termbrug i emnet er højere end på dansk, eller det kan simpelthen være, at dem, der behandler emner om diamanter er mere vidende om emnet, selv i de lægmandssproglige tekster, end de er fundet på dansk. Det kan så igen skyldes, at personer, der ikke kender til emnet heller ikke behandler emnet på en måde, som kan bruges i denne analyse, hvilket ville betyde, at de tekster jeg har fundet på spansk er skrevet på et højere vidensniveau end på dansk, selv indenfor de lægmandssproglige tekster.

Forskellen kan også skyldes kulturelle forskelle. Dette vil jeg ikke behandle særlig dybt, da det er en helt anden diskussion, men det skal nævnes fordi det kan være en årsag. Spanien kan stadig betragtes som et mere autoritetstro land og kultur end

Danmark¹⁰⁶, og man kunne diskutere om forskellen i popularisering skyldes, at man på grund af den højere autoritetstro også er mere tro mod de korrekte termer og de korrekte formuleringer omkring termene i det sprog, der bruges selv i mindre faglige tekster.

3.2.2.2 Konkordans og kollokationer

Som i den danske del af korpusanalysen, vil kollokationerne i de spanske tekster her blive behandlet og diskuteret.

Til at starte med er det tydeligt, at der også på spansk er en forskel mellem fagsprog og mindre fagligt sprog. 'Diamante' er et godt eksempel. I de fagsproglige tekster bruges ord og fraser som 'la graduación del diamante', 'el valor del diamante', 'diamante tallado', 'diamante sintético' og lignende fagligt tungere formuleringer. I de lægmandssproglige tekster derimod bruges en stor del af ord for farver og mere almensproglige ord og fraser. Der er flere adjektiver og beskrivende ord, som for eksempel farveadjektiverne 'negro', 'rosa', 'azul' etc. Der beskrives og fortælles altså mere om diamanterne end i de fagsproglige tekster.

Andre termer, der viser det samme er 'pureza', hvor der er en høj grad af ord som 'escala de', 'variaciones de', 'grados de' og lignende. De lægmandssproglige tekster derimod har for det første ikke mange kollokationer til 'pureza' og blandt dem der findes er en frase som 'máxima pureza'. Alle forstår 'maksimal klarhed', mens ikke alle nødvendigvis ville forstå 'variationer i klarhed'. Jo, de fleste ville sandsynligvis kunne regne ud, at der er forskellige variationer af klarhed i en diamant, men hvilke, hvad dækker de over? Det ved en fagmand, men det ved andre personer sandsynligvis ikke, hvorimod alle ville forstå, at 'maksimal klarhed', så har den diamant en så høj klarhed som muligt. Samme resultat gælder for blandt andre 'inclusiones', 'quilate' og 'faceta'.

Men hvis man kigger lidt nærmere på for eksempel 'faceta', så viser analysen dog også, at der er mindre forskel mellem de fagsproglige og populært fagsproglige tekster, da der er en højere grad af fagtermer og fagligt tunge formuleringer i de

¹⁰⁶ Der findes desværre ingen nyere målinger eller lignende af dette, som i øvrigt er svært at måle i sig selv, men se blandt andet teoretikeren Hofstede's teorier om kulturforskelle, www.geert-hofstede.com

populært fagsproglige tekster end der i de tilsvarende populært fagsproglige danske tekster. For 'faceta' bruges i de populært fagsproglige tekster ord som 'superficie de la faceta', 'faceta triangular/cuadrangular/rectangular' og 'angulo de la faceta'. Disse kan måske synes som ret almensproglige ord, som de fleste kender, men igen, ved alle også hvad de står for? Ved de for eksempel hvilken facet på en brillant en 'faceta cuadrangular' er? Selvom det er almindeligt kendte ord, har de her en bestemt betydning, og som påvist i teoriafsnittet er fagtermer ofte ord, som findes i alment sprog, men som får en bestemt betydning i en bestemt sammenhæng eller indenfor et bestemt emne. Og dem er der flere af de populært fagsproglige spanske tekster end i de tilsvarende danske tekster.

Der er dog også i de spanske tekster eksempler på, at der ikke er den store forskel mellem de ord og fraser, der bruges sammen med et bestemt ord på tværs af de tre fagsprogsgrupper. Det gælder blandt andet for 'brillo', hvor der ses stort set de samme typer ord og kollokationer, dog er de en smule mere fagligt tunge i fagsprog end ellers. Eksempelvis bruges både 'disminuir', dog i forskellige former af verbet, 'reducir' og lignende ord, og diverse alment kendte adjektiver i alle tre grupper. Blandt de adjektiver der bruges er 'mayor' (mayor brillo), og andre lignende adjektiver, igen i alle tre grupper.

En lighed med de danske tekster er, at en lang række af for eksempel graderingsgraderne har ingen kollokationer som sådan, men optræder også her ofte i opremsninger, skemaer, oversigter, etc. hvilket også her viser, at der er mere behov for oversigt og hurtigt viden end dybe og lange forklaringer om termene. Der er dog her en mindre forskel mellem spansk og dansk fagsprog, som viser sig i at der forklares mere i de danske fagtekster. Dette kan dog blot skyldes, at ingen af de fagsproglige tekster på spansk forklarer de forskellige grader nær så meget som Scan.D.N. for eksempel gør, og de spanske fagtekster i sig selv er også en del kortere end de danske.

Ligesom på dansk er der også på spansk en række fagtermer af den lidt tungere slags, der slet ikke findes i de mindre fagsproglige tekster og da slet ikke i de lægmandssproglige tekster, hvilket også bekræfter teorien om, at der er færre fagtermer, jo mindre fagsproglig en tekst bliver.

Nu er det lige blevet påvist i denne analyse, at de to mest fagsproglige tekstgrupper var mere ens end den mindst fagsproglige tekstgruppe, da der var flere af de samme kollokationer, og i nogle tilfælde stort set de samme, i de to grupper, end der var i de lægmandssproglige tekster.

Populariseringen er således i denne analyse størst i den mindst fagsproglige tekstgruppe.

Men oppe i Keywordsanalysen blev det påvist, at der var større lighed i hvilke termer der blev brugt i de to mindst fagsproglige tekstgrupper end i den mest fagsproglige tekstgruppe. Her er altså på spansk en forskel mellem de to analyser.

Denne forskel mellem de to analyser kunne skyldes, at når man kigger kun på hvilke ord der bruges, og ikke på deres nære kontekst, så bruges der flere fagtermer, jo mere fagsproglig en tekst er, det viser begge analyser i øvrigt, og at der er en relativt lille popularisering i brug af fagtermerne. Fagtermerne er stadig de samme på tværs af fagsproglighedsgraderne. Men hvis man så kigger på hvilke kollokationer, der bruges omkring fagtermerne, det vil sige den nære kontekst, så er der en højere grad af popularisering af dem, det vil sige, at man bruger de korrekte fagtermer, uanset om man er fagmand eller ikke, men der er større tilbøjelighed til at så at bruge mindre faglige konstruktioner, kollokationer og ord omkring de korrekte fagtermer. Altså får teksterne alt i alt et mindre fagligt præg jo mindre faglig afsender og modtager er, ligesom på dansk, blot på en lidt anden måde, og det er interessant.

3.2.2.3 Spansk delkonklusion

I de spanske tekster har der vist sig en forskel mellem Keywordsanalysen og Konkordansanalysen, i og med at det i Keywordsanalysen blev vist, at der var større forskel mellem den fagsproglige tekstgruppe og de to mindre fagsproglige tekstgrupper, da de to mindre fagsproglige grupper stort set brugte de samme termer, hvorimod Konkordansanalysen viste, at der var større forskel mellem de to mest fagsproglige tekstgrupper og den mindst fagsproglige tekstgruppe. Generelt set er der dog stadig flere fagtermer, jo mere faglig en tekst bliver, og forskellen kan blot skyldes, at analyserne viser to forskellige aspekter af brugen af fagtermerne.

3.2.3 Delkonklusion spansk vs. dansk.

På dansk er der en klar forskel mellem de tre tekstgrupper, i og med, at der er flere fagtermer i de fagsproglige tekster end i de øvrige tekster, og de ord, der bruges sammen med fagtermerne er også mere komplicerede og ”tungere” end i de to øvrige grupper, og de to analyser viste nogenlunde det samme resultat.

På spansk derimod er der for det første mindre forskel mellem tekstgrupperne og for det andet viste der sig en forskel mellem de to analyser, som nævnt lige ovenfor i delkonklusionen til den spanske analyse. Men som også nævnt ovenfor ændrer denne forskel mellem analyserne ikke på det faktum, at der stadig er flere fagtermer på begge sprog i de fagsproglige tekster end i de mindre fagsproglige tekster. Hvad det angår, er der altså ikke den store forskel generelt mellem dansk og spansk.

Alligevel er der altså en forskel mellem term- og ordbrug på dansk og på spansk; der er mindre popularisering på spansk end der er på dansk, hvilket vil sige, at der bruges flere af de korrekte fagtermer i spanske tekster af mindre faglig grad, end der gør på dansk. Man skal altså længere ned i fagsproglighedsgrad på spansk end på dansk før teksterne bliver mere almensproglige.

3.3 Grammatisk analyse

I dette afsnit vil jeg udføre grammatiske analyser af teksterne i de forskellige fagsprogsgrupper og på hvert sprog, for at undersøge på grammatisk niveau, om der er forskelle mellem de to sprog og hvori forskellene i så tilfælde ligger.

3.3.1 Dansk grammatisk analyse

3.3.1.1 Fagsprog

Jeg starter med at analysere verberne og verbalkonstruktionerne, og kan hurtigt konstatere, at der er meget højere grad af passive verbalkonstruktioner i de fagsproglige tekster end i de øvrige tekster. Som det blev defineret i teoriafsnittet om fagsprog, er et af kendetegnene ved fagsprog en høj grad af passive konstruktioner, og stort set alle verber er sat i s-passiv¹⁰⁷ i de fagsproglige tekster, undtaget hvor der af og til beskrives noget, i de tilfælde står verbalerne oftest i præsens aktiv form.

I det følgende tekststykke fra Skandinavisk Diamant Nomenklatur vises de passive verbaler i rødt:

¹⁰⁷ Nudansk Grammatik, stk. 13.15 + 13.23-13.24

”2.A.6. Vægten skal *anføres* i carat - skrevet ct (1.00 ct = 1/5 gram) - og med to decimaler, selv når den anden decimal er 0. Der *ses* bort fra tredje decimal. Eksempelvis 1.50 ct, og ikke 1.5 ct. Som identifikation kan vægten *anføres* med tre decimaler, men i så fald i parentes, eksempelvis 1.25 ct (1.259). Den samlede vægt af to eller flere diamanter *anføres* ligeledes i carat, men tillige skal der ved en tilføjelse til vægtangivelsen tydeligt *gøres* opmærksom på, at denne omfatter mere end en sten. Eksempelvis kan vægten af 10 diamanter, der hver vejer 0.10 ct, *anføres* som ialt 1.00 ct, »total 1.00 ct« eller lignende, men aldrig på en sådan måde, at man derved kan få den opfattelse, at vægtangivelsen vedrører en enkelt sten.”¹⁰⁸

Alle disse er såkaldte s-passiver, en af de to mest almindelige passivformer på dansk, og meget ofte brugt i fagsprog. Men pointen med, at der ofte bruges passive verbalkonstruktioner er, at der helt tydeligt mangler en agent i mange fagsprogstekster. Som der skal være i dansk, er der altid et grammatisk subjekt, hvorimod spansk ofte bruger implicitte subjekter. Det er således for eksempel ”den samlede vægt af to eller flere diamanter...” fra eksemplet ovenfor, som er subjekt for ”*anføres*”. Men der bliver ikke specificeret hvem der udfører den handling at vægten *anføres* på en eller anden måde, hvilket da også meget sjældent er tilfældet i de fagsproglige tekster. En fagmand ved, at det er en diamantgraderer, der udfører handlingen og resten af os kan tænke os til, at det er en fagspecialist eller anden ekspert indenfor området. Det bliver derimod ofte specificeret i de mindre faglige tekster, hvor det som regel nævnes eksplicit, at det er en fagmand, diamantgraderer eller lignende, der udfører handlingen. Denne upersonlige, passive konstruktionsform er meget typisk for fagsprog.

Der er i øvrigt grammatisk rimeligt komplicerede sætninger og sætningskonstruktioner i tekststykket ovenfor. For eksempel sætningen ”Den samlede vægt af to eller flere diamanter *anføres* ligeledes i carat, men tillige skal der ved en tilføjelse til vægtangivelsen tydeligt *gøres* opmærksom på, at denne omfatter mere end en sten.”¹⁰⁹

¹⁰⁸ Scan.D.N. s. 10, afsnit 2.A.6, l. 1-9

¹⁰⁹ Scan.D.N. s. 10, afsnit 2.A.6, l. 5-7

Tillige skal der ved en tilføjelse til vægtangivelsen tydeligt gøres opmærksom på at...

55

'Tillige' er heller ikke et ord man hører i så mange dagligdagsamtaler, der ville man sandsynligvis bruge 'samt' eller 'også', eller bare 'og'.

En anden observation i samme retning er, at den måde sætningerne er bygget op på og skrevet formoder, at modtageren ved der tales om, fordi han selv er fagmand. Det er ikke nødvendigt at skrive, at 'fagmanden/diamantgradereren anfører vægten i carat'. Læseren formodes at vide, at det er en fagmand/diamantgraderer, der udfører denne handling.

Det skal lige nævnes, at der i Ulriksen, som er en lærebogstekst, helt præcist et kompendium til undervisning i diamantgradering, er fundet en mindre grad af passive verbale konstruktioner end i Scan.D.N. teksten, som er de to tekster, der udgør den fagsproglige gruppe på dansk. Men forskellen må skyldes, at den trods den betegnes som en fagtekst, er rettet mod studerende, som ikke nødvendigvis ved så meget om emnet, og der derfor bliver forklaret mere end der gør i Scan.D.N., og der bruges oftere aktive verbal konstruktioner i disse tilfælde. Den betragtes alligevel som en fagtekst, fordi modtagerne på et eller andet plan er fagfolk; de læser teksten for at lære specifikt om dette emne og har givetvis en højere viden om emnet end så mange andre mennesker.

3.3.1.2 Populært fagsprog

Hvad så angår de populært fagsproglige tekster, ses det hurtigt, at der er en overvejende brug af aktive verbal konstruktioner, og at specielt det helt almindelige verbum 'at være', hovedsageligt i formen 'er' bruges i meget høj grad. De teknisk og sproglige tunge verber i de fagsproglige tekster er erstattet med verber som almindelige mennesker forstår, og hvad er endnu vigtigere for forståelsen af teksten, verber de selv bruger i deres dagligdag, hvilket giver teksterne et præg af dagligdagssprog, men stadig beskriver fagligt om emnet, og med en række af de korrekte termer. Og lige præcis det var et af kendetegnene ved det populære fagsprog, eller 'det formidlede fagsprog', som blev diskuteret i fagsprogsteoriafsnittet, se side 12.

Her følger et eksempel fra et populært fagligt tekststykke. De med rødt markerede ord/passager illustrerer nogle af analysens pointer:

*”Diamant **er** det hårdeste mineral man kender, og dette sammen med diamantens usædvanlige glans og ild har gjort dem til den mest **værdsatte smykkesten**. Helt farveløse diamanter er **meget kostbare**, mens selv det svagest gullige skær nedsætter værdien. Stærkt farvede diamanter; blå, grønne, røde og gule **er** også **højt værdsatte**, brune noget mindre og sorte diamanter **bruges** ikke som smykkesten. Diamantkrystaller **er** ofte oktaedre med afrundede kanter og svagt buede flader. Den fuldkomne spaltelighed **er** en god hjælp ved den første udformning af diamanter der skal slibes, men slibning og polering kan kun **gøres** ved hjælp af andre diamanter.”¹¹⁰*

Der beskrives og forklares i langt højere grad, hvilket giver et billede af, at læseren ikke nødvendigvis kender ret meget til emnet, og at teksten netop er skrevet for at informere andre end fagfolk om emnet, dog med de rette termer, men i et sprog læseren kan forstå og ikke finder for tungt og teknisk. De termer, der bruges bliver forklares i meget højere grad, som nævnt, og igen så almindelige mennesker kan følge med.

Hvad angår sprogstilen, så er den mere personlig og kører mere på følelser end på det rent faglige indhold. Der bruges en del flere positivt ladede adjektiver, og ord som ’fornem’, ’smuk’, ’værdsat’, ’kostbar’ og lignende bruges meget. Hvis der optrådte den type adjektiver i de fagsproglige tekster, var det som en del af den faglige beskrivelse af stenen og ikke specielt følelsesmæssigt ladet. De populært fagsproglige tekster får derved et mere subjektivisk udtryk, og som teori afsnittet diskuterede, er mindre faglige tekster, hvor læseren skal tiltrækkes, eller som der blev skrevet i teori afsnittet, beroliget om varens værdi, om man vil, ofte præget af et mere subjektivisk udtryk for afsenderens holdning. Modtageren, som her er kunden, forsikres om, at varen er kundens tid og penge værd, ved at afsender bruger positivt ladede ord.

Og selvom der stadig bruges en del korrekte termer, bruges der også en højere grad af ord, der måske ligner tekniske termer, men ikke er det som sådan. Ordet ’smykkesten’ er et godt eksempel. Det bruges meget og kan syne som en term, fordi det betyder ’sten, der bruges i smykker’. Men samtidig er det et ord de fleste mennesker kender

¹¹⁰ Denstoredanske.dk, artikel om diamanter

og bruger, og ved hvad betyder. På den anden side er det meget generelt og kan dække over alle typer sten der (kan) bruges i smykker, og også indenfor dette emne. Derfor er det ikke en fagterm.

Jeg nævnte tidligere, at der bruges en langt højere grad af aktive verbale konstruktioner end i de fagsproglige tekster, og det gør der også, men der bruges dog også nogle passive verbalkonstruktioner i de populært faglige tekster. Dog bruges de i mange tilfælde simpelthen fordi sådan taler man, også i mere dagligdagspræget sprog. Der er to eksempler i stykket foroven, 'bruges' og 'gøres'. I tilfældet med 'bruges' er der tale om så mange forskellige personer, der 'bruger' (eller ikke bruger, som her) denne bestemte farve sten, at man ikke kan liste dem alle sammen op og derfor sætter verbet i passiv. I det andet tilfælde med 'gøres' kan man godt nok sige, at det er en ædelstenspolerer/sliber, der udfører denne handling, idet at 'slibning og polering' bliver nævnt, men det er trods alt at gå lidt for meget i detaljer, da de fleste, også selvom de ikke er inde i emnet, ved at det er en sliber/polerer, der udfører denne handling, og det ville derfor bruges i mange dagligdagssproglige situationer også.

3.3.1.3 Lægmandssprog

I de lægmandssproglige tekster bliver stilen endnu mere talesprogs- og dagligdagspræget. Der er et langt mere almindeligt ordbrug, og der bliver forklaret i meget høj grad, til tider endog endnu mere end i de populært faglige tekster. Og når der bliver forklaret, er det på en endnu simplere måde, og med endnu simplere og mere almindelige termer og ord. Det er lige før jeg ikke ville bruge 'termer' om de ord, der bruges i de lægmandssproglige tekster, da det ofte virker som om de bliver brugt simpelthen fordi forfatteren af en eller anden årsag kender termen. Men jeg vil dog alligevel kalde dem termer, da de indenfor mit lingvistiske område er fagtermer, det vil sige ord med en bestemt betydning i en bestemt kontekst. Grunden til, at jeg siger, at jeg næsten ikke ville bruge 'termer' om de ord, der findes i disse tekster, er at min definition af en term som nævnt er et ord, der bruges i en bestemt kontekst af en bestemt gruppe mennesker, der har speciel kendskab til emnet og med en bestemt betydning. Da hverken afsendere eller modtagere af denne gruppe tekster bedømmes til at være fagfolk (= mennesker der har speciel kendskab til emnet) kan det diskuteres

om det er fagtermer her. På den anden side har de, som nævnt, stadig en bestemt betydning indenfor emnet, og det er essentielt det, der kendetegner en term.

Jeg har fundet et eksempel på, at begreber bliver forklaret på en simplere måde:

"Hovedreglen er, at jo mindre antal partikler der er i en diamant og jo mindre partiklerne, jo højere er prisen"¹¹¹.

Dette er en meget simpel måde at forklare faktoren klarhed i en diamant på. I de faglige tekster og til dels også i de populært faglige tekster omtales uklarhederne som indeslutninger og uklarheder, men her bruges ordet partikler, som de fleste ville forstå. Bortset fra 'diamant' er der i øvrigt ingen fagtermer i sætningen, som er et kendetegn ved mindre fagligt sprog.

Der er overvejende aktive verbale konstruktioner, og overvejende i nutid, hvilket er simple, enkle konstruktioner, der er nemme at læse og forstå.

Sætningskonstruktionerne er meget simple og sjældent svære at analysere, hvilket også gør teksterne nemmere at læse og forstå.

*"Det **er så vidt jeg ved** ikke helt nemt at købe diamanter, når man ikke ved særlig meget om det. Der er flere faktorer der **afgør** om en diamant er **dyr eller billig**...? Udover carat (Vægt) som er det man kan se med et utrænnet øje, så skal man **tage højde** for cut (Slibning), clarity (Klarhed) og farve. De sidste to er det bestemt ikke sikker man selv kan afgøre, og det betyder at man nemt kan komme til at købe en "**affaldssten**" der er **så dårlig** i farven og klarheden at den ikke er pengene værd... Men at man har betalt dyrt for den, fordi den er stor... Hvis man er ligeglad og bare vil have en **stor billig diamant** er **det jo fint nok**, men hvis man vil have en sten der er pengene værd, er **det jo surt**."¹¹²*

Dette udsnit fra en lægmandssproglig tekst ligger i den laveste ende af skalaen over fagsproglighed, selv indenfor de lægmandssproglige tekster, men den viser analysens pointer på dette område. Steder af særlig interesse er markeret med rødt. Udsnittet er taget fra et online debatforum, så enhver kan skrive og man skriver typisk meget

¹¹¹ Wikipedia artikel om diamanter

¹¹² <http://ekvinde.dk/forum/index.php?showtopic=13273>, tekst hentet d. 12.02.10

talesprogspræget sådanne steder, fordi et online debatforum ofte bliver brugt i stedet for at tale ansigt til ansigt i vores moderne, teknologiske verden.

Alle forstår hvad der bliver skrevet her, med eller uden viden om diamanter, bare ved at teksten handler om diamanter, hvilket endda bliver nævnt i starten. Ord som 'jo', 'så' og passager som 'er det jo surt' og 'stor billig diamant' er alle ord og passager, som de fleste danskere bruger i deres dagligdag, med forskelle i kultur, socialt niveau, uddannelsesniveau og lignende taget i betragtning.

Verberne er i aktive præsens former, og selvom der ikke altid er helt specificerede agenter, så bruges 'man' i meget høj grad, hvilket kan betragtes som en mere dagligdags form af en passiv konstruktion. Den bruges fordi der ikke kan specificeres en agent, simpelthen fordi der er for mange forskellige personer til at de kan specificeres.

3.3.2 Spansk grammatisk analyse

I dette afsnit vil den grammatiske analyse af de spanske tekster blive behandlet, men inden selve analysen, skal det lige nævnes, at jeg har fundet det svært at sammenligne dansk og spansk grammatik direkte, da de to sprog i sagens natur er meget forskellige og de enkelte dele af grammatikken bruges meget forskelligt. Der er dele der bruges på spansk, men ikke på dansk, de to datidsformer på spansk, som vi ikke skelner mellem på dansk er et godt eksempel, konjunktiv på spansk er et andet, og det skal der tages højde når man vil sammenligne to sprogs grammatikbrug. Jeg nævner dette fordi det betyder, at jeg ikke kan sammenligne direkte, men derimod undersøge om der er forskelle de spanske tekster imellem, og dernæst finde ud af, om der kan drages paralleller til de danske tekster.

3.3.2.1 Fagsprog

I den grammatiske analyse af de spanske tekster er der dog alligevel fundet at passiv bruges i spansk til dels som på dansk i mine fagsproglige tekster. Et eksempel er sætningen "*Si **se expresa** el peso total de todos los diamantes contenidos en un mismo artículo o joya, **debe especificarse** claramente el peso y usar los términos 'peso total' o palabras similares sin ambigüedad posible*"¹¹³, hvor verberne helt tydeligt står i

¹¹³ CIBJO 1999, s. 2

passiv. Der kan oversættes med "...*hvis totalvægten anføres...*", og "...*bør man specificere tydeligt...*", som på dansk helt klart er passive konstruktioner, idet der ikke er en specifik agent, hvilket der da heller ikke er her i det spanske eksempel. Begge passiver her i det spanske eksempel er *se*-passiver, som også kaldes reflektiv passiv¹¹⁴, hvilket er en omskrivning af en tidligere aktiv konstruktion hvor objektet er blevet gjort til subjekt i den passive konstruktion. Dette viser i øvrigt, at disse sætninger i mange tilfælde ville kunne skrives med aktive konstruktioner, hvilket det formodes, at de så vil være i de mindre fagsproglige tekster. En mere eller mindre ækvivalent på dansk til denne sætning findes i øvrigt i et af eksemplerne nævnt i den danske grammatikanalyse, se side 49.

Der findes imidlertid også sætninger i det spanske fagsprog, som fremstår med aktive verbalkonstruktioner, men som på dansk nok ville være passive, og det er her det kan blive svært at sammenligne direkte, for så må man jo også formode, at der derved er flere aktive konstruktioner på spansk end der er på dansk, selv i de fagsproglige tekster. Et eksempel er sætningen "*Los colores del diamante **vienen determinados** por 7 piedras testigo o patrones de la CIBJO.*"¹¹⁵.

På spansk er der et klart subjekt, nemlig 'los colores del diamante' og et klart verbal, nemlig 'vienen determinados'. På spansk skal subjekt og verbal altid kongruere, det vil sige, at verbalet bliver bøjet efter subjektets person og tal. I dette eksempel betyder det, at 'los colores del diamantes', som står i 3. person pluralis¹¹⁶, nødvendigvis må være subjekt for 'vienen determinados', og derved er det en aktiv verbalkonstruktion, fordi der er klart subjekt og verbal. Men der er samtidig ingen specifik agent. Der er ikke nogen der udfører handlingen, hvilket er lige det der kan gøre den svær at sammenligne med dansk, fordi på den ene side er den grammatisk set en aktiv verbalkonstruktion, men på den anden side er der ingen specifik agent. På dansk ville sætningen skulle oversættes til noget i stil med "diamantens farver bestemmes ved hjælp af...", hvor verbalkonstruktionen helt klart er passiv med en dansk s-passiv, og der er heller ikke en specifik agent.

Men kan man så sige, at der er flere passiver på spansk end på dansk? Et af kendetegnene ved fagsprog, som defineret i teoriafsnittet af dette speciale, er at, ja,

¹¹⁴ Mogensen, s. 135

¹¹⁵ CIBJO 1999, s. 3.

¹¹⁶ Pluralis = flertal

der mange passive konstruktioner, men der er ligeså ofte konstruktioner hvor agenten er non-specifik, altså hvor det ikke kan ses hvem der udfører handlingen, og det er også et kendetegn ved fagsprog, at det ikke skrives hvem der udfører handlingerne i mange tilfælde, fordi modtager er fagfolk, som godt ved hvem der udfører handlingen. I de spanske tekster er det typisk der hvor der anføres noget om diamanternes vægt, slibning, klarhed, etc., og også her må det være fordi læseren ved eller forventes at vide, at det er en diamantsliber eller diamantgraderer, der udfører handlingen.

I den danske grammatikanalyse blev der analyseret et stykke tekst på sætningsniveau, for at se om der er den komplicerede sætningsstruktur, som der ifølge definitionen af fagsprog i teoriafsnittet ofte er i fagsprog, og det vil jeg nu gøre i spansk også. Jeg har fundet følgende eksempel i en spansk fagsprogstekst:

”La determinación del color debe realizarse por un profesional experto, realizado mediante la comparación con un juego de patrones elegido de acuerdo con las piedras testigo originales de la CIBJO, con una luz artificial normalizada equivalente aproximadamente a 5000°/5500° Kelvin.”¹¹⁷.

Det ses med det samme, at det er en lang sætning, men er den også kompliceret i sin struktur? Det undersøges i den følgende sætningsanalyse:

La determinación del color debe realizarse por un profesional experto,

-----S----- V----- præpositionssyntagme-----

-----kerne----- præp.synt aux kerne præp artikel adv. kerne

realizado mediante la comparación con un juego de patrones elegido de acuerdo con

-----Adverbial/participialsyntagme-----

las piedras testigo originales de la CIBJO,

¹¹⁷ CIBJO ES 1999, s. 3

*con una luz artificial normalizada equivalente aproximadamente a
5000°/5500° Kelvin*

-----Adverbial/præpositionssyntagme-----

For mig bliver en sætningsstruktur mere kompliceret, jo længere ned i analyseniveauerne man kan komme, og i dette eksempel kan man komme ned i adskillige niveauer. Det skal så nævnes, at spanske sætninger generelt kan være længere og syne mere komplicerede end på dansk, fordi der på spansk bruges flere adverbialer end der gør på dansk. På dansk ville denne sætning for eksempel nok være delt op i flere separate sætninger, og derfor kan lange, tilsyneladende komplicerede sætninger på spansk være mindre komplicerede hvis de oversættes. Pointen her er ikke hvordan sætningen er konstrueret ned til mindste detalje, ej heller hvordan den analyseres, men at sætninger så lange og komplicerede som denne her optræder mere i de fagsproglige tekster end i de mindre fagsproglige tekster, sammenlignet med eksemplerne i populært fagsprog og lægmandssprog.

Og til sidst skal det nævnes om de spanske fagsproglige tekster at de, som på dansk, er upersonlige og objektive. Der er fokus på indhold og forklaringer til en læser der helt tydeligt forventes, at vide hvad det handler om, da forklaringerne i meget høj grad er tekniske i sine udtryk.

3.3.2.2 Populært fagsprog

Hvad så angår det populært faglige sprog ses det hurtigt, at der forklares endnu mere end i de faglige tekster, og specielt om begreb, der ikke forklares om i de fagsproglige tekster. Der bliver blandt andet forklaret meget mere om hvor diamanter kommer fra og hvordan de dannes etc., hvilket en fagekspert forventes at vide i forvejen, men som en læser af de populært fagsproglige tekster måske ikke ved, eller netop læser teksten for at lære det. Her er et godt eksempel:

*”La talla es la cualidad más importante y diferencia los diamantes que ofrece
diamondiberica.com del resto. Para que un diamante brille más debe estar*

bien tallado. Un diamante con buen color y pureza puede ser muy caro, pero si no está bien tallado no brillará lo suficiente."¹¹⁸

Der er flere aktive end passive konstruktioner, fordi der forklares mere; forklaringer og beskrivelser optræder oftest i aktive verbal former, i hvert fald i disse tekster, og der hvor der er passive konstruktioner er det fordi de typisk ville være passive, og der typisk ville bruges passiv selv af ikke-fagfolk. Et eksempel, som i øvrigt også er at finde i de danske tekster, er omkring dannelsen af diamanterne, se følgende tekstudsnit fra en populært faglig tekst, hvor 'se forma(n)' bruges to gange alene i dette tekstudsnit, og alle øvrige verbaler er aktive konstruktioner.

*"El diamante **es** el mineral más duro de la Tierra y **es** carbono puro. Sus cristales **suelen** estar bien formados, porque los átomos de carbono que los integran están dispuestos de un modo muy uniforme; a modo de octaedros y de cubos con bordes redondeados y caras ligeramente convexas. El nombre proviene del griego adamus, que quiere decir 'coger' o 'someter', en referencia a su gran dureza. los diamantes también **se forman** en otras dos formas: el diamante bort, que es irregular o negro y granuloso, y el diamante carbonado, que **se forma** en masas microcristalinas"*¹¹⁹.

Som det ses i dette eksempel, bruges der også passive konstruktioner i de populært fagsproglige tekster, men de bruges der hvor agenten ikke kan specificeres. Det er for eksempel ikke til at sige hvem der er agenten bag handlingen at udgrave diamanter, da dette arbejde udføres af mange forskellige mennesker i miner og lignende steder. Altså bruges der i mindre fagsprogligt spansk også passive konstruktioner, men der er flest aktive konstruktioner, fordi der fortælles, forklares og beskrives mere.

I eksemplet "*la talla es ... lo suficiente*" ovenfor vises i øvrigt en af mine pointer omkring populært fagsprog, nemlig det at populært fagsprog er en form for formidlet fagsprog, som ofte også skal forsikre modtageren, altså kunden, om varens eller, som her, sælgerens gode værdi. Der udtrykkes nemlig at afsenderens varer er bedre end

¹¹⁸ <http://www.diamondiberica.com/joyeria/Curso-formacion-diamante-sp-4.html>, fundet d. 16.09.09

¹¹⁹ Bonewitz, s. 122, l. 1-10

øvrige sælgeres varer, i formuleringen ”*La talla ... diferencia los diamantes que ofrece diamondiberica.com del resto.*” Modtageren fortælles at lige det firmas diamanter er bedre end andre diamanter, og derved forsikres modtageren om, at det her er et godt sted at købe diamantsmykker.

Det populært faglige sprog er stadig et noget upersonligt og neutralt sprog med fokus på indhold og fakta, som vist i dette eksempel ”*Las proporciones de la talla en brillante moderna fueron desarrolladas por varios talladores, el más influyente de los cuales fue Henry Morse, quien en 1860 abrió la primera empresa de talla de diamantes en EEUU, en Boston,..*”¹²⁰, men, som i de danske populært faglige tekster, er der dog en smule mere subjektivitet over teksterne. Der bruges formuleringer, ord og fraser, der er mere subjektive og taler til læseren som en potentiel kunde, og dennes vilje til at købe, specielt i de tekster, der kommer fra hjemmesider, som også sælger smykker.

Og da læseren, her en potentiel kunde, ofte er almindelige mennesker, der ikke nødvendigvis ved noget om emnet, eller ved meget lidt, men som også skal kunne forstå emnet, specielt hvis man skal overtale dem til at købe noget, er det også skrevet i et enklere og lidt mere dagligdagspræget sprog med lidt enklere grammatiske konstruktioner, som almindelige mennesker bruger og kan følge med i.

I de populært faglige tekster er der, ligesom på dansk, en højere grad af specificering af hvem der udfører disse handlinger, som ses for eksempel i dette tekststykke:

”*Un diamante es 'puro a la lupa o sin inclusiones internas' si, después de ser examinado por un experto con una lupa de 10 aumentos bajo condiciones de luz del día, se considera que carece de características internas.*”¹²¹

Her nævnes nemlig præcis ’experto’, for at fortælle hvem det er der udfører den handling at klarhedsgradere diamanten. Eksemplet understøtter i øvrigt også pointen om, at der forklares mere end i de fagsproglige tekster.

¹²⁰ Oldershaw, s. 25, 1. linje i afsnit *Talla en brillante*

¹²¹ www.diamondland.be/es/4-es, fundet d. 09.09.09

3.3.2.3 Lægmandssprog

Til sidst analyseres de lægmandssproglige tekster, og det første indtryk er, at der ikke er meget at sige til dem. De er generelt meget lig med de populært faglige tekster i udtryk og grammatiske konstruktioner. Dette stemmer overens med den tendens, der blev fundet i ord- og termbrug fra Keywordsanalysen, som netop viste at populariseringen i retning af mindre fagsproglige tekster er mindre på spansk end den er på dansk. Til gengæld strider det så imod hvad der blev fundet i Konkordansanalysen, som jo netop sagde lidt det modsatte, nemlig at der var større overensstemmelse mellem de to mest fagsproglige tekstgrupper end mellem de to grupper og så den mindst fagsproglige tekstgruppe, så hvordan hænger det så sammen? Man kunne forvente, at hvis sproget er mest almensprogligt i lægmandssproggruppen i Konkordansanalysen, så vil det også være det i grammatikanalysen, da de to kan siges at hænge mere sammen med hinanden end med Keywordsanalysen, som kun kigger på de enkelte ord.

Så hvilke grammatiske konstruktioner bruges der egentlig i lægmandssproglige tekster? De spanske lægmandssproglige tekster er en smule mere personlige, blandt andet med flere emotionelt ladede ord, for eksempel positive adjektiver og lignende, som i følgende eksempel:

*”sus propiedades ópticas y mecánicas **excelentes**, combinado con una mercadotecnia **eficiente**, hacen que el diamante sea la gema más **popular**”¹²².*

De er også skrevet i et sprog, der er en smule enklere og simplere, hvilket dette eksempel også viser, men der er i øvrigt ikke den store forskel mellem dem og de populært faglige tekster. Der er en lidt højere grad af forklaring og beskrivelse, fordi der er brug for mere forklaring og beskrivelse, igen fordi læseren slet ikke forventes at vide noget om emnet, som i dette eksempel, hvor det forklares hvordan farvede diamanter får sine farver:

¹²² <http://es.wikipedia.org/wiki/Diamante>, fundet d. 16.09.09

*"Pequeñas cantidades de defectos o impurezas (aproximadamente una parte por millón) inducen un color de diamante azul (boro), amarillo (nitrógeno), marrón (defectos cristalinas)..."*¹²³

Der er dog den forskel mellem disse og de andre tekstgrupper, at der bliver forklaret en del mere om organisationer, virksomheder, grupper og firmaer indenfor branchen, igen nok fordi læseren ikke forventes at kende til dem. Som tidligere nævnt er det en relativt lukket branche, og derfor skal der også forklares mere i teksterne jo længere væk fra fagfolk man kommer. Forklaringerne er skrevet i endnu simplere og mere dagligdagsord. Et eksempel er det sæt af sten, der bruges til at bedømme en diamants farve med. I de faglige tekster bruges de korrekte termer og betegnelser for disse sten, hvorimod de i de lægmandssproglige tekster nogle steder blot omtales som 'referencesten' ('piedra de referencia'), som i dette eksempel: *"El color de cada diamante se grada comparando una piedra de referencia con nuestra muestra"*¹²⁴. Og for eksempel de forskellige skalaer for farver, renhed, etc. er kortet noget ned og skrives sjældent helt ud. Skalaen for de hvide diamanter, dem der normalt bedømmes efter nomenklaturenes farveskalaer, skrives for eksempel i flere tilfælde som *"el rango normal de colores"*¹²⁵. De skrives altså oftere i og med simplere, dagligdagsord, for at folk udenfor branchen også kan forstå dem.

Der er stort set ingen passiver, og der hvor der er, er det igen fordi det er nødvendigt, igen for eksempel om dannelsen af diamanter, som alt andet lige stadig er en proces hvori der ingen specifikke agenter er, som i dette eksempel:

*"Los diamantes **son llevados** cerca a la superficie de la Tierra a través de erupciones volcánicas profundas por una magma, que **se enfría** en rocas ígneas conocidas como kimberlitas y lamproitas."*¹²⁶

I de lægmandssproglige tekster er der stort set kun passiver, der hvor der ikke kan specificeres en agent.

¹²³ <http://es.wikipedia.org/wiki/Diamante>, fundet d. 16.09.09

¹²⁴ <http://es.answers.yahoo.com/question/index?qid=20071025120138AADc2fG>, hentet d. 16.02.10

¹²⁵ <http://es.answers.yahoo.com/question/index?qid=20071025120138AADc2fG>, hentet d. 16.02.10

¹²⁶ <http://es.wikipedia.org/wiki/Diamante>, fundet 16.09.09

3.3.3 Delkonklusion

Kort opsummeret er der på dansk en klar forskel mellem de faglige og de lægmandssproglige tekster. De faglige tekster er helt klart faglige tekster, forstået på den måde, at de i meget høj grad følger den gængse opfattelse og definition af en fagtekst.

Det gør de spanske tekster også, men de mindre faglige tekster på spansk er ikke helt så lægmandssproglige som på dansk, forstået på den måde, at der er mindre forskel mellem tekstgrupperne på spansk end der er på dansk.

Der er også større forskel mellem de to mindre faglige tekstgrupper på dansk end der er på spansk, hvilket bekræfter forventningen om at populariseringen er mindre på spansk end den er på dansk, forstået på den måde at selv mindre faglige tekster bliver skrevet i højere grad som fagtekster end de gør på dansk.

3.4 Salgsbrochurer

Salgsbrochurer og kataloger er i høj grad en vigtig del af de skriftlige tekster, der findes om smykker og diamanter, da de ofte er den almindelige forbrugers første og i mange tilfælde eneste kendskab til og information om diamanter. Men de udgør også en genre helt for sig selv, og endnu mere hvis man kigger grammatisk og sprogligt på dem i en sammenhæng, som i dette speciale. Jeg indsamlede da også et pænt udvalg af dem under indsamlingsfasen og løbende siden; de var faktisk de første kilder jeg tænkte på at indsamle. Men jeg har senere valgt at analysere dem separat fra de øvrige tekster, da sprogbrugen i denne gruppe tekster er meget forskellig fra de øvrige tekster. Forskellen ses tydeligt bare ved at kigge brochuren eller kataloget igennem. Form og funktion, afsender og modtager, emne og formål, etc. kan stadig bestemmes som i enhver anden tekstgenre, og disse tekster som sådan også godt kunne være inkluderet i de relevante fagsprogsgrupper under hvert sprog. Men der er alligevel forskelle, der gør, at den samlede analyse ville blive påvirket så meget, at det forekommer bedst at analysere dem separat. Grammatik og stilistik er blandt de faktorer, der gør, at de bedst analyseres for sig selv.

Der kan selvfølgelig argumenteres for, at disse tekster burde være inkluderet i den samlede analyse sammen med alle de øvrige tekster, da de er en vigtig del af den samlede kommunikative situation i branchen. Men da den grammatiske og stilistiske form er så anderledes, ville der skulle tages så meget højde for det, at det er bedre, at behandle disse tekster separat, og for at understrege denne væsentlige forskel, har jeg valgt denne fremgangsmåde.

Jeg vil derfor i det følgende lave en forkortet version af de analyser, der er brugt på de øvrige tekster. Det vil sige, at både grammatik, keywords og konkordans vil blive behandlet ligesom i hovedanalysen, men i en forkortet form, simpelthen fordi der er mindre materiale at analysere på. Godt nok findes der specielt på dansk et væld af forskellige salgsbrochurer og –kataloger, men der står meget lidt i hver af dem og der ville således skulle være samlet en helt uoverskuelig mængde af brochurer og kataloger for at nå op på samme mængde som i hovedanalysen. På spansk findes der i øvrigt meget mindre af denne type materiale end på dansk, da det er mere almindeligt i Danmark at udarbejde og omdele denne type salgsmateriale.

Det skal nævnes, at produkttekster og -beskrivelser på guldsmedes og smykkebutikkers hjemmesider i øvrigt regnes under kategorien salgsbrochurer og –kataloger, da deres form, grammatiske struktur, og funktion er stort set den samme.

3.4.1 Danske salgsbrochurer

For at starte helt ovenfra bør de overordnede karakteristika for disse tekster først bestemmes. Form og funktion er salgsbrochurer med det formål at informere potentielle kunder om varerne og overbevise kunden om at købe varerne. Teksterne er derfor dels appellerende, dels informative. Deres funktion er dels at informere læseren om smykket og dels at appellere til læseren om at købe smykket, og derved gøre læseren til en potentiel kunde. Afsender er guldsmedene, det vil sige fagfolk, da de formodes at have kendskab nok til at kunne betragtes som fagfolk. Modtager er den potentielle kunde, det vil sige ikke-fagfolk i de fleste tilfælde. Emnet er diamanter som smykkesten.

Hvad angår det grammatiske, så kan man knap nok kalde sætningerne for sætninger i denne gruppe danske tekster, grammatisk set, fordi der stort set ingen verber er, og nærmest heller ingen subjektiver, og der kræves som bekendt et verbum og subjekt som det allermindste, for at man kan kalde en sætning for en grammatisk korrekt sætning. Følgende eksempel fra en reklameannonce for Reeslev Design viser tydeligt denne tendens:

*"14 kt hvidgulds ring m. 1 sort stjerne safir 2 brill. 0,07ct Tw/vvs. / 14 kt.
Håndlavet ring i Hvg & guld 3 brillanter i alt 0,17ct Tw/vvs. / 14 kt Hvg. &
guld ring 1 brillant 0,15ct Tw/vvs".*¹²⁷

Der er ingen verber og kun de allermest nødvendige konjunktioner som 'og' og præpositioner som 'med', som endda er skrevet som forkortelse i første sætning. Der er mange substantiver og adjektiver, der er faktisk stort set ikke andet, men de er også nødvendige for at kunne beskrive smykket og overbevise kunden om at købe. Der dog også eksempler med mere grammatisk korrekte sætninger med subjekter og verber, som i dette eksempel fra en reklameannonce for Hartmann's¹²⁸:

*"Diamantring i 18 kt. Hvidguld prydet med 0,82 ct. River E/VS1 cushion-cut
diamant. GIA certifikat."*

Her er der et enkelt verbal, nemlig 'prydet (med)', og sætningen kan derfor godt betragtes om en grammatisk korrekt sætning. Den korte stikordsform er tydelig, og det er heller ikke en helt udskrevet sætning, som for eksempel kunne lyde således: 'denne diamantring er i 18 kt hvidguld med...', hvilket er den afgørende grammatiske forskel fra de øvrige tekster. 'Prydet med' er i øvrigt helt klart positivt ladet og med til at appellere til læseren om at købe smykket.

Som nævnt er smykkerne i langt de fleste tilfælde i disse tekster beskrevet i stikord, og der er således sjældent hele sætninger, der kan analyseres, for eksempel som i følgende eksempler fra et katalog fra Aagaard:

*"Halskæde 0.10ct 1975,-. Ring 0.10ct 3800,-. Halskæde 0.02ct 1950,-".*¹²⁹

Disse eksempler viser den helt ekstremt simple stikordsform, hvor kun de allermest nødvendige oplysninger er med, men så er der til gengæld ofte flotte billeder, som nemt kan overtale læseren til at komme ned i butikken for at høre mere. I samme katalog findes følgende eksempel, som har lidt flere oplysninger:

¹²⁷ www.Reeslev.com/www.Reeslev-copenhagen.dk, her fra en annonce i en dansk avis, efteråret 2009

¹²⁸ Berlingske Tidende d. 21.11.09

¹²⁹ <http://byaagaard.com/dk/>

"Øreringe 0.010ct pr. par 1100,-. 14kt guld med diamanter."

Heller ikke her er der tale om nogen egentlig sætning, der kan analyseres, og den er stadig i stikordsform, men der er dog lidt flere oplysninger, der kan overbevise kunden om at købe smykket.

De ord, der bruges er de korrekte og gældende termer for de forskellige slibninger, farver, klarhedsgrader, etc., og der er hel klar overvægt af fagtermer, da de jo er nødvendige for at beskrive smykkerne korrekt. Dette bekræfter, at det er fagfolk, der er afsender, som for eksempel i denne beskrivelse af en ring fra Hartmann's¹³⁰:

*"Diamantring i 18 kt hvidguld med 0,82 ct River/VS1 cushion-cut diamant.
GIA certifikat. Kr. 32.800."*

Afsender ved helt klart hvad det handler om, hvilket den engelske term for slibningen 'cushion-cut' viser.

Indholdet er således i fokus, men da der i flere tilfælde er positive adjektiver sat på for at få varen til at lyde mere attraktiv at købe, kan teksten ikke siges at være objektiv, men derimod subjektiv, fordi afsenderens mening om varen også nævnes. Derved gøres teksterne mere personlige end upersonlige; der udtrykkes en personlig holdning eller mening. Grammatisk set er langt de fleste af eksemplerne dog konstrueret upersonligt, da der ikke er udtrykt hvem der har denne mening om smykket. Samtlige af de ovennævnte eksempler udtrykker også dette.

Der er som nævnt en del emotionelt ladede ord i mange af disse eksempler, for eksempel 'håndlavet' og 'prydet med' fra to af ovenstående citater. Et andet eksempel er dette fra et Aagaard katalog:

*"Brillantserie i 14 kt rød- eller hvidguld. Smykkerne leveres i meget elegant træetui med deklaration på brillanterne i Wesselton PI kvalitet."*¹³¹

¹³⁰ Reklameside i Berlingske Tidende d. 21.11.09

¹³¹ Aagaard katalog fra guldsmeden Center Ure, Lyngby Storcenter, efteråret 2009

Det emotionelt ladede udtryk her er 'meget elegant træetui'. Det siger selvfølgelig ikke noget om smykket selv, men i stedet om hvad det leveres i, men det er stadig med til at overbevise læseren om, at det er værd at kigge nærmere på. Eksemplet er i øvrigt et af de få der er skrevet fuldt ud med subjekter og verbaler og er en grammatisk korrekt sætning, men det er et ud af to-tre eksempler i samme katalog og alle to-tre eksempler er nødvendige for at give læseren information om nogle af guldsmedens tilbud og services. Det er undtagelsen, der bekræfter reglen.

Kataloger og annoncer fra en række guldsmede, blandt andre Klarlund¹³², Pandora¹³³ og tekster på diverse hjemmesider, blandt andre Chanti¹³⁴, Dirks Design¹³⁵ og Hartmann's¹³⁶ bekræfter alle tendensen med stikordsform, ingen reelle grammatisk korrekte sætninger, eller i hvert fald meget meget få, overvægt af korrekte fagtermer, fokus på indhold, og emotionelt ladede ord for at informere og sælge, bare for at opsummere de vigtigste pointer.

Hvad angår konkordans og kollokationer, så er det meget de samme som i de øvrige tekster, hvilket formodentlig skyldes, at afsender er fagfolk, som bruger de samme ord og ordforbindelser i disse tilfælde, som i alle andre tekster de ville skrive om emnet. Der er her derfor ikke den store forskel fra de øvrige tekster, se kollokationer i termartiklerne i bilag 1.

Samme tendenser gælder i øvrigt også meget ofte undertekster til billeder i bøger om diamanter, både fagbøger og mindre faglige bøger. Billedundertekster er i sagens natur altid kortfattede og minder meget om teksten til et bestemt smykke i et salgskatalog. De er skrevet i stikordsform, men dog som regel som en mere reel sætning, som i disse to eksempler:

*"Chopard øreringe af 18 karat hvidguld med to pink hjerteformede diamanter og to store dråbeformede hvide diamanter"*¹³⁷

¹³² www.klarlund.dk

¹³³ www.pandora.dk, katalog fra efteråret 2009

¹³⁴ www.chanti.dk

¹³⁵ www.dirksdesign.com

¹³⁶ www.hartmanns.com

¹³⁷ Hald 2008, s. 158

og

*”Pink intens diamantring fra Harry Winston: Cushion sleben intens pink
diamant på 5.97 carat, to trapezoidslebne hvide diamanter (i alt 1.08 carat)
fattet i platin og pink guld.”¹³⁸.*

Verbaler er dog stadig i de fleste tilfælde udeladt, og øvrige karakteristika, som mange substantiver og adjektiver er der også stadig.

Ordene, der bruges er de korrekte termer for diamanterne i det pågældende smykke, og det er også de samme kollokationer, der findes omkring dem som i de øvrige tekster.

Det skal dog nævnes, at der er en vigtig forskel mellem de to typer undertekster, nemlig at funktionen ikke er den samme. Salgsteksterne skal sælge varerne og er derfor som nævnt ovenfor appellerende og informative, hvorimod undertekster i en bog blot skal informere om billedet eller illustrationen og derved er de informative. Der kan argumenteres for, at bogens tekster og dermed også dens undertekster skal sælge bogen som et hele, da de er skrevet på en måde så de er appellerende og interessante nok for læseren til, at vedkommende vil læse resten af eller endda købe den. Men det er ikke tekstens primære funktion som sådan, og derfor bedømmes den ikke som appellerende her.

3.4.2 Spanske salgsbrochurer

Hvad angår så de spanske salgstekster, annoncer, brochurer og kataloger, har det vist sig sværere at finde nogen til at sammenligne de danske med, da det tilsyneladende er meget mere udbredt og normalt at have og uddele den slags brochurer i Danmark end i Spanien. Det har derfor været nødvendigt at finde eksempler fra Internettet, dels fra guldsmedes og smykkebutikkers produktbeskrivelser på deres hjemmesider og dels fra de få kataloger, der var tilgængelige som downloads fra hjemmesiderne.

Fra dem kan det siges meget kort, at de følger nogenlunde samme opskrift for teksterne som de danske salgstekster. Korte sætninger i stikordsform, ingen verber, mange substantiver og adjektiver, fokus på indhold, upersonlig grammatisk struktur,

¹³⁸ Hald 2008, s. 163

men heller ikke på spansk særlig mange reelle grammatisk korrekte sætninger. Der var til gengæld færre emotionelt ladede ord i de spanske salgstekster, fokus synes udelukkende at være på at tiltrække kunder ved gode og fyldestgørende, men korte beskrivelser af smykkerne.

Termerne er ligesom på dansk de korrekte fagtermer, hvilket som på dansk skyldes, at afsender er fagfolk; guldsmede og smykkebutikker, som ved hvad det handler om. Modtager er selvfølgelig også de potentielle kunder, og form og funktion er også den samme. Uanset land, sprog og kultur vil salgstekster være kortfattede beskrivelser af varerne med det formål at informere kunderne om varerne og at de har dem til salg, selvfølgelig i sidste ende for at tiltrække kunder.

Her følger nogle eksempler både fra et par enkelte kataloger downloadet fra smykkebutikkens og guldsmedes hjemmesider og fra beskrivelser af smykker på de samme og andre hjemmesider.

Det første eksempel er ligesom et af de første eksempler fra de danske tekster det allermest minimale, der er set:

*”Diamantes y Oro Blanco. Esmeraldas y Diamantes. Pendientes desmontables. Perla Natural y Diamantes”*¹³⁹.

Det ses meget tydeligt, at der kun nævnes meget få oplysninger, som ædelmetallet og diamanter i den første. Der er ingen verber, og den eneste egentlige grammatiske struktur er en form med to substantiver og en konjunktion. Stikordsformen er meget tydelig. Afsender er en guldsmed og modtager er den potentielle kunde. Der er ingen emotionelt ladede ord overhovedet, kun de helt nøgne fakta om smykket. I det pågældende katalog var der endda ikke engang beskrivelser til hver enkelt smykke, men snarere overskrifter til en gruppe billeder af forskellige smykker af samme ædelmetal og samme sten, for eksempel.

Næste eksempel er et par produktbeskrivelser fra en guldsmeds hjemmeside:

*”Sortija de oro rosa con diamantes y onix central talla cabujón. Sortija de oro blanco con brillantes y hematite central.”*¹⁴⁰.

¹³⁹ Katalog downloadet fra www.veracruzjoyeros.com, d. 11.06.10

Her er der lidt flere oplysninger og de er sat ind i en mere reel grammatiske sætningskonstruktion, bortset fra at der stadig ingen verber er. Der nævnes hvilken type smykke det er, hvilket ædelmetal den er lavet af og med hvilke sten og i hvilken form de sten er. Men så er der heller ikke mere, og heller ikke nogen emotionelt ladede ord. Afsender og modtager er de samme, nemlig guldsmeden og den potentielle kunde, og form og funktion er også den samme, nemlig korte beskrivelser for at informere kunden om varerne og sælge dem.

Det samme gælder for dette eksempel fra Diamond Iberica, hvor der er lidt flere oplysninger, men stadig ingen verber og stadig heller ikke nogen emotionelt ladede ord:

*"Anillo de oro de 18 kilates, centro con 5 diamantes talla princesa, 4 diamantes talla triangular en engaste invisible y laterales con 20 diamantes talla princesa en dos líneas de engaste invisible con peso total 1,70 quilates."*¹⁴¹.

De lidt flere oplysninger her består i, at der er nævnt antal diamanter og der er nævnt hvilken caratvægt de har. Denne form er den mest udskrevne form, der er fundet blandt almindelige smykkeataloger og i produktbeskrivelser på smykkehjemmesider, og det kan tyde på, at der er en mindre grad af emotionelt ladede ord og formuleringer i de spanske salgstekster end der i de danske.

Blandt de salgskataloger jeg fandt under materiale- og informationssøgningen af de spanske tekster var også adskillige salgskataloger fra produktionsvirksomheder, det vil sige virksomheder, der producerer smykker, men som hovedregel ikke selv sælger deres produkter til privatkunder, men derimod sælger dem til andre smykkefirmaer og guldsmede, som så sælger dem videre til forbrugerne. Disse produktionsvirksomheder har naturligvis også ofte brug for salgskataloger, og her kunne man forvente at teksterne i disse brochurer er en smule anderledes, simpelthen fordi målgruppen er

¹⁴⁰ <http://www.joyeriasuarez.com/home.htm>, set d. 11.06.10

¹⁴¹ <http://www.diamondiberica.com/joyeria/joyas.html>, set d. 11.06.10:

anderledes; det er ofte fagfolk, der er modtager af en sådan tekst. Men hvis man analyserer teksterne ses det hurtigt, at så stor en forskel er der alligevel ikke. Form og funktion er den samme; korte tekster, stadig typisk i stikordsform med det formål at sælge varerne. Afsender er stadig fagfolk, måske endda endnu mere end for de almindelige salgstekster til forbrugere, da der kan argumenteres for at en smykkeproducent skal vide endnu mere om emnet end dem der sælger varerne. Modtager er, som nævnt lige ovenfor, dog lidt anderledes. Det er stadig en potentiel køber og kunder, ja, men denne kunde ved sandsynligvis mere om emnet og varerne end en almindelig forbruger gør. Den grammatiske struktur er stadig kort og meget ofte også her uden nogen egentlige reelle sætningskonstruktioner, da verberne her i mange tilfælde også er udeladt.

4. Oversættelse af diamanttekster

Baseret på mine undersøgelser, vil jeg her kort give nogle bud på hvordan man bedst oversætter tekster om diamanter, og hvilke aspekter man bør være opmærksom på ved oversættelse af tekster om diamanter som smykkesten.

Da det har vist sig, at diamantbranchen er så standardiseret som den er, er oversættelsen af selve termerne ikke det store problem; de hedder i langt de fleste tilfælde det samme på alle sprog, bare oversat, typisk fra engelsk, til det tilsvarende ord på andre sprog, også spansk og dansk. Derfor er mange af termerne direkte ækvivalente, da betydningen er den samme på begge sprog.

Men der er alligevel lidt forskelle man bør være opmærksom på og de forskelle ligger i de små forskelle der dog findes i graderingskategorierne. Som det kan ses i bilag 3, er de to første skalaer, farve- og klarhedsskalaerne stort set ens og kan overføres uden de store problemer fra sprog til sprog, og måleenheden carat er også den samme over hele verden, så den er der intet problem med. Den skrives i øvrigt altid med tal og ofte med ct.-forkortelsen, hvilket ikke er svært at oversætte, og den skal heller ikke omregnes som valutakurser for eksempel skal.

Dog skal man ved oversættelse af klarheds- og farvegraderne være opmærksom på at de forkortelser der meget ofte bruges for både farve- og klarhedsgrader kan være forskellige fra sprog til sprog. De mest gængse forkortelser er repræsenteret i termartiklerne i bilag 1.

For at vende tilbage til de mindre forskelle, der er mellem skalaerne, så gælder de mest for kategorien slibning, da der, som fortalt i afsnittet om diamanter, er en slibegradsskala i Scan.D.N., men ikke i CIBJO. Det kan gøre den kategori lidt vanskelig at skulle oversætte. Dog findes der slibegrader for hvor godt/dårligt en diamant er slebet i CIBJO også, de er blot ikke sat op i en oversigtsskala som i Scan.D.N. Se bilag 3 for de præcise betegnelser. Men selve betegnelserne er adjektiver, som er relativt nemme at oversætte, så et forslag vil være simpelthen at oversætte dem mere eller mindre til de på fremmedsproget tilsvarende adjektiver, det vil sige for eksempel Muy Buena/Very good for den højeste grad 'Særdeles god' i Scan.D.N. og så videre med de øvrige slibegrader i Scan.D.N.

For oversættelse fra spansk til dansk må det komme an på hvilket aspekt af bedømmelsen af slibningen udgangsteksten bruger, og så må den oversættes så godt som muligt. Det er typisk adjektiver, der bruges i alle tilfælde og alle aspekter af graderingen, og et bud på en oversættelse er simpelthen det tilsvarende adjektiv på målsproget, som også nævnt ovenfor, da det i langt de fleste tilfælde vil dække nok til at en læser af målteksten vil forstå budskabet.

En anden forskel, der dog ikke menes at have afgørende betydning for oversættelsen er de forskelle, der er i en standardbrillantslibning mellem de forskellige nomenklaturer, som forklaret i afsnittet om diamanter. En brillant er en brillant på alle sprog, det drejer sig blot om, at proportionerne mellem delene på en brillant er lidt forskellige. Scan.D.N. bruger betegnelsen Normslib om deres brillantslibning og den kan uden de store problemer oversættes til 'standard brilliant cut' på engelsk og 'talla brillante estándar' på spansk. Dog bør det nævnes i oversættelsen hvilket nomenklatur standardslibning, der er tale om, hvis det er relevant og vigtigt for budskabet. Hvis der for eksempel forklares dybdegående om proportionerne i en Scan.D.N. Normslib brillant, så bør det anføres, at det er Scan.D.N.'s normslib, der er tale om, og ikke CIBJOs eller GIAs.

For at fortsætte lidt med aspektet omkring hvilket nomenklatur der bruges, bør det generelt tages med i overvejelserne omkring den enkelte oversættelse om man bør oversætte efter det pågældende sprogs gældende nomenklatur og bibeholde det nomenklatur termer blot i oversat form, det vil sige være tro mod udgangssproget, eller bruge målsprogets gældende termer, det vil sige være tro mod målsproget. I

begge tilfælde bør man gøre opmærksom på, at man bruger det ene eller det andet nomenklatur termer, igen hvis det har betydning for budskabet.

Oversættelsesforslagene i dette speciales termartikler er hverken tro mod målsprog eller udgangssprog, men derimod et forsøg på at give de bedst mulige oversættelser på tværs af sprog og nomenklaturer, men hvis man oversætter indenfor et af de områder hvor der er forskelle mellem nomenklaturerne, bør man overveje hvilken oversættelse man vil bruge, og gøre opmærksom på ens valg på den ene eller den anden måde.

5. Konklusion

Jeg satte mig for at undersøge en række relevante fagtermer indenfor diamantbranchen med det formål at finde frem til om der er forskel i sprogbrug, sprogstil, grammatik etc. i tre forskellige grupper tekster af hver sin fagsproglighedsgrad, hvori eventuelle forskelle ligger, og om der tilsvarende er forskel mellem danske og spanske tekster. Jeg fandt frem til at ja, der er forskel mellem de tre fagsproglighedsgrader, og også at der er en forskel dansk og spansk imellem.

I dansk fandt jeg som forventet at fagteksterne bruger en del flere fagtermer, at de bruger en lidt anderledes grammatisk struktur, som er bygget på mange passive og upersonlige konstruktioner af forskellig slags, og desuden, at en stor del af de kollokationer, der bruges er andre fagtermer og teknisk sværere og tungere ord. I de to mindre fagligsproglige tekstgrupper bruges der gradvist færre fagtermer, og jo mindre fagsproglige teksterne bliver, jo mere talesprogsagtig og hverdagsprogpræget bliver teksterne også.

De fagtermer, der bliver brugt er dem, der kan betragtes som alment kendte indenfor området, specielt i den mindst faglige tekstgruppe. Den grammatiske struktur bliver mindre kompliceret og der bliver brugt flere aktive verbalkonstruktioner end i de fagsproglige tekstgruppe. Der er flere beskrivende adjektiver, og der flere emotionelt ladede ord, der antyder en højere grad af subjektivitet; den personlige holdning til smykkerne bliver i mange tilfælde tydeligt angivet, hvis ikke direkte udtalt. Det fagsproglige tekster derimod er meget objektive, der er ingen personlighed eller personlig holdning at spore, og fokus ligger på indholdet, eller objektet, om man vil. På dansk følger tekster om diamanter også definitionen af fagsprog vs. lægmandssprog, og jeg kan bekræfte min hypotese, der sagde, at det professionelle fagsprog bruger en anden sproglig stil og en anden terminologi end mindre fagsproglige tekster gør.

Graden af popularisering stiger således også jo mere populær og jo mindre fagsproglig teksterne bliver.

På spansk er det professionelle fagsprog også præget af en mere kompliceret grammatisk struktur med en relativt kompliceret syntaks, med længere sætninger og

flere adverbialer end dansk, flere passiver end aktiver og færre adjektiver. Der er også i de spanske fagsproglige tekster fokus på indholdet og objektivitet, da der heller ikke gives udtryk for personlige og subjektive holdninger. De spanske fagsproglige tekster er endda meget kortere end de danske, så der er endnu mindre plads til forklaringer; modtagerne forventes helt tydeligt at vide det hele i forvejen. Der bruges også en stor mængde af de korrekte termer for området i de fagsproglige tekster.

Der er til gengæld mindre forskel mellem de fagsproglige tekster og de populært og lægmandssproglige tekster på spansk. Blandt andet bruges der en højere grad af de korrekte termer i de mindre fagsproglige tekster, og den grammatiske struktur bliver ikke helt så simpel og enkel selv i de lægmandssproglige tekster som på dansk. Der er dog en stigende grad af subjektivitet jo længere ned i fagsproglighedsgrad man kommer, med flere adjektiver og emotionelt ladede ord, der giver mere udtryk for personlige holdninger. Kollokationerne omkring termene viser i de to mindst fagsproglige grupper dog, at der er en højere grad af popularisering i den mindst fagsproglige tekstgruppe og at graden af popularisering er meget lille mellem de to mest fagsproglige tekster. Keywordsanalysen derimod viste, at der var større forskel mellem den fagsproglige tekstgruppe og de to andre tekstgrupper end der var mellem de to, hvilket i det tilfælde viser at hvad angår de termer der bruges, og kun dem, så er der en større grad af popularisering helt oppe fra de mest fagsproglige tekster, og en grad af popularisering der svarer bedre til den danske.

Denne forskel i populariseringen kan skyldes forskelle i kultur, som jeg kom lidt ind på i et tidligere afsnit. Og uden at komme ud i alt for meget nyt stof kan jeg godt trække linjer fra denne forskel til den forskel, der nu engang eksisterer mellem lande og sprog, og som selvfølgelig også gælder mellem dansk og spansk. Dansk kan siges at være meget mindre loyalt i forhold til at overholde gængse sprogeregler og holde det danske sprog dansk, hvilket blandt andet viser sig i den høje grad af engelske ord vi overtager og bruger på dansk. Det er min opfattelse igennem efterhånden en del års spanskstudier, at spansk er meget mere loyalt overfor spansk sprog og gængse sprogeregler, blandt andet ved at ikke nær så mange engelske ord får lov til at komme ind og blive optaget i det spanske sprog. Dette kan skyldes, at der stadig eksisterer en højere grad af autoritetsloyalitet i spansk kultur end i dansk, og derfra kan der igen drages linjer tilbage til den mindre grad af popularisering i spansk end i dansk. Det kan godt tænkes, at man simpelthen er mere tro mod det korrekte fagsprog på spansk

end man typisk ville være på dansk, og det er det der skyldes forskellen i popularisering. Sproget vil altså ikke blive populariseret nær så meget, fordi man er mere tro mod de korrekte termer og den sprogbrug, der findes i fagsprog, end man ville være på dansk.

En anden forklaring kan være at spansk er et meget større sprog end dansk, hvis man tænker på hvor mange der taler det på verdensplan. Et relativt lille sprog som dansk vil være mere udsat for globalisering, fordi dem, der taler det er nødt til at kunne mere engelsk end et større sprog som spansk. Der kan derfor også siges, at man på den baggrund er mindre villig til at lade engelske termer komme ind i sproget.

Jeg har fundet det meget interessant at undersøge dette emne, og jeg har selv lært mere om både diamanter og deres terminologi, men også om hvordan tekster indenfor emnet skrives og derfra hvordan de bedst oversættes, hvilket var det endelige mål for arbejdet med specialet. Jeg har fundet, at der er brug for denne viden og brug for flere folk, der professionelt kan formidle denne viden på tværs af sprog, og jeg vil selv meget gerne arbejde videre med emnet. Denne nye viden kan bruges af både mig selv, som godt kunne tænke mig at arbejde videre med det, enten ved at lægge vægt på dette fagområde i mine kompetencer som tolk og translatør, eller eventuelt i andre akademiske arbejder om emnet. Men den kan også, forhåbentlig, bruges af tolke og translatører, såvel som andre der arbejder med tekster om diamanter på både dansk og spansk, i deres arbejde, for at lette arbejdet og gøre teksterne mere gennemskuelige og lettere at arbejde med.

Litteraturliste

Værker der refereres til i hovedteksten:

Becker-Christensen, Christian et al (1999). *Politikens Nudansk Ordbog med Etymologi*. Danmark: Politikens Forlag.

Becker-Christensen, Christian & Widell, Peter (2003). *Politikens Nudansk Grammatik*. Danmark: Politikens Forlag, 4. udgave.

Brekke, Magnar (2004). *Linguistic aspects of the translation of scientific and technical text*. I Harald Kittel, Juliane House and Brigitte Schultze (red), *Übersetzung: ein internationales Handbuch zur Übersetzungsforschung* (619-635). Berlin: Walter de Gruyter,.

Bowker, Lynne & Pearson, Jennifer (2002). *Working with specialized language. A practical guide to using corpora*. London: Routledge.

Bonewitz, Ronald Louis (2009). *Rocas y minerales. La guía visual definitiva*. Barcelona: Ediciones omega (oversat af Montserrat Asensio).

Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie des Diamants, Perles et Pierres, *Libro del diamante* (1999). Tilsendt pr. e-mail fra laboratorio.gemologico@mllopi.com, d. 05.03.10.

Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie des Diamants, Perles et Pierres, *EL libro del diamante. Diamantes – terminología y clasificación*. (2006). Tilsendt pr. e-mail fra laboratorio.gemologico@mllopi.com, d. 05.03.10.

Engberg, Jan (1998). *Introduktion til Fagsprogslingvistikken*. Århus: Forlaget Systime.

Grinsted, Annelise et al (red) (1994). *Fagsproglig Kommunikation*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Hald, Nina (2008). *Drømme om diamanter*. København: Gyldendal.

Madsen, Bodil Nistrup (1999). *Terminologi 1. Principper og metoder*. København: Gads Forlag.

Oldershaw, Cally (2007). *Guía de las piedras preciosas*. Barcelona: Ediciones omega (oversat af Manuel Pijoan).

Pagel-Theisen, Verena (2001). *Diamond Grading ABC The Manual*. Antwerpen: Rubin & Son n.v.

Den Skandinaviske Diamant Nomenklaturkomité (1980). *Skandinavisk diamant nomenklatur og graderingsregler*, 2.udgave. Danmark: Guldsmedefagets Fællesråd.

Ulriksen, Jørgen (2006). *Diamantgraduering for guldsmedelærlinge*. Danmark: Danish Gem Lab. (Ikke officielt udgivet, er lånt af forfatteren).

Tekster brugt i analysen.

Er opdelt efter sprog, derunder faggruppe, og derunder alfabetisk.

Dansk:

Fagsprog:

Den Skandinaviske Diamant Nomenklaturkomité (1980). *Skandinavisk diamant nomenklatur og graderingsregler*, 2.udgave. Danmark: Guldsmedefagets Fællesråd.

Ulriksen, Jørgen (2006). *Diamantgraduering for guldsmedelærlinge*. Danmark:

Danish Gem Lab. (Ikke officielt udgivet, er lånt af forfatteren).

Populært fagsprog

Diamanterns værdi, *artikel i Alt om Smykker og Ure*. Hentet d. 25.11.09 fra:

<http://altomsmykkerogure.dk/article/28422>

Verdens hårdeste stof, *artikel i Alt om Smykker og Ure*. Hentet d. 25.11.09 fra:

<http://altomsmykkerogure.dk/article/28262>

Brylluppets ringe, *Auclock*. Hentet d. 23.03.10 fra:

<http://www.guldsmed.dk/filer/2008-3-brylluppetsringe.pdf>,

Hjertesmykker, *Auclock*. Hentet d. 23.03.10 fra:

http://www.guldsmed.dk/filer/2008_12_hjertesmykker.pdf,

Diamant, *Den store Danske*. Hentet d. 31.08.09 fra:

http://www.denstoredanske.dk/It,_teknik_og_naturvidenskab/Geologi_og_kartografi/Mineraler/Diamant

Diamanter, *Diamantdk.dk*. Hentet d. 10.09.09 fra:

<http://www.diamantdk.dk/info.asp?text=21>

Diamant, *Frits Pedersen*. Hentet d. 31.08.09 fra <http://www.frits.dk/diamant.asp>

Brochure om De 4 C'er, *Guldsmed Dirks Design*. Hentet i butikken i Rødovre Centrum, september 2009

Diamanter, *Guldsmed Keld Olsen*. Hentet d. 23.03.10 fra:

<http://www.keldolsen.dk/frame.cfm/cms/sprog=1/grp=3/menu=15/grpdesc=1/>,

Katalog 2009, *Guldsmed Ruben Svart*. Hentet d. 23.03.10 fra:

http://svart.dk/pdf/katalog_2009.pdf,

Jensen, Aage (1994). *Smykkesten i Farver – Slebne sten, ædelmetaller og organiske smykkesten*. Danmark: Politiken Natur - Politikens Forlag.

Johnsen, Ole (1984). *Mineraler – Form og farve*. København: Forlaget Rhodos.

Diamanter, hvad er forskellen?, *Juveler P. Hertz*. Hentet d. 23.03.10 fra:

<http://www.phertz.dk/videnOmSmykker/Diamanter.aspx>,

Diamanter, *Lauritz.com*. Hentet d. 09.09.09 fra:

<http://www.lauritz.com/Article/Article.aspx?article=1339&LanguageId=1&sflang=da>

Viden om – diamantens 4 C'er, *Smykkebutikken.dk*. Hentet d. 23.03.10 fra:

<http://www.smykkebutikken.com/group.asp?group=58>,

The Pink Project. Hentet d. 23.03.10 fra:

http://www.guldsmed.dk/filer/2009_1_thepinkprojekt.pdf.

Woodward, Christine & Harding, Dr. Roger (På dansk ved Lillian Ørting Andresen)

(1989). *Ædelsten*. København: Høst & Søn.

Lægmandssprog:

Sjældnen diamant sat til salg for rekordbeløb, *Avisen.dk*, hentet d. 12.02.10 fra

http://avisen.dk/sjaelden-diamant-sat-til-salg-for-rekordbeloeb_106974.aspx

Mega-diamant fundet i Afrika, *Berlingske Tidende*. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://www.berlingske.dk/verden/mega-diamant-fundet-i-afrika>,.

Verdens dyreste diamant nogensinde, *Berlingske Tidende*. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://www.berlingske.dk/verden/dyreste-diamant-nogensinde>

Birkegaard artikler om diamanter, <http://www.birkegaard.dk/>, hentet d. 23.03.10

Business.dk artikel ”10 ting du ikke vidste om diamanter”

<http://www.business.dk/business-break/10-ting-du-ikke-vidste-om-diamanter>, hentet

d. 09.08.09

Artikel fra *Børsen.dk*. Hentet d. 12.02.10 fra: <http://borsen.dk/light/nyhed/115289/>,

Debatforumartikler 1. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://www.piratgruppen.org/forum/archive/index.php/t-68465.html>,

Debatforumartikler 2. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://ekvinde.dk/forum/index.php?showtopic=13273>,

Den Blå Avis annoncer. Hentet d. 10.02.10 fra: www.dba.dk,

Holland.com (turistinfo hjemmeside) artikel om diamant industrien i Amsterdam.

Hentet d. 10.02.10 fra: <http://www.holland.com/dk/byer/amsterdam/gassan.jsp>,

Ibis.dk artikel. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://www.ibis.dk/presse/showarticle.php?id=2922>

Ægte diamanter udsender et særligt lys, *Ingeniøren*. Hentet d. 15.03.10 fra:

<http://ing.dk/artikel/86506-gte-diamanter-udsender-et-saerligt-lys>,

Artikel fra Nordjyske.dk. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://www.nordjyske.dk/hjoerring/forside.aspx?ctrl=10&data=12%2c2964404%2c5%2c3>

Artikel fra Politiken.dk. Hentet d. 12.02.10 fra:

<http://politiken.dk/udland/article367235.ece>

Diamant, *Wikipedia.dk*. Hentet d. 31.08.09 fra: <http://da.wikipedia.org/wiki/Diamant>

Spansk:

Fagsprog:

Los diamantes, *Iberjoya.es*. Hentet d. 16.02.10 fra:

<http://www.iberjoya.es/diamantes.htm>,

Artikler om diamanter fra Instituto Gemológico Español. Hentet d. 26.02.10 fra:

http://www.ige.org/epages/ige_org.sf/es_ES/?ObjectPath=/Shops/ige_org/Categories/5Cs

Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie des Diamants,

Perles et Pierres, *Libro del diamante* (1999). Tilsendt pr. e-mail fra

laboratorio.gemologico@mllopi.com, d. 05.03.10.

Confédération Internationale de la Bijouterie, Joaillerie, Orfèvrerie des Diamants,

Perles et Pierres *El libro del diamante. Diamantes – terminología y clasificación*

(2006). Tilsendt pr. e-mail fra laboratorio.gemologico@mllopi.com, d. 05.03.10.

(<http://www.mllopis.com/>). Tilsendt pr. e-mail fra

laboratorio.gemologico@mllopis.com, d. 05.03.10.

Artikler om diamanter fra Uned.es. Hentet d. 05.03.10 fra:

<http://www.uned.es/cristamine/gemas/grupos/diamante/caracteristicas.htm>

Populært fagsprog:

Bonewitz, Ronald Louis (2009). *Rocas y minerales. La guía visual definitiva*.

Barcelona: Ediciones omega. (oversat af Montserrat Asensio).

Artikler om diamanter fra *Diamondiberica.com*. Hentet d. 16.09.09 fra:

<http://www.diamondiberica.com/joyeria/Curso-formacion-diamante-sp-4.html>

Artikler om diamanter fra *Diamondland.be*. Hentet d. 09.09.09 fra:

<http://www.diamondland.be/es/4-cs>

Artikler om diamanter fra *Freshvalentino.net*. Hentet d. 16.02.10 fra:

<http://www.freshvalentino.net/4c/index.html>

Joyaland.com. Hentet d. 16.02.10 fra: <http://www.joyaland.com/20.htm#5>

Katalog, *Neo-joyeros.com*. Hentet d. 03.03.10 fra: <http://www.neo-joyeros.com/>,

Oldershaw, Cally (2007). *Guía de las piedras preciosas*. Barcelona: Ediciones omega

(oversat af Manuel Pijoan).

Lægmandssprog:

Debatindlæg, *Yahoo debatforum spansk*. Hentet d. 16.02.10 fra:

<http://es.answers.yahoo.com/question/index?qid=20071025120138AADc2fG>,

Diamante, *Wikipedia.es*. Hentet d. 16.09.09 fra:

<http://es.wikipedia.org/wiki/Diamante>,

Blogindlæg om diamanter, Wordpres.com. Hentet d. 05.01.10 fra:

<http://joyeriaygemas.wordpress.com/category/diamantes/>

Kilder til eksempler, definitioner, etc. i iTerm:

Er listet i alfabetisk rækkefølge. Bøger nævnes ved deres betegnelse fra den overordnede litteraturliste.

4C – Dirks Guldsmid Brochure, anskaffet fra butikken i Rødovre i september 2009

Bonewitz

<http://www.buyingaloosediamond.com/diamond-facets.htm>, hentet 08.06.10

Carat, <http://1461436.shop12.dandomain.dk/shop/cms-14.html>, hentet 21.10.09

www.chanti.dk

CIBJO ES 1999

CIBJO ES 2006

CIBJO EN 2006

<http://diamantdk.dk/product.asp?product=57>, hentet 27.05.10

<http://altomsmykkerogure.dk/article/28422>, hentet 25.11.09

Forskellige artikler fra <http://www.diamondiberica.com>, hentet 12.05.10

Forskellige artikler fra www.diamondland.com, både den engelske og spanske version. Hentet d. 12.05.10

www.denstoredanske.dk, forskellige artikler fundet i løbet af foråret 2010

<http://www.frits.dk>, forskellige artikler fundet i løbet af efteråret 2009 og til og med foråret 2010

<http://www.freshvalentino.net>, forskellige artikler fundet i løbet af efteråret 2009 og til og med foråret 2010

www.gia.edu, forskellige artikler fundet i løbet af efteråret 2009 og til og med foråret

2010

Hald, Nina (2008). *Drømme om diamanter*. København: Gyldendal.

www.iberjoya.es, fundet 18.05.10

www.ige.org, fundet 23.06.10

Jensen, Aage (1994). *Smykkesten i Farver – Slebne sten, ædelmetaller og organiske smykkesten*. Danmark: Politiken Natur - Politikens Forlag.

www.jewelwords.com, dansk, spansk og engelsk version, fundet 26.05.10

Johnsen, Ole (1984). *Mineraler – Form og farve*. København: Forlaget Rhodos.

www.joyaestilo.es, fundet 26.05.10

www.keldolsen.dk, fundet 11.05.10

www.lamastone.dk, fundet 11.05.10

www.mllopi.com, materiale tilsendt pr. e-mail.

Oldershaw

Pagel-Theisen

Politikens Nudansk Ordbog

www.rae.es, opslag lavet i løbet af foråret 2010

http://www.raulybarra.com/notijoya/archivosnotijoya3/3diamante_brillante.htm,

fundet 23.06.10

Scan.D.N.

Schumann, Walter (dansk bearbejdelse ved Ove Dragsted) (1993). *Ædelstene*.

København: G.E.C GAD.

www.stenbutikken.dk, fundet 05.05.09

www.stenguiden.dk, fundet 07.05.10

Ulriksens Diamantkompendie

www.wikipedia.org, dansk, spansk og engelsk version, forskellige artikler fundet fra efteråret 2009 til og med foråret 2010.

Woodward, Christine & Harding, Dr. Roger (På dansk ved Lillian Ørting Andresen) (1989). *Ædelsten*. København: Høst & Søn.

Woodward, Christine & Harding, Dr. Roger (1987). *Gemstones*. London: British Museum (Natural History).

Bilag

1. Termartikler
2. Begrebssystemer
3. Graderingsskalaer

Bilag 1: Termartiklerne.

Termartiklerne kommer først, sat i alfabetisk rækkefølge, sorteret efter de danske termer. Til sidst i bilaget er skrevet nogle bemærkninger til forskellige valg i forbindelse med udarbejdelsen af termartiklerne.

Emne	Diamanter
Danish	4 C'er Underbegreb Substantivsyntagme -
Kilde til term:	Dirks: : 4 C - Guldsmed Dirks - -
Eksempel:	På engelsk hedder disse faktorer henholdsvis: carat - vægt, color - farve, clarity - renhed og cut - slib , og fra det fælles begyndelsesbogstav stammer udtrykket de fire C'er.
Kilde til eksempel:	FP: - L. 4-6
Kollokationer:	Frasen 'de 4 c'er' kan tilnærmelsesvis kaldes en kollokationer i sig selv, men ellers ingen
Generel definition:	Findes ikke, term specifik for dette emne
Faglig definition:	Betegnelse fra engelse der i en form for forkortelse dækker over de 4 faktorer som diamanter graderes efter; carat, cut, colour, clarity.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændigt ækvivalent
English	4 C's Underbegreb Substantivsyntagme -
Kilde til term:	GIA: - Hele siden
Eksempel:	In the 1940s and '50s, GIA developed the 4Cs and the GIA International Diamond Grading System™ to objectively compare and evaluate diamonds.
Kilde til eksempel:	GIA: - L. 3-5
Spanish	Las 4 C Underbegreb Substantivsyntagme -
Kilde til term:	Diamondland ES 4C: - L. 1
Eksempel:	A continuación, encontrará la explicación de las "4 C", las características que determinan el valor de un diamante por sus iniciales en inglés.
Kilde til eksempel:	Diamondland ES 4C: - L. 1-2
Kollokationer:	Som på dansk er 'las 4 C' en form for kollokation i sig selv, men ellers optræder der ingen deciderede kollokationer
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Abreviación de los términos ingleses de las cuatro categorías de graduación de diamantes, las cuales son color (color), carat (quilate/peso), cut (talla) y clarity (pureza/claridad)
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Slibninger
Danish	Baguette Underbegreb Substantiv -
Kilde til term:	FP: - Afsnit 'Forskellige andre slib'
Note:	Er aflang med spidse hjørner i modsætning til smaragd der er aflang med afslebne hjørner
Eksempel:	Ud over vores lager af runde brillanter i fine make fører vi også et udvalg af større sten i både runde og fantasi slib - f.eks. princess, baguette, emerald, oval, hjerte, etc.
Kilde til eksempel:	Frits P Sten: - L. 8-10
Kollokationer:	Baguetteslebet/-sleben, ellers ingen. Optræder ofte i opremsninger med andre slibformer
Generel definition:	Diamantslibning der har en firkantet aflang form med spidse hjørner.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Faglig definition:	Firkantet slibning med spidse hjørner, der kendetegnes ved en større tavle der eksponerer stenens klarhed
Kilde til definition:	Lamastone: - Afsnit 'Baguette'
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Baguette Underbegreb Substantiv -
Kilde til term:	DiamondSourceVa: - Hele artiklen
Eksempel:	A straight baguette is a relatively small, elongated diamond that usually is rectangular in shape
Kilde til eksempel:	DiamondSourceVa: - L. 1-2
Spanish	Baguette Underbegreb Substantiv -
Kilde til term:	Milopis3: : Graduación del Diamante - Laboratorio Gemológico
Eksempel:	Milopis - Oversigt over slibformer nederst på siden
Kilde til eksempel:	Anillo con Diamante talla princesa y Diamantes talla baguette
Kollokationer:	Diamondiberica anillo baguette: - Overskrift til beskrivelse af smykket
Generel definition:	Talla baguette, tallado en baguette.
Kilde til definition:	Tipo de talla de gemas
Faglig definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kilde til definition:	Talla de diamante rectangular con esquinas afilados.
Kommentar (ækvivalens):	Egen definition: : Marianne Rasmussen - - Fuldstændig ækvivalent
Emne	Øvrige
Danish	Brillans Underbegreb Substantiv -er, -en, -erne
Kilde til term:	FP: - Afsnit 'Cut/slib', l. 7
Eksempel:	Det korrekte proportionerede brillantslib formår i højere grad end andre slibformer at fremhæve lysvirkningerne: brillans, ild, glans og glimten, i en smuk kombination.
Kilde til eksempel:	FP: - Afsnit 'Cut/slib', l. 4-8
Kollokationer:	Diverse adjektiver, f.eks. god, stor, kraftig o.l., samt verber som

Generel definition:	formindske og dæmpe Tilstanden at skinne eller funkke når lys reflekteres fra et typisk blankt materiale
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Lysspillet i stenen som følge af totalrefleksionen fra underdelens facetter
Kilde til definition:	Keld Olsen: - Artikel 'Øvrige fagbegreber'.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Brillance Underbegreb Substantivsyntagme -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 176, nederst
Eksempel:	From a physical point of view, the term 'brillance' involves several distinct optical processes in a diamond
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 176, afsnit 'Brillance', l. 1-2
Spanish	Brillo Underbegreb Substantiv (m) -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - s. 12
Eksempel:	También se observan fácilmente a simple vista desde la parte superior de la corona y reducen ligeramente el brillo del diamante
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 12, nederst
Kollokationer:	Adjektiver som mayor, gran, extraordinario, excelente, bueno; verber som reducir, perder, disminuir er de typiske kollokationer
Generel definition:	Luz que refleja o emite un cuerpo
Kilde til definition:	RAE: - Opslag 'brillo'
Faglig definition:	La luz blanca que se refleja en la parte superior de un diamante
Kilde til definition:	Diamondland Glosario: - L. 1.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Slibninger
Danish	Brillant Underbegreb Substantiv -er, -en, -erne
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 43
Note:	En brilliant er den klassiske diamantform alle kender og de fleste genkender med det samme, og den som en diamant oftest er afbilledet som, men det skal nævnes at de forskellige nomenklaturer bruger forskellige udregninger til at danne den i følge dem korrekte slibning, jvf. hovedtekstens afsnit om diamanter. Kaldes i de fagsproglige tekster også for Normslib, da Scan.D.N. betegner deres standard brillantslibning for Scan.D.N. Normslib. Noget tilsvarende findes ikke på spansk eller engelsk
Eksempel:	En brilliant skal besidde 57 facetter (58 med en spids kulette).

Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46, l. 7-8
Kollokationer:	Verber: anføre, betegne, indfatte,. Substantiver: farve, slib, ild. Adjektiver: slebet, rund, skandinavisk,
Danish	Brillantslib Synonym Substantiv -et, -, -ene
Kilde til term:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46.
Eksempel:	Brillantslibet er en diamant slebet med henblik på at få den optimale lysvirkning
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46, l. 7
Kollokationer:	Verber: består af, anvendes,. Adjektiver: korrekt proportioneret, gammelt, dråbeformet, oval, hjerteformet, rund.
Danish	Brillantslibning Synonym Substantiv -en,-er, -erne
Kilde til term:	Carat: - Afsnit 'Cut - slib'
Eksempel:	Brillantslibningen med 57 facetter er den mest kendte, og den slibeform, der giver diamanten sin optimale glans
Kilde til eksempel:	Carat: - Afsnit 'Cut - slib', l. 3
Kollokationer:	De samme som 'brillantslib'
Generel definition:	Diamant der slebet i formen brillant.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamant der er slebet i en rund form med en over- og en underdelt, delt af det bredeste stykke på diamanten når den ses fra siden, og slebet med 57 facetter.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Defintioner baseret på teksterne i diverse kilder, bl.a. ScanDN og Ulriksen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Brilliant Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 190
Eksempel:	While examining well-cut brilliants with exceptional brilliance and 'fire', Eppler found in 1939 that the cutters preferred quiet definite measurements and size ratios.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 191, l. 1-3
Spanish	Brillante Underbegreb Substantiv (m) -s
Kilde til term:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5
Note:	Kaldes også ofte talla brillante
Eksempel:	El término 'brillante' sin ningún tipo de descripción adicional del material se aplicará únicamente a diamantes redondos talla brillante
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk.3

Kollokationer:	Adjektiver: moderna, redonda, naranja, incoloro, amarillo. Andre: brillante Tolkowsky, brillante estándar escandinavo, talla (en) brillante.
Generel definition:	Diamante de forma brillante
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamante de forma refonda que consiste en una parte superior y una parte inferior con un total de 57 facetas.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - Faglig definition er baseret på teksten i Cibjo2, afsnit 5, stk. 4.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Cape Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Farvebeskrivelsen til Cape er 'Let gullig'
Eksempel:	Farvebetegnelsen Cape benyttes for diamanter inden for GIA's bogstavintervaller M og N.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 43
Kollokationer:	Samme som øvrige farvebetegnelser, se River
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som syner tonet i farven selv for et mindre trænet øje
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Cape
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget
English	Tinted White (GIA L) Underbegreb Adjektiv Not conjugated
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	The CIBJO grade Tinted White (GIA grade L) corresponds to the grade Cape in the Scan.D.N. scale
Spanish	Ligero color (GIA L) Underbegreb Adjektiv No se conjuga
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Corresponde al grado L en la escala de GIA
Eksempel:	
Kollokationer:	Findes ikke, optræder i skemaer og opremsninger
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante ligeramente amarillentos
Kilde til definition:	Milopis2: : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar:	I skalaen fra CIBJO svarer graden Ligero Color til to forskellige

	grader hos ScanDN, dvs. at CIBJO bruger den samme term for to forskellige termer i ScanDN, Top Cape og Cape. Derfor er den tilsvarende grad fra GIA nævnt i parentes for at specificere hvilken grad fra ScanDN der er tale om
Kommentar (ækvivalens):	Delvist ækvivalent, da den spanske term kan dække over to forskellige termer på dansk

Emne	Graderingskategorier
Danish	Carat Overbegreb Substantiv -er, -en, -erne
Kilde til term:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 10, afsnit 2.A.6
Note:	Forkortes altid ct. Må ikke forveksles med karat (stavet med k), der angiver gulds renhed.
Eksempel:	Vægten skal anføres i carat og med to decimaler
Kilde til eksempel:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 10, afsnit 2.A.6, l. 1-2
Kollokationer:	Verber: angives i, måles i, anføres i.
Generel definition:	Vægtenhed brugt til at angive diamanter vægt
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen - -
Faglig definition:	Vægtenhed der angiver en diamants vægt, skrevet med tal og altid med 2 decimaler.
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen - -
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.
English	Carat Overbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 270.
Eksempel:	Internationally, the weight of all gemstones is measured and counted in carats (commercially abbreviated to ct.).
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 270, l. 7-8
Spanish	Quilate Overbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 3
Note:	Forkortes ct. som på dansk.
Eksempel:	El peso del diamante debe ser expresado en quilates métricos.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 3, afsnit 3.6
Kollokationer:	Verber: expresar en, medir, equivaler a, obtener.
Generel definition:	Unidad de peso de diamantes
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Unidad de peso para diamante, donde un quilate equivale a 200mg (1/5 g)
Kilde til definition:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología

y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 4, afsnit 4.2
Kommentar (ækvivalens): Fuldstændig ækvivalent

Emne	Slibninger
Danish	Carré Underbegreb Substantiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 5
Kollokationer:	Ingen
Danish	Square Synonym Substantiv Bøjes ikke i danske tekster. Engelsk bøjning: -s
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 5
Kollokationer:	Ingen
Danish	Prinsesse Synonym Substantiv Bøjes ikke som betegnelse for denne slibning. Alm. bøjning: -n, -r, -rne
Kilde til term:	Chanti: - Opslag på produkt med prinsesseslebne diamanter - varenr.21639560 (d. 27.05.10)
Note:	Den danske ækvivalent til den engelske term
Eksempel:	Ring i 14 karat alm. guld med blank overflade og 2 prinsesseslebne diamanter.
Kilde til eksempel:	Chanti: - Varenr. 21639560 (d. 27.05.10)
Kollokationer:	Ingen
Danish	Princess Synonym Substantiv Bøjes ikke i danske tekster. Engelsk bøjning: -s
Kilde til term:	FP: - Nederst på siden
Note:	Dette er den engelske term, som ofte bruges på dansk også
Eksempel:	Princess cut diamant, 0.51 ct., Wesselton, P1 (forbedret)
Kilde til eksempel:	DiamantDK: - Salgsannonce
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamant der er slebet i formen carré/square/prinsesse/princess
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamantslibning der er helt firkantet med spidse hjørner
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Ifølge Scan.D.N. er carré eller square den officielle betegnelse, men prinsesse/princess ses næsten lige så ofte i alle andre tekster
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Princess Underbegreb Substantiv -es
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 258
Eksempel:	The princess cut has been especially popular for several years and can be found in the trade with increasing frequency.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 258, afsnit 'Princess cut', l. 1-2
Spanish	Princesa Underbegreb

	Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Diamondland ES Tallas:
Eksempel:	la Princesa tiene una talla estilo brillante con las esquinas angulosas, sin trincar. Se caracteriza por una talla perfectamente cuadrada, en lugar de ser rectangular
Kilde til eksempel:	Diamondland ES Tallas: - Afsnit 'La talla princesa', l. 1-2
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamante tallado en la forma princesa
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Talla de diamante perfectamente cuadrada y con las esquinas afiladas
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Faglig definition er baseret på teksten i DiamondLand ES
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Crystal Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Farvebeskrivelsen til Crystal er 'Let tonet hvid'
Eksempel:	Farvebetegnelsen Crystal benyttes for diamanter indenfor GIA's bogstavinterval J.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 30
Kollokationer:	Samme som de øvrige farvebetegnelser, se River.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner svagt men tydeligt tonet.
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Crystal
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget.
English	Slightly tinted white Underbegreb Adjektiv Not conjugated
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	In daylight, a strong blue fluorescent diamond may appear to be a Rare White; when examined with a standardized light source it may perhaps be only Slightly Tinted White.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 78, l. 7-10
Spanish	Blanco ligero color (GIA J) Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11

Note:	Svarer til graden J i GIA's skala
Eksempel:	
Kollokationer:	Findes ikke, optræder i skemaer og opremsninger
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante incolor con matiz de color perceptible
Kilde til definition:	Milopis2 : : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar:	I skalaen fra CIBJO svarer graden Liger Color til to forskellige grader hos ScanDN, dvs. at CIBJO bruger den samme term for to forskellige termer i ScanDN, Top Crystal og Crystal. Derfor er den tilsvarende grad fra GIA nævnt i parentes for at specificere hvilken grad fra ScanDN der er tale om
Kommentar (ækvivalens):	Delvist ækvivalent, da den spanske term kan dække over to termer på dansk

Emne	Diamanter
Danish	Diamant Overbegreb Substantiv -en,-er, -erne
Kilde til term:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 2
Eksempel:	Som ædelsten kan diamanter være af høj værdi og bruges typisk til smykker
Kilde til eksempel:	Wikipedia DA : - 2. afsnit
Kollokationer:	Verber: benytte, vurdere, gradere, betegne, slibes, udvindes ol. Substantiver: klarhed, slibning, transparens, farve, renhed og en række andre ord der alle kan betragtes mere eller mindre som fagtermer indenfor området. Adjektiver: en lang række adjektiver der kan beskrive diamanten, for eksempel om dens størrelse, farve, slibning ol. Et par eksempler: små, store, gul, sort, blå, smaragdslebet, enkeltslebet, brillantslebet etc.
Generel definition:	Et mineral bestående af kulstof i krystallinsk form.
Kilde til definition:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 2
Faglig definition:	Naturlig diamant af form, farve, klarhed og slibning, som tilsammen bevirker, at den finder anvendelse som smykkesten
Kilde til definition:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 2
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Diamond Overbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 5, punkt 4.10
Eksempel:	A diamond is a natural mineral consisting essentially of carbon crystallised in the isometric (cubic) crystal system.
Kilde til eksempel:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 5, punkt 4.10, l. 1-2

Spanish	Diamante Overbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 1
Eksempel:	No puede negarse que el diamante es, en la actualidad, la joya más preciada del mundo.
Kilde til eksempel:	Wikipedia ES: - L. 1 (I udprintet version)
Kollokationer:	Verber: cortar, encontrar, tallar, medir, formarse ol. Adjektiver: Som på dansk en lang række der beskriver form, farve, etc. for eksempel sintetico, tallado, tratado, azul, marrón, negro, perfecto, transparente, etc. Der findes også en lang række substantiver, men det er hovedsageligt andre fagtermer, for eksempel la graduación de, la transparencia de, el fuego de, el color/peso de etc., samt selvfølgelig stort set alle de former/slibninger der findes.
Generel definition:	Mineral natural formado por carbono cristalizado con estructura cúbica
Kilde til definition:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 2
Faglig definition:	Un mineral natural que consiste esencialmente de carbono cristalizado en el sistema cristalino cúbico.
Kilde til definition:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 5, punkt 4.10
Kommentar:	Da det er den overordnede term indenfor dette område, er de to definitioner i sagens natur også meget ens.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Slibninger
Danish	Dråbe Underbegreb Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4
Eksempel:	Andre former for slib er navette- eller marquiseslib, dråbeslib, smaragdslib, ovalslib og hjerteslib
Kilde til eksempel:	Diamanterns værdi: - Afsnit 'Slibning (cut)'
Kollokationer:	Ingen
Danish	Pendeloque Synonym Substantiv Bøjes ikke
Kilde til term:	Jewelwords DA:
Eksempel:	Pære formet diamant, også kendt som en pendeloque eller Teardrop Diamond, er en kombination af den runde brillant slebet og en Marquise cut
Kilde til eksempel:	Jewelwords DA:
Kollokationer:	Ingen
Danish	Pære Synonym Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	FP: - Nederst på siden
Eksempel:	Pære formet diamant, også kendt som en pendeloque eller Teardrop Diamond, er en kombination af den runde brillant

Kilde til eksempel: Kollokationer: Generel definition: Kilde til definition: Faglig definition:	slebet og en Marquise cut Jewelwords DA: Ingen Diamant der er slebet i formen dråbe/pære/pendeloque Egen definition: : Marianne Rasmussen Diamant der slebet i en form der er en kombination mellem den runde brillantslibning og den spidse navette/marquise form.
Kilde til definition: Kommentar:	Egen definition: : Marianne Rasmussen Faglig definition er baseret på teksten brugt i eksemplet til termen Pære
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Pear Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 261
Eksempel:	When it comes to polishing and the trade, the pear cut occupies the second place after the brilliant
Kilde til eksempel: English	Diamondland EN Shapes: Pendeloque Synonym Substantiv Bøjes ikke
Kilde til term: Eksempel:	Jewelwords EN: The pear shaped diamond, also known as a pendeloque or the teardrop diamond, is a combination of the round brilliant cut and a marquise cut
Kilde til eksempel:	Jewelwords EN:
Spanish	Pera Underbegreb Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Eksempel:	La forma de pera de diamantes, también conocido como pendeloque o la lágrima de diamantes, es una combinación de la ronda brillante cortar y cortar una marquesa
Kilde til eksempel:	Jewelwords ES:
Kollokationer:	Ingen
Spanish	Pendeloque Synonym Substantiv
Kilde til term:	Jewelwords ES:
Note:	Lidt mindre kendt og brugt end 'Pera', men er internationalt anerkendt og er derfor taget med i denne artikel
Eksempel:	La forma de pera de diamantes, también conocido como pendeloque o la lágrima de diamantes, es una combinación de la ronda brillante cortar y cortar una marquesa.
Kilde til eksempel:	Jewelwords ES:
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamante tallado en la forma pera/pendeloque
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Talla de diamante que es una combinación entre la talla brillante y la talla marquise

Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på teksten i eksemplet til begge synonymer
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Slibninger
Danish	Facet Underbegreb Substantiv -ten, -ter, -terne
Kilde til term:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46
Eksempel:	En brillant skal besidde 75 facetter.
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46, l. 7-8
Kollokationer:	Verber: reflektere (lys), mødes (facetter). Andre: størrelse af, hældning af, lysspil i, regelmæssighed af, hældningsvinkler for, faceters kongruens og symmetri, ol. tekniske betegnelser
Generel definition:	En lille slebet, geometrisk flade, især på slebet glas, ædelstene ol.
Kilde til definition:	Politikens Nudansk: : Politikens Nudansk Ordbog med Etymologi L-Å - Ukendt - Opslag 'Facet'
Faglig definition:	Lille geometrisk blank flade, der slibes i en bestemt form, på en bestemt måde og på et bestemt sted på en diamant for at give diamanten en bestemt form
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent for den faglige definition
English	Facet Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186
Eksempel:	The number and arrangement of the facets us in general similar to the brilliant cut, but occasionally the number as well as arrangement of the facets vary.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 188, l. 1-2
Spanish	Faceta Underbegreb Substantiv (f), -s
Kilde til term:	Diamondland Glosario: - Opslag 'Faceta'
Eksempel:	La talla brillante es la forma redonda que consiste en una parte superior con al menos 32 facetas y una parte inferior con al menos 24 facetas.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 4
Kollokationer:	Adjektiver: triangular, cuadrangular, rectangular, nuevo, principal, natural, frontal, extra. Andre: posición de, superficie de,
Generel definition:	Cada una de las caras o lados de un poliedro, cuando son pequeñas
Kilde til definition:	RAE: - Opslag 'Faceta'

Faglig definition:	Las caras planas de un diamante tallado que la da su forma particular
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Fantasifarve Underbegreb Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 11, afsnit 2.A.8
Note:	Fantasifarver kan være rød, brun, sort, blå, gul, rosa og alle andre farver en diamant naturligt kan findes i, undtagen de hvide til gullige som dækkes i farvegraderingsskalaerne
Eksempel:	Farvebetegnelse Fantasi er betegnelsen for sten hvor farvesætningen er stærk nok til at tale om den endelig farve
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 36.
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant i en farve der er så stærk at den kan betegnes som en egentligt farve, og ikke er de hvide til gullige toner som dækkes i farvegraderingsskalaerne.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på teksterne i ScanDN og Ulriksen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Fantasy colour Underbegreb Substantiv -s (to colour)
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen
Spanish	Color de fantasía Underbegreb Substantivsyntagme Color: (m) -es
Kilde til term:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 3-2
Note:	Los colores de fantasía pueden ser marrón, amarillo, negro, rojo, azul, etc.
Eksempel:	Los diamantes de colores de fantasía que poseen un color claro y distintivo se describen por separado
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 4, punto 5
Kollokationer:	Findes ikke
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Color distintivo de diamante que no es descrito en las escala de color de graduación oficiales.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er baseret på beskrivelser i de spanske fagtekster.

Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
-------------------------	------------------------

Emne	Slibninger
Danish	Fantasislib Underbegreb Substantiv -et, -, -ene
Kilde til term:	FP: - Side 'Sten & Perler'
Note:	Det skal påpeges at termen ikke findes i de fagsproglige kilder og derved kan betragtes som ikke officielt anerkendt. Den er alligevel inkluderet i dette speciale fordi den optræder i mange andre, omend mindre fagsproglige, tekster og derfor bedømmes som relevant for emnet, og relevant at have en oversættelse til for læsere af dette speciale.
Eksempel:	Ud over vores lager af runde brillanter i fine make fører vi også et udvalg af større sten i både runde og fantasi slib - f.eks. princess, baguette, emerald, oval, hjerte, etc.
Kilde til eksempel:	FP: - Side 'Sten & Perler'
Kollokationer:	Findes ikke
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Slibning der ikke kan bedømmes eller betragtes som en brillantslibning
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

English	Fancy cut Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 250
Eksempel:	The standards used for the grading of fancy cuts are not as strict as those for the assessment of brilliant cuts.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 250, l. 6-7

Spanish	Talla fantasía Underbegreb Substantivsyntagme (f), -s (kun s på 'talla')
Kilde til term:	Diamondiberica tallas fantasía: - -
Note:	Som på dansk findes termen ikke i de fagsproglige tekster, men er ligesom på dansk inkluderet fordi den optræder i mange andre tekster, også nogle der er brugt i analysen etc. i dette speciale, og derfor betragtes den som relevant
Eksempel:	Además del "Brillante" (redondo), existen varias tallas llamadas "fantasía"
Kilde til eksempel:	Diamondiberica tallas fantasía: - L. 2
Kollokationer:	Findes ikke
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Tallas que no se puede clasificar como la talla brillante
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Graderingskategorier
Danish	Farve Underbegreb Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 11
Eksempel:	En slebet diamants farve skal anføres ved en betegnelse, der udtrykker dens sande farve eller farveløshed.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 11, l. 1-2
Kollokationer:	- -
Generel definition:	Et synsindtryk som rød, gul, blå, etc., som bestemmes af det lys som genstanden tilbagekaster.
Kilde til definition:	Politikens Nudansk: : Politikens Nudansk Ordbog med Etymologi L-Å - Ukendt - S. 368
Faglig definition:	Den kategori som bedømmer og klassificere hvor, farveløs hvid eller tonet en slebet diamant er.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Colour Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 64
Eksempel:	The colour of gemstones is among their most mysterious features.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 64, l. 1
Spanish	Color Underbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Stk. 4.4
Eksempel:	Los colores del diamantes vienen determinados por 7 piedras testigo.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 3, l. 1
Generel definition:	Sensación producida por los rayos luminosos que impresionan los órganos visuales y que depende de la longitud de onda.
Kilde til definition:	RAE:
Faglig definition:	La escala que determina y clasifica diamantes tallados según su color
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	FL (Flawless) Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 20

Note:	FL er en undergrad til hovedgraden Lupren.
Eksempel:	Betegnelsen FL (eller Flawless) må ikke beskrives ved udtryk som 'fejlfri', 'perfekt' eller lignende.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 20, l. 16-17.
Kollokationer:	Verber: benyttes, benævnes, anses for at være og lignende.
Generel definition:	Tilstanden at være fejlfri, hvad enten de gælder et materiale eller en person.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Faglig definition:	Diamant som en kvalificeret observatør med et diamantmikroskop ved 10x forstørrelse har fundet at være uden indre eller ydre uklarheder.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på teksten i ScanDN s. 20, l. 1-3.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.
English	FL (Flawless) Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 12
Eksempel:	The designation "flawless", according to the American diamond standard, describes cut diamonds which are free from internal and external flaws.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 97, l. 23-24
Spanish	Puro Underbegreb Adjektiv -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 12.
Note:	FL (Flawless) ses også brugt.
Eksempel:	Puro al ojo: Un diamante que no tiene inclusiones visibles a simple vista—sin inclusiones a ojo.
Kilde til eksempel:	Diamondland Glosario: - Opslag: 'Puro al ojo'.
Kollokationer:	Hovedsageligt adverbier som: internamente, comercialmente, químicamente. Andre: puro al ojo, puro a la lupa.
Generel definition:	El estado de ser perfecto, sea una persona, una cosa o un material.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Faglig definition:	Diamante sin inclusiones internas y características/imperfecciones externas cuando son examinados con lupa 10x.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på Cibjo1, s. 12.
Emne	Øvrige
Danish	Glimten Underbegreb Substantiv -en, -er,

Kilde til term:	FP: - Afsnit 'Cut/slib'
Eksempel:	Det korrekte proportionerede brillantslib formår i højere grad end andre slibeformer at fremhæve lysvirkningerne: brillans, ild, glans og glimten.
Kilde til eksempel:	FP: - Afsnit 'Cut/slib'
Kollokationer:	Optræder ofte sammen med ild, glans og brillans. Kollokationer er derfor typisk også de samme; verber som formindske, dæmpe; adjektiver som god, stor, usædvanlig etc.
Generel definition:	Lyseffekt i forskellige skinnende eller klare materialer der opstår når materialet eller lyskilden flyttes
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Lysspillet i facetterne, når enten stenen, lyskilden eller beskueren er i bevægelse.
Kilde til definition:	Keld Olsen: - Artikel 'Øvrige fagbegreber'
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Scintillation Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Wikipedia EN: - Artikel 'Diamonds (Gemstone)'
Eksempel:	Scintillation refers to the small flashes of light that are seen when the diamond, light source or the viewer is moved.
Kilde til eksempel:	Wikipedia EN: - Artikel 'Diamonds (Gemstone)', afsnit Light Performance.
Spanish	Destello Underbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term:	Diamondland Glosario: - Under ordet selv i ordlisten
Eksempel:	La calidad de la talla de una piedra es el factor más importante para determinar el destello de un diamante
Kilde til eksempel:	Diamondland Glosario: - Under ordet 'Talla/cut' i ordlisten
Kollokationer:	Verber: determinar, afectar, disminuir, perder, producir
Spanish	Centelleo Underbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term:	Diamondland Glosario: - Under ordet 'Destello' i ordlisten
Eksempel:	Aun cuando tienen menor valor que los diamantes que tienen una talla buena y muy buena, carecen del brillo y el centelleo (destellos) que la gente espera de un diamante.
Kilde til eksempel:	Diamondland Glosario: - Under ordet 'Talla medida' i ordlisten
Kollokationer:	
Generel definition:	La acción de destellar
Kilde til definition:	RAE: - Opslag 'Destello'
Faglig definition:	La cantidad de luz que refleja un diamante al moverlo
Kilde til definition:	Diamondland Glosario: - Under ordet selv i ordlisten
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Diamanter
------	-----------

Danish	Gradere Underbegreb Verbum -r, -de, -t
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - -
Note:	Ses også stavet med U; graduere, men da Scan.D.N. bruger stavemåden uden U, betragtes den som den korrekte. Står dog stavet med U i den Nudanske Ordbog (1999) der er brugt heri specialet.
Eksempel:	De detaljerede betegnelser i kolonnerne ... må kun benyttes, når diamanten er graderet med den tilstrækkelige nøjagtighed.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 11, afsnit 2.A.9, l. 18-19
Kollokationer:	Graderes efter f.eks. en skala, efter vægt, under graden klarhed ol.
Generel definition:	Inddele eller afpasse noget efter noget
Kilde til definition:	Politikens Nudansk: : Politikens Nudansk Ordbog med Etymologi L-Å - Ukendt - S. 523
Faglig definition:	Inddele slebne diamanter i forskellige kategorier efter vægt, farve, klarhed og slibning
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Grade Underbegreb Verbum -s, -d, -d, grading
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 52
Eksempel:	In a gemmological laboratory with experienced professional graders who grade diamonds on a daily basis, 20 stones graded every day means around 20 minutes per stone.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen
Spanish	Graduar Underbegreb Verbum -
Kilde til term:	Iberjoya: - Afsnit 'Color'
Eksempel:	Si no se observa diferencia entre los patrones y el diamante a graduar, el color de los patrones es concluyente
Kilde til eksempel:	Iberjoya: - Afsnit 'Color', stk. 3
Kollokationer:	Graduar como, graduar según (una escala),
Generel definition:	Dar a algo el grado o calidad que le corresponde
Kilde til definition:	RAE:
Faglig definition:	Dar los grados a un diamante tallado que corresponde a su pureza, color, talla y quilate.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Emne	Øvrige
Danish	Graderer Underbegreb Substantiv -en, -er, -erne
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og

Note:	Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 14, afsnit 2.A.13, l. 1
Eksempel:	Fagteksterne omtaler også en graderer som en 'kvalificeret observatør'.
Kilde til eksempel:	Når en diamants farve ligger i et grænseområde mellem to farveintervaller, bør gradereren anføre enten begge disse eller det laveste af dem
Kollokationer:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 14, afsnit 2.A.13
Generel definition:	Kvalificeret, uafhængig, beslutte, anføre.
Faglig definition:	Findes ikke
Kilde til definition:	Person der vurderer, bedømmer og klassificerer diamanter
Kommentar:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Definition baseret på fagteksterne
	Fuldstændig ækvivalent
English	Grader Underbegreb
Kilde til term:	Substantiv -s
Eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 52
Kilde til eksempel:	In a gemmological laboratory with experienced professional graders who grade diamonds on a daily basis.
	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 52, l. 22-23
Spanish	Experto (profesional) Underbegreb
Kilde til term:	Substantiv (m), -s + -es
Note:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 3, nederst
Eksempel:	Der findes tilsyneladende ikke på spansk et ord der svarer til 'graderer' på dansk og 'grader' på engelsk. I de spanske fagtekster bruges blot 'experto (profesional)', hvorfor den vælges som oversættelse heri.
Kilde til eksempel:	La determinación del color debe realizarse por un profesional experto.
Kollokationer:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 3, stk. 3, l. 1
Generel definition:	Ingen
Kilde til definition:	Una persona práctico, hábil, experimentado
Faglig definition:	RAE:
Kilde til definition:	Una persona experimentado en graduar la claridad, el color, etc. de diamantes
Kommentar (ækvivalens):	Egen definition: : Marianne Rasmussen
	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Øvrige
Danish	Gradering Underbegreb
Kilde til term:	Substantiv -en, -er, -erne
	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og

Note:	Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 14, afsnit 2.A.16, l. 1 Ses også skrevet som 'graduering', med U efter d'et, men stavemåden uden u'et ses oftest. Og da Scan.D.N. bruger stavemåden uden U, betragtes den som den korrekte heri.
Eksempel:	Inden graderingen skal stenen renses omhyggeligt.
Kilde til eksempel:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 14, afsnit 2.A.16, l. 1-2
Kollokationer:	Detaljeret, gennemføre
Generel definition:	Det at vurdere og klassificere noget efter nogle regler
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Det at vurdere og klassificere diamanter efter nomenklaturernes regler, normer og standarder
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Grading Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - Titlen
Eksempel:	The most important prerequisites for achieving maximum precision in diamond grading include:...
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 52, l. 1-2
Spanish	Graduación Underbegreb Substantiv (f), -es.
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Punkt 4.18
Note:	Både 'clasificación' og 'graduación' er set brugt enkelte steder, men da den nyeste CIBJO tekst bruger graduación, betragtes den som den korrekte term
Eksempel:	CIBJO estableció en 1972 un sistema básico de graduación de diamantes.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Punkt 4.18, l. 1
Kollokationer:	Verber: hacer, realizar, corresponder con. Andre: del color, del diamante de la pureza, realizar, escala de,
Generel definition:	Acción y efecto de graduar
Kilde til definition:	RAE : - Opslag 'graduación'
Faglig definition:	La determinación y clasificación de diamantes
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Vægtbetegnelser
Danish	Grain Underbegreb Substantiv Engelsk bøjning, se engelsk artikel for 'Grain'
Kilde til term:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og

Note:	Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 10, afsnit 2.A.6.
Eksempel:	Engelsk term der er blevet overtaget og, som eksemplet siger, bruges i engroshandlen.
Kilde til eksempel:	Indenfor engroshandlen benyttes undertiden som vægtangivelse vægtenheden grain.
Kollokationer:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 10, afsnit 2.A.6, l. 10.
Generel definition:	Verber: Benytte. Andre: Vægtenheden grain
Kilde til definition:	Vægtenhed der bruges i diamantindustrien
Faglig definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kilde til definition:	Vægtenhed der benyttes i engroshandlen med diamanter, og som svarer til 1/4 ct. = 0,25 ct.
Kommentar:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Egne definitioner er baseret på teksten i afsnit 2.A.6. i Scan.D.N. Da termen kommer fra engelsk og er internationale anerkendt må den betragtes som værende fuldstændig ækvivalent på alle sprog.
English	Grain Underbegreb
Kilde til term:	Substantiv -s
Eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 270.
Kilde til eksempel:	A carat is also subdivided into "grains". Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 270, l. 27.
Spanish	Grano Underbegreb
Kilde til term:	Substantiv (m), -s
Eksempel:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Afsnit 4.19-4.20
Kilde til eksempel:	Un grano equivale a 0.25 ct. Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Afsnit 4.19.
Kollokationer:	Verber: equivaler a,
Generel definition:	Unidad de peso que se usa en el comercio de diamantes
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Una unidad que se suele usar en el comercio para aproximar el peso de un diamante, un grano equivale a 0,25 ct.
Kilde til definition:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Afsnit 4.19.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Slibninger
Danish	Hjerte Underbegreb
Kilde til term:	Substantiv -t, -r, -erne
	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4

Eksempel:	Andre former for slib er navette- eller marguiseslib, dråbeslib, smaragdslib, ovalslib og hjerteslib.
Kilde til eksempel:	Diamanters værdi: - Afsnit 'Slibning (cut)'
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamant der er slebet i form af et hjerte
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamantslibning der er har form som et hjerte
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

English	Heart Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 261
Eksempel:	The technical name for this stone is the 'Heart-Shaped Modified Brilliant', based upon its shape and modifications of the traditional round brilliant configuration. Heart-shaped brilliants typically contain 59 facets
Kilde til eksempel:	Diamondland EN Shapes:

Spanish	Corazón Underbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Eksempel:	Corazón de diamantes recortes son básicamente una forma de pera de diamantes con una hendidura en la parte superior
Kilde til eksempel:	Jewelwords ES:
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamante tallado de forma de corazón
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamante tallado de forma de corazón
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Øvrige
Danish	Hovedfacet Underbegreb Substantiv -en, -er, -erne
Kilde til term:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46
Eksempel:	Overdelens højde og hovedfacetternes hældning.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 45, afsnit 'vedrørende overdelen', l. 4
Kollokationer:	Hældning af,
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Facet med fire kanter hvoraf den ene rører rondisten og den diagonalt modsatte rører tavlen på overdelen, og kuletten på underdelen af en brillantslebet diamant
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er baseret på illustrationer i de fagsproglige

	værker
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, men vær opmærksom på om det er en hovedfacet på over- eller underdelen, da det hedder to forskellige ting på spansk.
English	Upper main facet Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 10
Note:	På engelsk skelnes der mellem om hovedfacetten sidder på under- eller overdelen af brillanten, derfor er de delt som to synonymer heri. Upper main facet kaldes også for Bezel.
Eksempel:	The intersections of the upper and lower main and girdle facets should lie on the girdle exactly opposite one another and not be displaced laterally in relation to one another.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 227, l. 1-3
English	Lower main facet Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 10
Note:	Kaldes også Pavilion main facet
Eksempel:	The intersections of the upper and lower main and girdle facets should lie on the girdle exactly opposite one another and not be displaced laterally in relation to one another.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 227, l. 1-3
Spanish	Faceta cuadrangular superior Underbegreb Substantiv (f), -s (på alle tre ord)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Note:	Kaldes dette når facetten er på overdelen af brillanten
Kollokationer:	Ingen
Spanish	Faceta cuadrangular inferior Underbegreb Substantiv (f), -s (på alle tre ord)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Note:	Kaldes dette når facetten er på overdelen af brillanten.
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Faceta cuadrangular con una esquina hacia el filetín y otra hacia la tabla en la corona y hacia el culet en la culata
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er baseret på illustrationer i fagsprogsteksterne
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, men vær opmærksom på om der oversættes til hovedfacetten på over- eller underdelen
Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	IF (Internally Flawless) Underbegreb

Kilde til term:	Adjektiv Bøjes ikke ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 22
Note:	Undergrad til hovedgraden Lupren. Lavere grad end FL.
Eksempel:	Klarhedsbetegnelsen IF benyttes for diamanter, som en kvalificeret observatør med et diamantmikroskop ved 10x forstørrelse har fundet at være uden indre uklarheder.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 22, l. 1-3
Kollokationer:	Samme som for de øvrige klarhedsbetegnelser, se FL (Flawless).
Generel definition:	Findes ikke, termen bruges udelukkende indenfor dette fagområde.
Faglig definition:	Diamant som en kvalificeret observatør under 10x forstørrelse har fundet at være uden indre uklarheder, og hvor eventuelle ydre uklarheder er så små at de kan poleres væk uden vægttab for diamanten.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition baseret på ScanDN s. 22, l. 1-4.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	IF (Internally Flawless) Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 12
Eksempel:	IF= Internally Flawless. There are no internal inclusions visible under a x10 magnifying glass to the trained eye.
Kilde til eksempel:	Diamondland En Glossary: - -
Spanish	Internamente puro Underbegreb Adjektiv -s (på puro)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 12.
Note:	Undergrad til Limpio a la lupa
Eksempel:	La gema que pesa 103,83 quilates, tiene color D y es internamente puro (internally flawless), es un magnífico diamante subastado en la sede de Sotheby's en Ginebra, Suiza, que no encontró comprador que le ponga nombre
Kilde til eksempel:	Freshvalentino: - Artikel om Sotheby's.
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Estado de ser internamente perfecto, sea una persona, una cosa o un material
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Faglig definition:	Diamante sin inclusiones internas y que solo puede tener características externas cuando es examinado con lupa 10x
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Faglig definition er baseret på teksten i Cibjo1, s. 12, stykke om graden Internamente puro
Emne	Øvrige
Danish	Ild Underbegreb

Kilde til term: Eksempel:	Substantiv -en, FP: - Afsnit 'Cut/slib' Scan. D.N.'s normslib beregnes ud fra et ønske om at opnå den optimale kombination af brillans og ild.
Kilde til eksempel: Kollokationer:	FP: - Afsnit 'Cut/slib' Optræder meget ofte sammen med termerne for de øvrige lysvirkninger, som glimten og brillans. Verber: formindske, dæmpe. Adjektiver: god, mindre, usædvanlig, stor etc.
Generel definition:	Ild er en hastig, selvforstærkende oxidationsproces, hvor brændbare gasser dannes ud fra et brændsel.
Kilde til definition:	Wikipedia DA: - Artikel 'Ild'
Faglig definition:	Farvespillet i stenen som følge af dispersionen (spektralfarverne)
Kilde til definition:	Keld Olsen: - Artikel 'Øvrige fagbegreber'
Kommentar:	Kommentar til definitioner: den generelle definition af 'ild' er den alle kender, som inkluderer varme og flammer. Der er her stor forskel på den generelle og den faglige definition, og begge er taget med netop for at understrege den store forskel der kan være mellem den specifikke betydning et ord kan have i et bestemt fag, og den alment kendte generelle definition af det samme ord.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændigt ækvivalent
English	Fire Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term: Eksempel:	Wikipedia EN: - Artikel 'Diamonds (Gemstone)' There are three light properties which are described in relation to light performance: brilliance, fire, and scintillation
Kilde til eksempel:	Wikipedia EN: - Artikel 'Diamonds (Gemstone)', afsnit Light Performance.
Spanish	Fuego Underbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term: Eksempel:	Freshvalentino: - L. 8 Otro efecto es el "fuego" de la gema
Kilde til eksempel:	Freshvalentino: - L. 8
Kollokationer:	Verber: denominar, avivar, optimizar, afectar a, dar. Adjektiver: buen, mejor etc.. Marcas de fuego.
Generel definition:	Reacción química de oxidación violenta de una materia combustible, con desprendimiento de llamas, calor, vapor de agua y dióxido de carbono
Kilde til definition:	Wikipedia ES: - Artikel 'Fuego', l. 1
Faglig definition:	separación de la luz blanca en los colores del espectro (arco iris), científicamente denominado dispersión, efecto muy acusado en los diamantes de buena calidad.
Kilde til definition:	Freshvalentino: - L. 8-10
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændigt ækvivalent

Emne	Graderingskategorier
Danish	Klarhed Overbegreb Substantiv -en, -er, -erne.

Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15
Eksempel:	En slebet diamants klarhed skal udtrykkes ved en betegnelse, der udtrykker dens sande klarhed.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.17, l. 1-2
Kollokationer:	Verber: betegne, benytte, bedømme, graduere, beskrive. Adjektiver: dårlig, god, sand, perfekt. Derudover fraser som 'diamantens klarhed', 'graden klarhed' og 'en klarhed på...'. Optræder i øvrigt ofte sammen med de øvrige graderingskategorier.
Danish	Clarity Synonym Substantiv Bøjes ikke i danske tekster. For engelsk bøjning, se engelsk termartikel 'Clarity'
Kilde til term:	4C: : Fire faktorer bestemmer diamanters værdi - De Beers - Side om Clarity/Klarhed
Note:	Kan ikke betragtes som en officiel fagterm i sig selv, og bør heller ikke bruges som oversættelse i danske tekster, her skal 'klarhed' bruges. Men da den optræder ofte i danske tekster, også de fagsproglige, og til dels kan betragtes som synonym da mange bruger den når der tales om diamanters klarhed, skal dette nævnes som information til læseren af dette speciale.
Eksempel:	Man siger, at værdien af smykkestensdiamanter afhænger af de fire c'er: carat ('vægt'), colour ('farve'), clarity ('klarhed') og cut ('slibning').
Kilde til eksempel:	DSD: - Artikel 'Diamant', afsnit 'Smykkestensdiamanter'
Kollokationer:	Optræder i de danske tekster næsten udelukkende som uddybende/forklarende term for den dansk 'klarhed', og typisk sammen med de øvrige 3 engelske betegnelser fra De 4 C'er
Generel definition:	Tilstanden at være klar eller let at se gennem
Kilde til definition:	Google Translate: - http://translate.google.dk/translate?hl=da&langpair=en%7Cda&u=http://www.thefreedictionary.com/clarity
Faglig definition:	Betegnelse der indenfor fagområdet diamantgraduering beskriver hvor ren og klar en slebet diamant er/beskriver hvor få eller hvor mange uklarheder der findes inde i en slebet diamant.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar (ækvivalens):	Da det er en internationalt anerkendt betegnelse må den betragtes som ækvivalent med det spanske pureza/claridad og det engelske clarity, men da den generelle direkte ækvivalent spansk-dansk er claridad/klarhed, og pureza er den officielle faglige term på spansk, kan det diskuteres om den er fuldstændigt eller delvist ækvivalent.
English	Clarity Overbegreb Substantiv -s (y changes to ie in

	plural form).
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - Chapter 'Clarity' (p. 96)
Eksempel:	The clarity of a diamond is to be tested by a practised expert with a 10x magnifying achromatic, aplanatic loupe under normal light.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - P. 98, L. 13-14
Spanish	Pureza Overbegreb Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - P. 4
Eksempel:	Los otros grados de pureza están determinados por el tamaño, la posición, el brillo y otra serie de características internas.
Kilde til eksempel:	Mllopi3 : : Graduación del Diamante - Laboratorio Gemológico Mllopi3 - Sección sobre Pureza.
Kollokationer:	Verbos: alterar, determinar, afectar a, graduar. Adjektivos: maxima. Otros: escala(s) de pureza, grado de pureza, variaciones de.
Generel definition:	Cualidad de puro.
Faglig definition:	Grado relativo a la ausencia de características/inclusiones internas y características/imperfecciones externas en un diamante
Kilde til definition:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 4
Kommentar:	Det skal nævnes at ordet 'claridad' blev fundet som term for 'klarhed' i enkelte spanske kilder, men kun yderst sjældent og ikke i nogen kilder der kan betragtes som faglige kilder. Pureza er den officielle betegnelse, men da 'claridad' som nævnt optræder en sjælden gang imellem skal dette nævnes til information for læseren af dette værk.
Kommentar (ækvivalens):	Se kommentar i den danske artikel

Emne	Øvrige
Danish	Kulette Underbegreb Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelæringer - Jørgen Ulriksen - S. 46
Eksempel:	Kulletten er enten spids eller en facet
Kilde til eksempel:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelæringer - Jørgen Ulriksen - S. 46, l. 18
Kollokationer:	Adjektiver: spids, beskadiget, åben, afstødt, upoleret, afslebet, stødt. Verber: beskrive. Andre: placering af, forskydning af.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Den nederste spids på en brillantslebet diamant

Kilde til definition: Kommentar: Kommentar (ækvivalens):	Egen definition: : Marianne Rasmussen Egen definition er baseret på illustrationer i de fagsproglige tekster Fuldstændig ækvivalent
English Kilde til term: Eksempel: Kilde til eksempel:	Culet Underbegreb Substantiv -s CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 10 Of all the different forms the brilliant is the "classic". Its designation applies exclusively to the circular form of cut which exhibits at least 32 facets and a table on the crown, and at least 24 facets and a culet on the pavilion. Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186, l. 5-7
Spanish Kilde til term: Eksempel: Kilde til eksempel: Kollokationer: Generel definition: Faglig definition: Kilde til definition: Kommentar (ækvivalens):	Culet Underbegreb Substantiv (f), -s Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10 Es mejor tener un culet pequeño o medio Diamondland Glosario: Adjektiver: abierto, grande, pequeño, medio Findes ikke La parte del extremo inferior de un diamante Diamondland Glosario: Fuldstændig ækvivalent
Emne Danish Kilde til term: Note: Eksempel: Kilde til eksempel: Kollokationer: Generel definition: Faglig definition: Kilde til definition: Kommentar (ækvivalens):	Farvebetegnelser Light Yellow Underbegreb Adjektivsyntagme Bøjes ikke ScandN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13 Farvebeskrivelsen til Light Yellow er 'Gullig' Farvebetegnelsen Light Yellow benyttes for diamanter inden for GIA's bogstavintervaller O til R. ScandN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 47 Samme som de øvrige farvebetegnelser, se River Findes ikke Diamant som syner gullig i farven selv for et mindre trænet øje. ScandN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Light Yellow Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget
English	Tinted (GIA O - R) Underbegreb

Kilde til term:	Adjektiv CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	The grade Tinted (GIA grades O to R) corresponds to the grade Light Yellow in the Scan.D.N. scale
Spanish	Color (GIA O - R) Underbegreb Adjektiv, bøjes ikke i denne forbindelse
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Svarer til graderne O-R i GIA's skala
Eksempel:	
Kollokationer:	Findes ikke
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante amarillento
Kilde til definition:	Millopis2 : : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Millopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar:	I skalaen fra CIBJO svarer graden Ligero Color til to forskellige grader hos ScanDN, dvs. at CIBJO bruger den samme term for to forskellige termer i ScanDN, Light Yellow og Yellow. Derfor er den tilsvarende grad fra GIA nævnt i parentes for at specificere hvilken grad fra ScanDN der er tale om
Kommentar (ækvivalens):	Delvist ækvivalent, da den spanske term kan dække over to forskellige på dansk
Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	Lup-ren Underbegreb Adjektiv -e
Kilde til term:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18
Eksempel:	Højeste trin på skalaen er Lup-ren med undergraderne FL og IF
Kilde til eksempel:	FP : - Afsnit 'Clarity/renhed'
Kollokationer:	Verber: benyttes
Faglig definition:	Diamant som under gunstige forhold og af en kvalificeret observatør bedømmes til at være helt uden indre uklarheder og kun få betydningsløse ydre uklarheder kan forekomme
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen - Definition baseret på teksten i ScanDN, side 15, afsnit 2.A.18, l. 2-3
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.
English	Loupe clean Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 123
Eksempel:	A diamond can only be described as loupe clean if it is examined by an expert with a 10x achromatic and aplanatic loupe in normal light and found to be absolutely transparent and free from inclusions

Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 123, afsnit 'Loupe clean'.
Spanish	Limpio a la lupa Underbegreb Adjektivsyntagme -s (på limpio, resten bøjes ikke)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S.12
Eksempel:	Un diamante se denomina loupe-clean, o limpio a la lupa, si, bajo estas condiciones es absolutamente transparente y libre de inclusiones
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 5
Faglig definition:	Un diamante que un experto ha determinado, bajo ciertas condiciones, a ser absolutamente transparente y libre de inclusiones.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Definition baseret på Cibjo2, s. 5.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstængig ækvivalent.

Emne	Slibninger
Danish	Navette Underbegreb Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	ScandN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4
Note:	Skrives af og til som navetteslib, se f.eks. eksemplet
Eksempel:	Andre former for slib er navette- eller marguiseslib, dråbeslib, smaragdslib, ovalslib og hjerteslib
Kilde til eksempel:	Diamanterns værdi: - Afsnit 'Slibning (cut)'
Kollokationer:	Ingen, optræder næsten kun i opremsninger med andre slibformer.
Danish	Marquise Synonym Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	ScandN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4
Note:	Navnet marquise menes at stamme fra den franske Madame de Pompadour, også kaldet Marquise de Pompadour som var elskerinde til Louis XV af Frankrig, som opkaldte denne slibform efter formen på hendes læber.
Eksempel:	Andre former for slib er navette- eller marguiseslib, dråbeslib, smaragdslib, ovalslib og hjerteslib
Kilde til eksempel:	Diamanterns værdi: - Afsnit 'Slibning (cut)'
Kollokationer:	Samme som ved navette
Generel definition:	Diamant der er slebet i formen Navette/marquise
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamant der er slebet i en bådformet brillantslibning
Kilde til definition:	ScandN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

English	Navette Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 261
Eksempel:	The elongated shape ends in a point at both extremities, the navette offers a very luminous centre, but loses its sparkle towards the points
Kilde til eksempel: English	Diamondland EN Shapes: Marquise Synonym Substantiv -s
Kilde til term:	Diamondland EN Shapes:
Eksempel:	The marquise cut is identical to the brilliant cut as regards the number of placement of the facets, but is more difficult
Kilde til eksempel:	Diamondland EN Shapes:
Spanish	Naveta Underbegreb Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Diamondland ES Tallas:
Note:	Er også set kaldet Navette, se f.eks. eksemplet
Eksempel:	Diamante talla marquesa o marquise, o marquis, o naveta, o navette: Debe su nombre a la marquesa de Pompadour: cuenta la leyenda que el Rey Sol quería una gema tallada que se asemejara la forma de la boca de la Marquesa de Pompadour.
Kilde til eksempel:	Joyaestilo:
Kollokationer:	Ingen
Spanish	Marquise Synonym Substantiv
Kilde til term:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Note:	Er også set kaldet Marquesa
Eksempel:	Otras tallas comunes son marquise, pera, oval, corazón.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamante tallado en forma naveta/navette/marquise
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamante tallado en una forma alargada terminada en punta en ambos extremos
Kilde til definition:	Diamondland ES Tallas:
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Slibninger
Danish	Oval Underbegreb Substantiv -en, -er, -erne.
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4.
Eksempel:	Andre former for slib er navette- eller marguiseslib, dråbeslib, smaragdslib, ovalslib og hjerteslib.
Kilde til eksempel:	Diamanterns værdi: - Afsnit 'Slibning (cut)'

Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamant der er slebet i en oval form
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamantslibning der har en oval form
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Oval Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 261
Eksempel:	The oval's technique name is 'oval modified brilliant', based upon its shape and modifications of the traditional round brilliant configuration. The oval was invented by Lazare Kaplan in the early 1960's. 56 facets are typical for oval brilliants
Kilde til eksempel:	Diamondland EN Shapes:
Spanish	Oval Underbegreb Adjektiv -es
Kilde til term:	Cibjo ES 1999: : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Eksempel:	El nombre de la técnica oval es talla "brillante oval modificada", que se basa en su forma y las modificaciones de la configuración tradicional del brillante redondo. La talla oval fue inventada por Lazare Kaplan a principios de la década de los años 1960. Los brillantes ovales suelen constar de 56 facetas.
Kilde til eksempel:	Diamondland ES Tallas:
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamante de forma de óvalo
Kilde til definition:	RAE: - Opslag 'Oval'
Faglig definition:	Diamante tallado en una forma oval
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Øvrige
Danish	Overdel Underbegreb Substantiv -en, -e, -ene
Kilde til term:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 44
Eksempel:	Der er en tendens til at slibe overdelen for lavt, hvilket giver en større tavle.
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 49, l. 1
Kollokationer:	Adjektiver: dyb, lav, høj ol. Andre: brillantens overdel, overdelens højde. Kollokationerne for overdel er meget de samme som for 'underdel'.
Generel definition:	Den øverste del af et objekt, eller den del af et objekt der ligger over andre dele på objektet
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Den øverste del på en brillantslebet diamant, fra rondisten og op

Kilde til definition:	til tavlen.
Kommentar:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Egen faglig definition er baseret på illustrationer i fagteksterne Fuldstændig ækvivalent
English	Crown Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186
Eksempel:	Economic considerations have led to a tendency to cut brilliants with a very shallow crown and therefore with a larger table because of the lower weight loss.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 203
Spanish	Corona Underbegreb Substantiv (f), -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 190
Eksempel:	Brillante es el diamante redondo con talla facetada en brillante en el cual se divide en dos partes que es la corona y el pabellón.
Kilde til eksempel:	RaulYbarra:
Kollokationer:	Vista a travez de la corona, angulo de la corona, luz entra por la corona, faceta en la corona
Generel definition:	Cerco de flores, de ramas o de metal con que se ciñe la cabeza, como adorno, insignia honorífica o símbolo de dignidad
Kilde til definition:	RAE: - Opslag 'Corona'
Faglig definition:	La parte superior de un diamante tallado en brillante, del filetín a la tabla
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på illustrationer i fagteksterne
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	P (Piqué) Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, l. 14-18
Note:	Opdeles i 3 undergrader; P1, P2 og P3. P2 er mindre klar end P1 og P3 er igen mindre klar end P2.
Eksempel:	P benyttes for diamanter men indre uklarheder, som en kvalificeret observatør kan se med det blotte øje.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, 14-15
Kollokationer:	Fuldstændig ækvivalent.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som en kvalificeret observatør har fundet at være med indre uklarheder der synlige med det blotte øje. Der kan

	forekomme tydeligt ydre uklarheder.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på teksten i ScanDN, side 15, afsnit 2.A.18, l. 14-16.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.
English	Piqué Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 12
Eksempel:	In order to differentiate between the individual rare 'clean' diamond and the large quantity of diamonds with inclusions, two designations were devised; 'pure' for 'clean' diamonds and 'piqué' for 'spotted' diamonds.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 97, l. 3-6
Spanish	Piqué Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 12.
Note:	Opdeles som på dansk i tre undergrader; P1, P2 og P3. Samme forskel gælder.
Eksempel:	Pl. Inclusiones inmediatamente evidentes con lupa de 10X, difíciles de encontrar a simple vista a través de la corona y que no perjudican al brillo (Pique I).
Kilde til eksempel:	Iberjoya: - Afsnit 'CIBJO – ESCALA INTERNACIONAL DE CLARIDAD / PUREZA'
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante con inclusiones internas destacadas cuando es examinado con lupa 10x.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på teksten i Cibjo1, s. 12, stykke om Piqué
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.

Emne	Farvebetegnelser
Danish	River Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Farvebeskrivelse til River er 'Sjældneste Hvid', jvf. ScanDN, s. 12.
Eksempel:	Farvebetegnelsen River benyttes for diamanter inden for GIA's bogstav-intervaller D og E.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 2.
Kollokationer:	Verber: anføre, betegne, benytte, gradere.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner fuldstændig uden farve.

Kilde til definition:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven River
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at målsproget bruger samme farveskala.
English	Exceptional White Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	For diamonds which were found in rivers or alluvial deposits, the term 'River' was adopted.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 66, l. 12-14
Spanish	Blanco excepcional Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Se divide este grado en dos, según la escala de GIA: Blanco excepcional+ (D en la escala de GIA) y Blanco excepcional (E en la escala de GIA). D/Blanco Excepcional+ es el mejor de los dos.
Eksempel:	Entre ambos se sitú el blanco que se diferencia entre Blanco excepcional, Blanco extra, Blanco tenue, y Blanco ligero
Kilde til eksempel:	Freshvalentino : - Artículo 'Color'
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante perfectamente incoloro
Kilde til definition:	Milopis2 : : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Øvrige
Danish	Rondist Underbegreb Substantiv -en, -er, -erne
Kilde til term:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46
Note:	Er også set kaldet 'rondistskiven'.
Eksempel:	Rondisten er hovedsageligt mat
Kilde til eksempel:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46, l. 14
Kollokationer:	Hovedsageligt adjektiver som skarp, facetteret, stærk, tynd, mat ol., samt verber som beskrive, vurdere ol.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Det bredeste stykke på en brillantslebet diamant set fra siden
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Definition er baseret på illustrationer i de fagsproglige tekster
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Girdle Underbegreb

Kilde til term:	Substantiv -s CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 10
Eksempel:	The basis for the assessment of proportions is the diameter of the girdle. It is therefore taken as 100% and other proportions such as the table diameter, total height, girdle thickness, ect. are related to this.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 196, l. 1-3
Spanish	Filetín Underbegreb Substantiv (m), -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Eksempel:	Descripción del filetín: natural - facetado - pulido - fino - medio - grueso.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999 : : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 7, afsnit 7, stk. 5.
Kollokationer:	Adjektiver: pulido, facetado ol.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	La banda estrecha alrededor de la circunferencia exterior de un diamante
Kilde til definition:	Diamondland Glosario :
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalens

Emne	Øvrige
Danish	Rondistfacet Underbegreb Substantiv -ter, -ten, -terne
Kilde til term:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46
Eksempel:	Stjernefacetternes og underdelens rondistfacetteres udstrækning (mod rondist og kulette) bør ved brillanten anføres ved forholdstal (eksempelvis 50:50 eller 80:20).
Kilde til eksempel:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 46, afsnit 2.A.41, l. 1-3
Kollokationer:	Underdelens rondistfacetter, rondistfacetternes udstrækning
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Trekantet facet der findes på både under- og overdelen af brillanten med den ene side af trekanten langs rondisten
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egene definition er baseret på illustrationer i de fagsproglige tekster
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Upper girdle facet Underbegreb Substantiv -s (på facet)
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186
Note:	På engelsk (og spansk) skelner man mellem underdelens og

Eksempel:	overdelens rondistfacetter og derfor er begge termer taget med her som synonymer selvom de strengt taget ikke helt er synonymer
Kilde til eksempel:	The size ratio of the upper girdle facets should be 50:50 Pagel-Theisen : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 225, l. 8-9
English	Lower girdle facet Underbegreb Substantiv -s (på facet)
Kilde til term:	Pagel-Theisen : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186
Note:	På engelsk (og spansk) skelner man mellem underdelens og overdelens rondistfacetter og derfor er begge termer taget med her som synonymer selvom de strengt taget ikke helt er synonymer
Eksempel:	The size ratio of the pavilion main facets to the lower girdle facets should be around 80:20
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 225, l. 7-8
Spanish	Media faceta superior Underbegreb Substantivsyntagme (f), -s (på alle tre ord)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Note:	På spansk (og engelsk) skelner man mellem underdelens og overdelens rondistfacetter og derfor er begge termer taget med her som synonymer selvom de strengt taget ikke helt er synonymer
Kollokationer:	Findes ikke
Spanish	Media faceta inferior Underbegreb Substantivsyntagme (f), -s (på alle tre ord)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Note:	På spansk (og engelsk) skelner man mellem underdelens og overdelens rondistfacetter og derfor er begge termer taget med her som synonymer selvom de strengt taget ikke helt er synonymer
Kollokationer:	Findes ikke
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Una faceta triangular con un lado curvo lo qual hace frente al filetín
Kilde til definition:	Egen definition : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Definition er baseret op illustrationer i de fagsproglige tekster
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	SI (Small inclusions) Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, l. 11-13

Note:	Opdeles i undergraderne SI1 og SI2. SI2 er mindre klar end SI1.
Eksempel:	SI benyttes for diamanter med små indre uklarheder.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, 11.
Kollokationer:	Benytte, nævne, etc. (samme som for de øvrige klarhedsbetegnelser)
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som en kvalificeret observatør har fundet at være med små indre uklarheder som er lette at finde. små ydre uklarheder kan forekomme.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på teksten i ScanDN, s. 15, afsnit 2.A.18, l. 14-16
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

English	SI (Small inclusions) Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 12
Eksempel:	SI-1= Small Inclusions 1. Small inclusions, visible with a x10 magnifying glass.
Kilde til eksempel:	Diamondland En Glossary: - -

Spanish	SI/Pequeñas inclusiones Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - s. 12
Note:	Opdeles som på dansk i to undergrader; SI1 og SI2. Samme forskel gælder.
Eksempel:	SI-1= Small Inclusions 1 – Inclusiones pequeñas 1 – inclusiones pequeñas visibles con una lupa de 10 aumentos
Kilde til eksempel:	Diamondland Glosario: - Opslag: 'SI1'
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante con inclusiones internas pequeñas cuando es examinado con lupa 10x
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på teksten i Cibjo1, s. 12, stykke om SI.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Graderingskategorier
Danish	Slibe Underbegreb Verbum -r, sleb, slebet
Kilde til term:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 49, l. 1
Eksempel:	Der er en tendens til at slibe overdelen for lavt.
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 49, l. 1
Kollokationer:	Slibe væk, slibes bort, slibes til (en brillant), slibes i (forskellige

Generel definition:	former), slibes som. Handlingen at behandle et materiale til en bestemt form eller overflade
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Handlingen at slibe en rå diamant til den får en bestemt form
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Cut Underbegreb Verbum -s, -ting
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - Afsnit 'Cut'
Eksempel:	Diamonds are cut in many fancy shapes: navettes, baguettes, hearts, pears, ovals and square or emerald cuts.
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 176, l. 1-2
Spanish	Tallar Underbegreb Verbum Talla, talló, tallaba, tallado
Kilde til term:	Uned: Características de calidad y valoración del diamante: - Afsnit 'Talla'
Eksempel:	Por razón de moda, aprovechamiento de bruto o diversificación de la oferta, el diamante se talla de diversas formas
Kilde til eksempel:	Uned: Características de calidad y valoración del diamante: - Afsnit 'Talla', l. 4-5
Kollokationer:	Tallar en una forma, tallarlo de forma, tallar a dar forma a,
Generel definition:	Dar forma y trabajar un material
Kilde til definition:	RAE: - Opslag 'Tallar'
Faglig definition:	Dar forma a un diamante
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Graderingskategorier
Danish	Slibning Overbegreb Substantiv -en,-er,-erne
Kilde til term:	4C: : Fire faktorer bestemmer diamanters værdi - De Beers - S.6 (Cut)
Eksempel:	En diamants slibning afhænger totalt af sliberens dygtighed og akkuratessse. En god slibning er nemlig hårfint præcisionsarbejde
Kilde til eksempel:	4C: : Fire faktorer bestemmer diamanters værdi - De Beers - S.6
Kollokationer:	Verber: graduering af, bedømmelse af, foretages, udførelsen af. Adjektiver: oval, blandet, god, bedste, almindelig, ny, korrekt proportioneret, dyb, tynd, normal, dyreste, fineste ol.
Danish	Slib Overbegreb Substantiv et-, -ene
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 43, afsnit 2.A.34
Eksempel:	Slibet er den eneste egentlige kvalitetsfaktor. Vægt, farve og

Kilde til eksempel:	klarhed er alle sjældenhedsfaktorer.
Kollokationer:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 43, afsnit 2.A.34, l. 1-2
Generel definition:	Samme som Slibning
Kilde til definition:	At slibe et materiale til det får en bestemt form eller overflade.
Faglig definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kilde til definition:	Når en diamant bliver eller er blevet slebet til en bestemt form.
Kommentar:	Egen definition: : Marianne Rasmussen Der hersker tilsyneladende lidt uenighed om Slib og Slibning er synonyme med den samme betydning eller om der er lille betydningsforskel. Nogen kilder giver udtryk for at det er synonyme, mens andre snarere ser to de begreber som under- og overbegreb hvor Slibning er en form for generel betegnelse for hele den graderingskategori, og Slib er den form diamanten slibes i. Jeg har valgt at betragte dem som synonyme, da det er den overvejende holdning, samt at grænsen er ret flydende og betydningen er overvejende den samme. Derudover skelnes der heller ikke mellem dem på hverken spansk eller engelsk, hvor det samme bruges for begge.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Cut Overbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - s. 176
Eksempel:	Among these cuts, however, the classic is the round brilliant of eightfold symmetry.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - s. 176
Spanish	Talla Overbegreb Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 4, punkt 4.8
Eksempel:	Partes de la talla brillante redonda y posición de sus facetas.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - Anexo C, overskrift
Kollokationer:	Verber: producir, aplicarse (sobre un diamante), influir en (tamaño), reflejar. Adjektiver: perfecta, sencilla, buena, media, ideal, mixta ol. Derudover en lang række af betegnelserne for de slibninger der findes på spansk.
Faglig definition:	Forma, proporciones y acabado de un diamante.
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4, punkt 4.8
Kommentar:	Kommentar til generel def.: Talla som almindeligt ord har en lang række forskellige betydninger, derfor har jeg ikke skrevet nogen med her. Lav en søgning på Real Academia Española's

	hjemmeside for at se dem alle.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændigt ækvivalent

Emne	Slibninger
Danish	Smaragd Underbegreb Substantiv -en, -er, -erne
Kilde til term:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 4
Note:	Betegnes af og til med den engelske term 'Emerald'
Eksempel:	Andre former for slib er navette- eller marguiseslib, dråbeslib, smaragdslib, ovalslib og hjerteslib.
Kilde til eksempel:	Diamanters værdi : - Afsnit 'Slibning (cut)'
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamant der er slebet i en smaragd form
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Diamantslibning der har en aflang firkantet form med afslebne hjørner
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Emerald Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 251, l. 1
Eksempel:	In the emerald cut, the length of the edges at the corners ensure harmony in the shape of the cut
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 251, l. 1-2
Spanish	Esmeralda Underbegreb Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Cibjo ES 1999 : : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Eksempel:	la talla esmeralda suele ser rectangular, pero las tallas más antiguas y cuadradas siguen siendo redondeadas
Kilde til eksempel:	Diamondland ES Tallas :
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Diamante tallado de forma esmeralda
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Talla de diamante cortado en una forma rectangular con las esquinas acortadas
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er egen oversættelse fra den danske faglige definition
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
Emne	Øvrige
Danish	Smykkesten Underbegreb Substantiv -en, -ene

Kilde til term:	Jensen: : Smykkesten i farver - Slebne sten, ædelmetaller og organiske smykkesten - Aage Jensen - S. 24, l. 2.
Eksempel:	Slebne sten eller forarbejdet, klar til at bruge til smykker eller i samlingen af halv eller hel ædelsten
Kilde til eksempel:	Stenbutikken: - L. 1 (I udprintet version)
Kollokationer:	Finde anvendelse/benyttes som smykkesten, ellers mange af se samme som Diamant, se termartiklen 'diamant'
Danish	Ædelsten Synonym Substantiv -e, -ene
Kilde til term:	Wikipedia DA: - Artikel Ædelsten
Eksempel:	Ædelsten er en natur frembragt sten der anvendes til smykkebrug.
Kilde til eksempel:	Stenguiden: - L. 1
Generel definition:	Mineraler og enkelte bjergarter, der anvendes som smykker.
Kilde til definition:	DSD: - Artikel Smykkesten
Faglig definition:	Samme som den generelle
Kommentar:	Grænsen mellem hvad der er en ædelsten og hvad der er smykkesten synes at være lidt flydende, på trods af at ædelsten traditionelt har været betragtet som sjældne og derfor dyrebare sten, hvilket en række almindelige sten og mineraler som også kan bruges som smykkesten ikke nødvendigvis er, men da de to termer synes brugt lidt i flæng og mange steder som synonyme, har jeg valgt også at betragte dem som synonyme, delvist også på grund af at de begge oversættes til det samme ord på spansk (gema/piedra preciosa) og engelsk (gemstone).
Kommentar (ækvivalens):	Smykkesten er så generel en betegnelse på dansk at direkte ækvivalenter på de to fremmedsprog kan være svære at finde. Gem stone på engelsk og piedra preciosa på spansk er de mest korrekte oversættelser, men kan ikke være direkte ækvivalenter, da den direkte ækvivalent til dem er 'ædelsten' på dansk.
English	Gemstone Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Woodward&Harding UK: : Gemstones - Christine Woodward & Dr. Roger Harding - -
Eksempel:	A gemstone or gem (also called a precious or semi-precious stone, or jewel) is a piece of attractive mineral, which—when cut and polished—is used to make jewelry or other adornments.
Kilde til eksempel:	Wikipedia EN: - Artikel Gemstone
Spanish	Piedra preciosa Synonym Substantiv -s (Obs! Der skal s på begge ord i plural form)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 3
Eksempel:	Una sortija que muestra un conjunto de Diamantes y Piedras preciosas con un peso total de las gemas de 1.00 ct.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 3
Kollokationer:	Ingen
Spanish	Gema Overbegreb Substantiv (f), -s.

Kilde til term:	Wikipedia ES: - Artikel Gema
Eksempel:	Algunas gemas bellas son demasiado frágiles para ser usadas en joyería, debiendo ser expuestas sólo en museos
Kilde til eksempel:	Wikipedia ES: - Artikel Gema
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Mineral, roca o material petrificado que al ser cortado y pulido se puede usar en joyería
Kilde til definition:	Wikipedia ES: - Artikel Gema
Faglig definition:	Samme som den generelle
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Øvrige
Danish	Stjernefacet Underbegreb Substantiv -en, -er, -erne
Kilde til term:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 46
Eksempel:	Stjernefacetternes udstrækning ned mod rondisten
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 45, afsnit 'vedrørende overdelen', I. 5
Kollokationer:	Hældning af,
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Trekantet facet på overdelen, med den ene side mod tavlen og de to andre sider mod hver sin hovedfacet
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er baseret på illustrationer i fagteksterne
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Star (facet) Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 10
Note:	Kaldes også Table facet
Eksempel:	They are simply named star facets, because when looked down upon from the top view they form an 8 point star
Kilde til eksempel:	Buyingaloosediamond:
Spanish	Faceta estrella Underbegreb Substantiv (f), -s (på begge ord)
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Faceta triangular en la corona del brillante, con un lado hacia la tabla, y los dos otros hacia cada su faceta cuadrangular superior
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er baseret på illustrationer i fagteksterne
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Øvrige
Danish	Tavle Underbegreb Substantiv -n, -r, -rne
Kilde til term:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - s. 46
Note:	En brillants tavle skal i Scan.D.N.'s normslib brillant være 57,5 % af rondistens diameter.
Eksempel:	Tavlens størrelse er ved brillantslib afstanden fra hjørne til hjørne.
Kilde til eksempel:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 46, afsnit 2.A.42, l. 1.
Kollokationer:	Måling af, forskydning af, hældning af, tavlens størrelse, tavlens kant, tavlens midte.
Generel definition:	En tavle er i bred forstand en plan aflang eller firkantet flade der kan skrives på eller er skrevet på
Kilde til definition:	Politikens Nudansk : : Politikens Nudansk Ordbog med Etymologi L-Å - Ukendt
Faglig definition:	Den øverste vandrette flade på en brillantslibet diamant
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen definition er baseret på beskrivelser og illustrationer i de fagsproglige kilder
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Table Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 10
Eksempel:	The table of a cut diamond has a very important influence on brilliance.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 197, l. 1
Spanish	Tabla Underbegreb Substantiv (f), -s.
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Eksempel:	La talla brillante es la forma redonda que consiste en una parte superior con al menos 32 facetas (excluyendo la tabla) y una parte inferior con al menos 24 facetas.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 1999 : : Libro de diamante - Confederación mundial de joyería - S. 6, afsnit 5, stk. 5
Kollokationer:	Adjektiver: grande, pequeña. Andre: porcentaje de la tabla, faceta de la tabla, faceta en tabla plana/cuadrada/rectangular.
Generel definition:	Pieza plana y de poco espesor de alguna otra materia rígida
Kilde til definition:	RAE : - Opslag 'Tabla'
Faglig definition:	La amplia faceta plana en la parte superior del brillante
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen

Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
--------------------------------	------------------------

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Top Cape Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Farvebeskrivelsen til Top Cape er 'Tonet hvid'
Eksempel:	Farvebetegnelsen Crystal benyttes for diamanter indenfor GIA's bogstavinterval K og L.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 37-38
Kollokationer:	Samme som de øvrige farvebetegnelser, se River.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner tydeligt tonet.
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Top Cape
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget

English	Tinted White (GIA K) Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	The grade Tinted White (GIA grade K) corresponds to the grade Top Cape in the Scan.D.N. scale

Spanish	Ligero color (GIA K) Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Svarer til den graden K i GIA's skala
Eksempel:	
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante ligeramente amarillo
Kilde til definition:	Milopis2: : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar:	I CIBJO's skala svarer graden Ligero Color til to forskellige grader hos ScanDN, dvs. at CIBJO bruger den samme term for både Top Cape og Cape i ScanDN. Derfor er den tilsvarende GIA grad nævnt i parentes for at specificere hvilken grad der er tale om. Se skalaerne i bilag 3
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Top Crystal Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Farvebeskrivelsen til Top Crystal er 'Svagt Tonet Hvid'.
Eksempel:	Farvebetegnelsen Top Crystal benyttes for diamanter indenfor GIA's bogstavinterval I.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, I. 23
Kollokationer:	Samme som de øvrige farvebetegnelser, se Top Wesselton
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner svagt tonet i farven
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Top Crystal
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget
English	Slightly tinted white Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	In daylight, a strong blue fluorescent diamond may appear to be a Rare White; when examined with a standardized light source it may perhaps be only Slightly Tinted White.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 78, I. 7-10
Spanish	Blanco ligero color (GIA I) Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Svarer til graden I i GIA's skala
Eksempel:	??
Kollokationer:	Findes ikke
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante incoloro con ligero matiz de color difícilmente perceptible
Kilde til definition:	Milopis2: : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar:	I CIBJO's skala svarer graden Ligero Color til to forskellige grader hos ScanDN, dvs. at CIBJO bruger den samme term for både Top Crystal og Crystal i ScanDN. Derfor er den tilsvarende GIA grad nævnt i parentes for at specificere hvilken grad der er tale om. Se skalaerne i bilag 3
Kommentar (ækvivalens):	Delvist ækvivalent, da den samme term på spansk dækker over to forskellige termer på dansk

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Top Wesselton Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Skrives ofte kun med forkortelsen TW. Farvebeskrivelsen til Top Wesselton er 'Sjælden Hvid'
Eksempel:	Farvebetegnelsen Top Wesselton benyttes for diamanter inden for GIA's bogstavsintervaller F og G.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 8-9
Kollokationer:	Verber: anføre, betegne, syne, benytte, gradere.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner farveløs/farvefri.
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Top Wesselton
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget
English	Rare White Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	The transitions from one colour grade to another are "fluid" and the colors are not clearly defined, which, especially at the higher colour stages of 'exceptional white' and 'rare white', can lead to difficulties in the beginning.
Kilde til eksempel:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 68, l. 11-13
Spanish	Blanco extra Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Se divide este grado en dos, según la escala de GIA: Blanco extra+ (F en la escala de GIA) y Blanco extra (G en la escala de GIA)
Eksempel:	Entre ambos se sitú el blanco que se diferencia entre Blanco excepcional, Blanco extra, Blanco tenue, y Blanco ligero
Kilde til eksempel:	Freshvalentino: - Artículo 'Color'
Kollokationer:	Ingen, optræder kun i skemaer og opremsninger
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante incoloro perfecto
Kilde til definition:	Millopis2: : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Millopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	Uklarhed Overbegreb Substantiv -er, -en, -erne
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.17
Note:	Uklarheder kan være både indre og ydre, hvorimod synonymet indeslutninger kun kan være indre.
Eksempel:	De indre karakteristika kan omtales med fællesbetegnelsen indre uklarheder.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.17, l. 14.
Kollokationer:	Verber: klassificeres, forekomme, reflekteres, anses som. Adjektiver: Indre, ydre, små, synlige, åbenlyse, mindre.
Danish	Indeslutning Synonym Substantiv -er, -en, -erne.
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15.
Note:	Indeslutninger er altid indre karakteristika, i modsætning til uklarheder som kan forekomme både på ydersiden af og indeni en diamant.
Eksempel:	Vækstbetingelserne for diamanter er ikke altid optimale. Tryk, temperaturer og afkølingen kan variere meget, hvilket bevirker at der påstår indre kendetegn, som vi med en fælles betegnelse karakteriserer som indeslutninger.
Kilde til eksempel:	Ulriksen: : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 37, l. 1-3.
Kollokationer:	Samme som for 'uklarhed'
Generel definition:	Indre eller ydre karakteristika som kan gøre et ellers gennemsligt materiale mindre gennemsligt.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Faglig definition:	Karakteristika (enten indre eller ydre) som kan påvirke en diamants klarhed og renhed, samt dens egenskab til at reflektere det lys der går igennem stenen.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar	Da betydningen og definitionen af begge termer basalt set er den samme, er begge termer ækvivalente med 'inclusiones' på spansk og 'inclusions' på engelsk.
(ækvivalens):	Dog skal der tages højde for om det er indre eller ydre uklarheder/indeslutninger der er tale om, da man ikke kan bruge termen 'indeslutninger' om ydre uklarheder, da de i sagens natur er indre, og aldrig ydre på en diamant. 'Indeslutning' ville derfor være en ukorrekt term at bruge hvis der kun er tale om ydre uklarheder.
English	Inclusion Overbegreb Substantiv -s.
Kilde til term:	Pagel-Theisen: : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 99
Eksempel:	All such inclusions often serve today as diagnostic identification

Kilde til eksempel:	features and are an indication of the natural origin of the stone. Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 96, l. 7-9.
Spanish	Inclusión Overbegreb Substantiv (f), -es.
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 4, afsnit 4.3
Eksempel:	Pureza: Grado relativo a la ausencia de características/inclusiones internas y características/imperfecciones externas en un diamante.
Kilde til eksempel:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 4, afsnit 4.3
Kollokationer:	Adjektiver: pequeñas, grandes, internas, visibles, únicas, incoloras. Verber: formar parte de, ser (no) visibles.
Generel definition:	La acción o efecto de incluir
Kilde til definition:	RAE : - Opslag 'Inclusión'
Faglig definition:	Una impureza en el interior de un diamante, tales como un punto o una irregularidad en la estructura de cristal de la piedra
Kilde til definition:	Diamondland ES 4C : - Artikel 'Glosario del diamante'
Kommentar (ækvivalens):	Se kommentar til ækvivalens under den danske term 'uklarhed'

Emne	Øvrige
Danish	Underdel Underbegreb Substantiv -en, -e, -ene
Kilde til term:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 44
Eksempel:	Underdelen er der hvor vi har spejlingen der giver mest totalrefleksion.
Kilde til eksempel:	Ulriksen : : Diamantgraduering for guldsmedelærlinge - Jørgen Ulriksen - S. 49, l. 4
Kollokationer:	Adjektiver: flad, dyb. Andre: underdelens spids, underdelens facetter, underdelens dybde/størrelse/højde, underdelens rondistfacetter.
Generel definition:	Den nederste del af et objekt eller den del af et objekt der ligger under andre dele af objektet
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Faglig definition:	Den nederste del af en brillantslebet diamant, fra rondisten og ned til (og med) kuletten.
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på illustrationer i fagteksterne
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent
English	Pavilion Underbegreb Substantiv -s
Kilde til term:	Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186
Eksempel:	Of all the different cut forms, the brilliant is the 'classic'. Its

Kilde til eksempel:	designation applies exclusively to the circular form of cut which exhibits and at least 24 facets and a culet on the pavilion. Pagel-Theisen : : Diamond Grading ABC The Manual - Verena Pagel-Theisen - S. 186, l. 5-7
Spanish	Culata Underbegreb Substantiv (f), -s
Kilde til term:	Cibjo ES 2006 : : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 10
Note:	Er også set kaldet 'Pabellón' enkelte steder, men culata er den korrekte term, da det er den fagteksterne fra CIBJO bruger.
Eksempel:	Desviación del vértice de la culata
Kilde til eksempel:	IGE : - Test om diamanter - graduación de calidad de diamantes
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Parte posterior de una cosa
Kilde til definition:	RAE : - Opslag 'Culata'
Faglig definition:	La parte inferior de un diamante tallado en brillante, del filetín a la culet
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen
Kommentar:	Egen faglig definition er baseret på illustrationer i fagteksterne
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	VS (Very small inclusions) Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, l. 8-10
Note:	VS deles ligesom VVS op i to undergrader; VS1 og VS2. VS2 er lavere klarhed end VS1
Eksempel:	VS benyttes for diamanter med meget små indre uklarheder.
Kilde til eksempel:	ScanDN : : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, l. 8
Kollokationer:	Samme som for VVS; benytte, nævnes, etc.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som en kvalificeret observatør har fundet at være med meget små indre uklarheder som er forholdsvis svære at finde. Der kan forekomme små ydre uklarheder.
Kilde til definition:	Egen definition : : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition baseret på teksten i ScanDN, side 15, afsnit 2.A.18, l. 8-10
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.
English	VS (Very small inclusions) Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN : : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 12
Eksempel:	VS-1= Very Small Inclusion 1. Very small inclusions, visible with a

Kilde til eksempel:	x10 magnifying glass. Diamondland Glosario: - -
Spanish	VS/Muy pequeñas inclusiones Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 12.
Note:	Opdeles som på dansk i to undergrader, VS1 og VS2. Samme forskel gælder.
Eksempel:	S-1= Very Small Inclusions 1 – Inclusiones muy pequeñas 1 – inclusiones muy pequeñas visibles con una lupa de 10 aumentos
Kilde til eksempel:	Diamondland Glosario: - Opslag: 'VS1'
Kollokationer:	Diamant VS, el grado VS.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante con inclusiones internas pequeñas cuando es examinado con lupa 10x
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på teksten i Cibjo1, side 12, stykke om VS.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.

Emne	Klarhedsbetegnelser
Danish	VVS (Very, very small inclusions) Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 15, afsnit 2.A.18, l. 5-7
Note:	Hovedgraden VVS deles i to undergrader VVS1 og VVS2, hvor VVS2 er lavere end VVS1.
Eksempel:	Eksempler på typiske VVS sten er vist og beskrevet på illustrationerne 14 til 22.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 24.
Kollokationer:	Verber: benyttes, anses for at være.
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som en kvalificeret observatør med diamantlup har fundet at være med meget, meget små uklarheder som er meget svære at finde selv under gunstige forhold. Der kan forekomme små ydre uklarheder.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på ScanDN s. 15, afsnit 2.A.18, l. 5-7
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.
English	VVS (Very, very small inclusions) Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 12
Eksempel:	VS-1= Very Very Small inclusion 1. Usually just one tiny inclusion, visible under a x10 magnifying glass to the trained eye
Kilde til eksempel:	Diamondland En Glossary: - -

Spanish	VVS/Muy, muy pequeñas inclusiones Underbegreb Substantivsyntagme Bøjes ikke
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 12
Note:	Opdeles som på dansk i to undergrader, VVS1 og VVS2. Samme forskel gælder.
Eksempel:	VVS-1= Very Very Small Inclusions 1 – Inclusiones muy, muy pequeñas 1– por lo general, sólo una minúscula inclusión visible únicamente para un experto con una lupa de 10 aumentos
Kilde til eksempel:	Diamondland Glosario: - Opslag: 'VVS1'
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante con inclusiones internas diminutas cuando es examinado con lupa 10x.
Kilde til definition:	Egen definition: : Marianne Rasmussen - -
Kommentar:	Definition er baseret på teksten i Cibjo1, s. 12, stykke om VVS.
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent.

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Wesselton Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Skrives ofte med forkortelsen W. Farvebeskrivelsen for Wesselton er 'Hvid'
Eksempel:	Farvebetegnelsen Wesselton benyttes for diamanter inden for GIA's bogstav-interval H
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 16.
Kollokationer:	Samme som de øvrige farvebetegnelser, se 'River'
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner svagt tonet.
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Wesselton
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at den samme farveskala bruges på målsproget.
English	White Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	The grade 'White' in the CIBJO scale corresponds to the grade 'Wesselton' in the Scan.D.N. scale.
Spanish	Blanco Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	

Eksempel:	Entre ambos se sitú el blanco que se diferencia entre Blanco excepcional, Blanco extra, Blanco tenue, y Blanco ligero.
Kilde til eksempel:	Freshvalentino: - Artículo 'Color'
Kollokationer:	Ingen, optræder kun i skemaer og opremsninger
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante incoloro
Kilde til definition:	Milopis2: : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de los grados de colores
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Emne	Farvebetegnelser
Danish	Yellow Underbegreb Adjektiv Bøjes ikke
Kilde til term:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 12-13
Note:	Farvebeskrivelsen for Yellow er 'Let gul'
Eksempel:	Farvebetegnelsen Yellow benyttes for diamanter inden for GIA's bogstavintervaller S til Z.
Kilde til eksempel:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, l. 51
Kollokationer:	Samme som de øvrige farvebetegnelser, se River
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamant som for en kvalificeret observatør syner tydeligt gul, men ikke stærkt gul nok til at høre under betegnelsen Fantasifarver (se 'Fantasifarve')
Kilde til definition:	ScanDN: : Skandinavisk Diamant Nomenklatur og Graderingsregler - Skandinavisk Nomenklaturkomité - S. 13, afsnit om farven Yellow
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent, forudsat at samme farveskala bruges på målsproget
English	Tinted (GIA S - Z) Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	CibjoEN: : The Diamond Book. Diamonds - Terminology and classification - Cibjo Diamond Commission - S. 11
Eksempel:	The grade Tinted (GIA grades S to Z) corresponds to the grade Yellow in the Scan.D.N. scale
Spanish	Color (GIA S - Z) Underbegreb Adjektiv
Kilde til term:	Cibjo ES 2006: : El Libro del diamante, Diamantes - Terminología y clasificación - Confederación mundial de joyería - S. 11
Note:	Svarer til graderne S-Z i GIA's skala
Eksempel:	
Kollokationer:	Ingen
Generel definition:	Findes ikke
Faglig definition:	Diamante amarillento
Kilde til definition:	Milopis2: : Valorar el color de un diamante con un patrón de color de zirconitas - Laboratorio Gemológico Milopis - Cuadro de

	los grados de colores
Kommentar:	I CIBJO's skala svarer graden Liger Color til to forskellige grader hos ScanDN, dvs. at CIBJO bruger den samme term for både Light Yellow og Yellow i ScanDN. Derfor er den tilsvarende GIA grad nævnt i parentes for at specificere hvilken grad der er tale om. Se skalaerne i bilag 3
Kommentar (ækvivalens):	Fuldstændig ækvivalent

Bemærkninger til termartiklerne:

Jeg har valgt at skrive næsten alt tekst i termartiklerne på dansk, på nær selve termen og dens eksempler og definitioner, da de betragtes som så vigtige på og for målsproget, at de bør være på fremmedsproget. Ved definitionerne skal man på fremmedsproget kunne se om den svarer til den danske definition, fordi det blandt andet har betydning for ækvivalensen, og eksempler bør være på fremmedsproget, så man kan se hvordan termen bruges på det pågældende sprog.

Men da målgruppen for dette speciale hovedsageligt er danskere, har jeg valgt, at alt andet tekst er på dansk for at lette tilgangen og forståelsen af indholdet i termartiklerne for en dansk læser. Derudover er overskrifterne for hvert enkelt punkt i artiklerne i forvejen på dansk, og en spansk læser derfor ikke ville få meget ud af artiklerne alligevel, fordi vedkommende måske alligevel ikke kan forstå hvad den spanske tekst handler om.

Ulempen ved dette er så dog, at spanstaltende, der skulle ønske at bruge oplysningerne i termartiklerne har sværere ved at finde dem, med mindre de også behersker noget dansk. Men da målgruppen som nævnt er danskere, må de tilgodeses mest i artiklerne.

Engelske artikler er holdt på et minimum og ikke nær så dybtgående udarbejdet som de spanske og danske. Engelsk er udelukkende taget med for at komme med et oversættelsesforslag til den spanske og danske term, samt et eksempel på den engelske term for at vise hvordan den typisk bruges. Jeg valgte at tage engelsk med fordi der bruges meget engelsk i diamantbranchen og fordi engelsk også interesserer mig. Jeg ville også gerne kunne se hvad den engelske tilsvarende term er for de danske og spanske termer.

Hvad angår eksemplerne i artiklerne, er der ikke inkluderet eksempler, der hvor det ikke var muligt at finde eksisterende eksempler, for troværdighedens skyld. Tanken at

skabe og skrive egne eksempler til termartiklerne dukkede op, men da deres troværdighed og ægthed ikke kunne understøttes, var det bedre at udelade dem.

Bilag 2: Begrebssystemer.

Der er hovedsageligt del-helheds- og generiske relationer mellem termene indenfor dette emne, men enkelte andre er også fundet. Af del-helhedsrelationer er der for eksempel delene på en brillant; kulette, overdel, underdel og rondist er for eksempel alle dele af overbegrebet brillant. Delhelhedsrelationer er i rødt.

Af generiske relationer er der for eksempel de forskellige slibninger; de er alle en type diamant. Generiske relationer er vist i grønt.

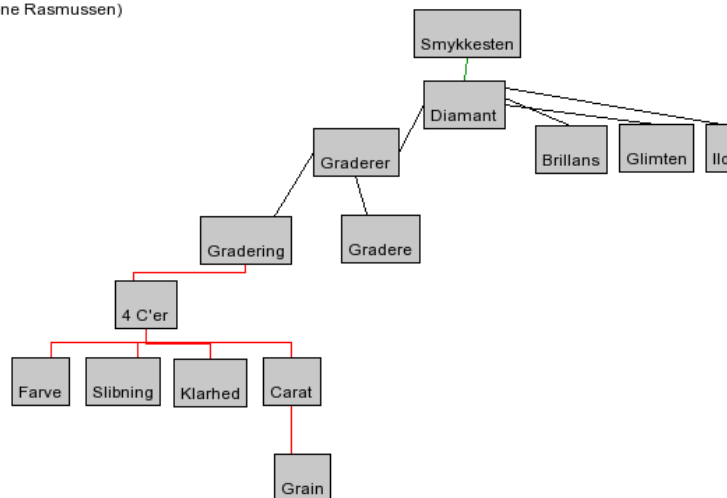
Andre relationer er for eksempel udviklingsrelationen, som kaldes sådan fordi termene dækker over faser i en udvikling, eller et resultat af noget, for eksempel er gradering et resultat af en graderers arbejde. Alle andre relationer end de generiske og del-helhedsrelationerne er vist i sort.

Da begrebssystemerne ikke er inddraget i selve analysen, og heller ikke er relevante for analysen, er de ikke behandlet yderligere, men vises blot dels for en hurtig oversigt over under- og overbegreber, og dels for at vise hvor ens dette fagområde er på de to sprog. Det ses tydeligt at systemerne på henholdsvis dansk og spansk er helt ens, hvilket viser hvor standardiseret branchen er.

Overordnede begrebssystemer:

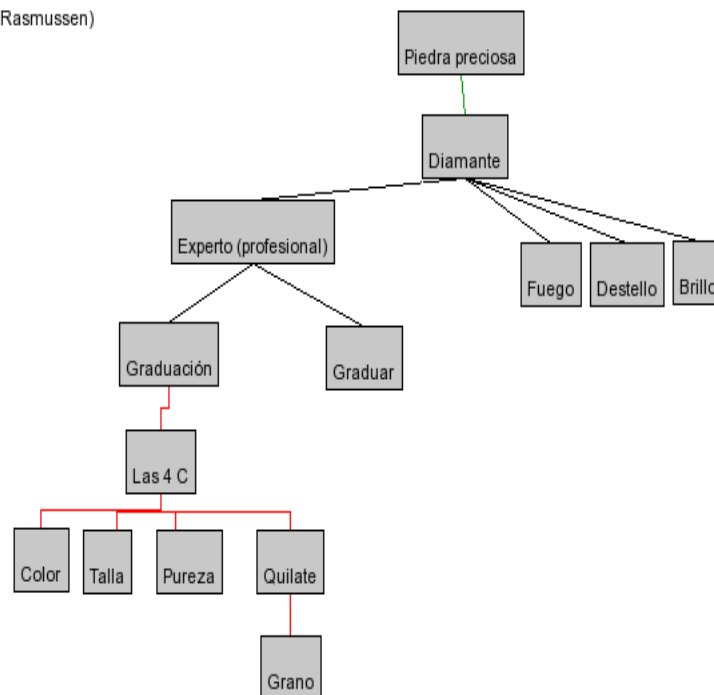
Dansk:

Diamant - 24-07-2010 16:52 (Marianne Rasmussen)

Spansk

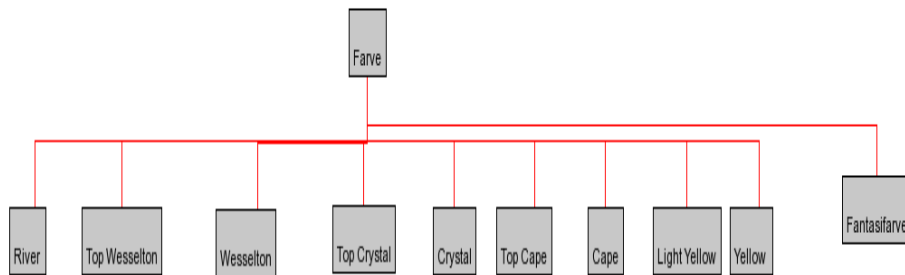
Diamante - 16-07-2010 17:30 (Marianne Rasmussen)

Begrebssystem farve:

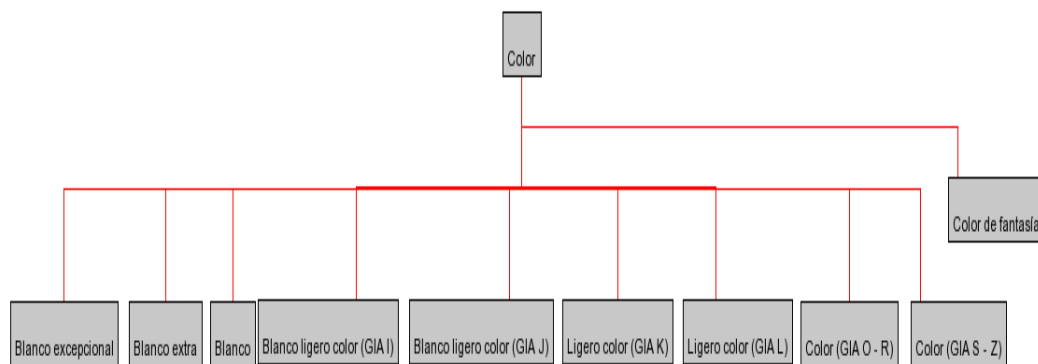
Dansk:

Farver - 16-07-2010 17:02 (Marianne Rasmussen)

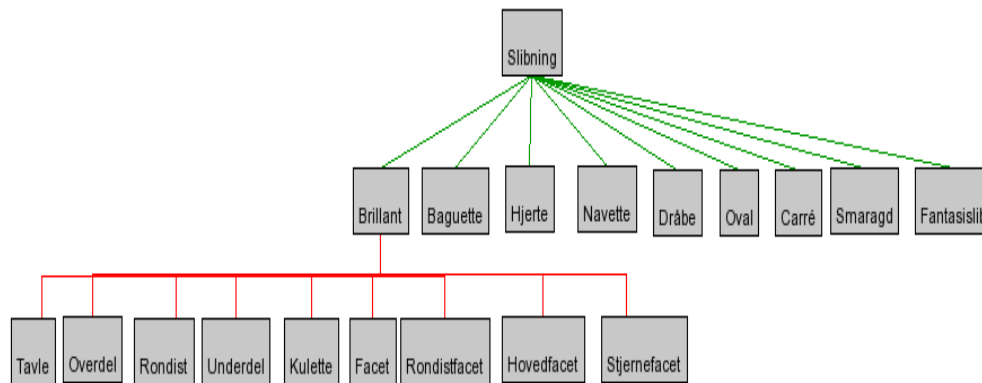
Spansk:

Color - 16-07-2010 17:37 (Marianne Rasmussen)

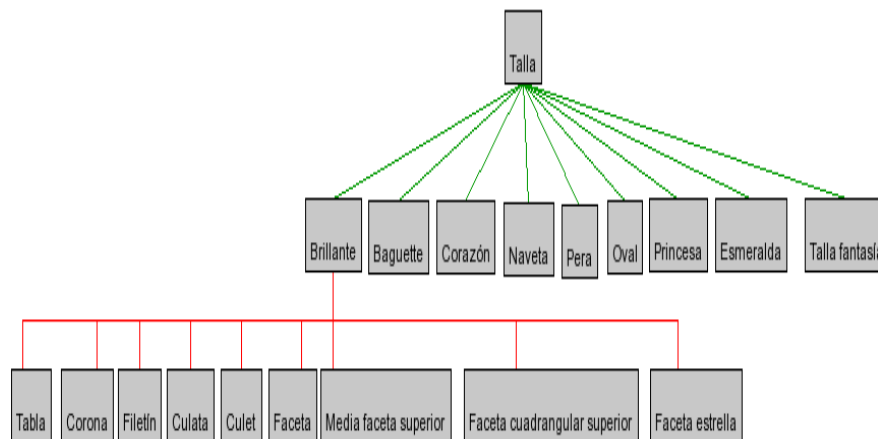
Dansk:

Slibning - 16-07-2010 17:06 (Marianne Rasmussen)

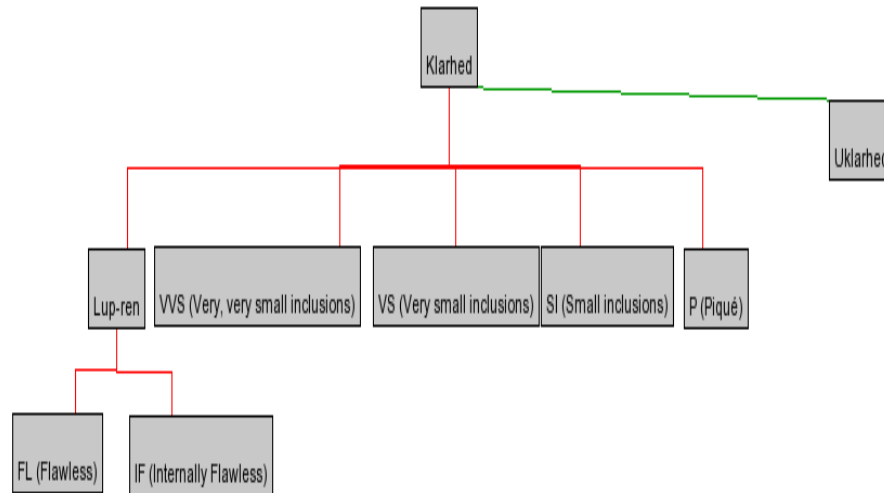
Spansk:

Talla - 16-07-2010 17:29 (Marianne Rasmussen)

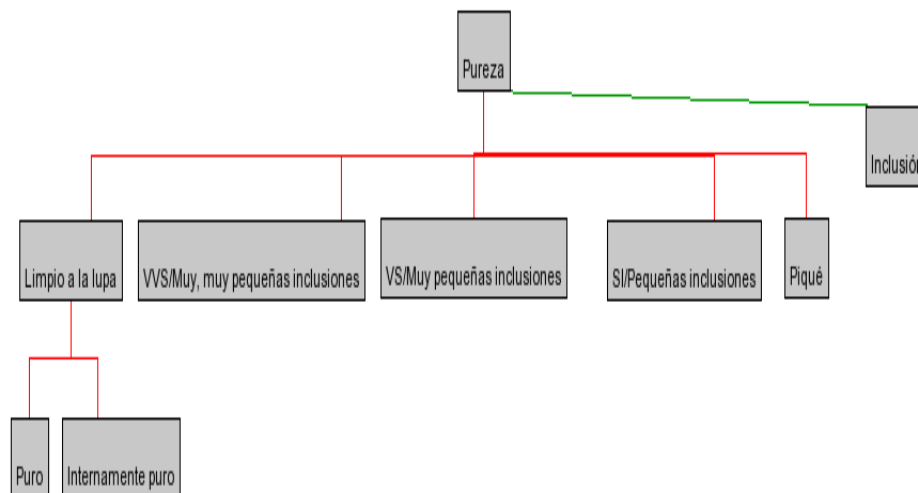
Dansk:

Klarheder - 16-07-2010 17:04 (Marianne Rasmussen)

Spansk:

Pureza - 16-07-2010 17:43 (Marianne Rasmussen)

Bilag 3: Graderingsskalaer.

Skandinavisk Diamant Nomenklatur:

Farveskala:

GIA GRADER	TRADITIONELLE BETEGNELSER	BESKRIVENDE BETEGNELSER	MINDRE DETAILLEREDE BETEGNELSER
D	RIVER	SJÆLDNESTE HVID	HVID
E			
F	TOP WESSELTON	SJÆLDEN HVID	
G			
H	WESSELTON	HVID	
I	TOP CRYSTAL	SVAGT TONET HVID	LET TONET HVID
J	CRYSTAL	LET TONET HVID	
K	TOP CAPE	TONET HVID	TONET HVID
L			
M	CAPE	LET GULLIG	FARVETONET
N			
O	LIGHT YELLOW	GULLIG	
P			
Q			
R			
S — Z	YELLOW	LET GUL	
FANTASIFARVER			

BEMÆRK: størrelsen af intervallerne er kun et udtryk for sjældenheden.

Kilde: Scan.D.N.

Klarhedsskala:

HOVEDGRADER	UNDERGRADER
LUP-REN	FL
	IF
VVS	VVS₁
	VVS₂
VS	VS₁
	VS₂
SI	SI₁
	SI₂
P	P₁
	P₂
	P₃

Kilde: Scan.D.N.

HOVEDGRADER		UNDER-GRADER	
særdeles god/Scan.D.N. very good/Scan.D.N.		1	vg (+)
		2	vg (—)
god/Scan.D.N. good/Scan.D.N.		3	g (+)
		4	g (O)
		5	g (—)
middel/Scan.D.N. medium/Scan.D.N.		6	m (+)
		7	m (O)
		8	m (—)
dårlig/Scan.D.N. poor/Scan.D.N.		9	p (+)
		10	p (—)

Kilde: Scan.D.N.

Farveskala:

Términos que corresponden a los grados de color

GIA	CIBJO / IDC	CIBJO / IDC	SCAN.D.N.
	Inglés	Español	
D	Exceptional white+ D	Blanco excepcional+ D	River D
E	Excepcional white E	Blanco excepcional E	River E
F	Rare white + F	Blanco extra + F	Top Wesselton F
G	Rare white G	Blanco extra G	Top Wesselton G
H	White H	Blanco H	Wesselton H
I	Slightly tinted white I	Blanco ligero color I	Top crystal I
J	Slightly tinted white J	Blanco ligero color J	Crystal J
K	Tinted white K	Ligero color K	Top Cape K
L	Tinted white L	Ligero color L	Cape L
M	Tinted M	Color M	Cape M
N	Tinted N	Color N	Cape N
O	Tinted O	Color O	Cape O
P	Tinted P	Color P	Cape P
Q	Tinted Q	Color Q	Cape Q
R	Tinted R	Color R	Cape R

S	Tinted S	Color S	Cape S
T	Tinted T	Color T	Cape T
U	Tinted U	Color U	Cape U
V	Tinted V	Color V	Cape V
W	Tinted W	Color W	CapeW
X	Tinted X	Color X	Cape X
Y	Tinted Y	Color Y	Cape Y
Z	Tinted Z	Color Z	Cape Z

Kilde: Cibjo2006
s.11

Klarhedsskala:

Términos que corresponden a los grados de pureza

FL (Flawless) Puro

Los Diamantes FL deben estar libres de características/inclusiones internas y características/imperfecciones externas cuando son examinados con lupa 10x.

NOTA. Las siguientes características no descalifican el grado FL de un diamante:

- una faceta extra en la culata que no se percibe a través de la parte superior de la corona.
- naturales delimitados al filetín, que no lo ensanchen **ni** distorsionen las proporciones de su contorno.
- líneas internas de crecimiento (graining) que no sean brillantes, blancas o de color y que no afecten significativamente la transparencia.

IF (Internally Flawless) Internamente puro

Los Diamantes IF deben estar libres de características/inclusiones internas y solo pueden tener características/imperfecciones externas cuando son examinados con lupa 10x.

NOTA. Las siguientes características no descalifican el grado IF de un diamante:

- líneas internas de crecimiento (graining) interno /líneas de crecimiento interno que no sean brillantes, blancas o de color y que no afecten significativamente la transparencia.

LC (Loupe Clean) Limpio a la lupa

Los Diamantes LC deben estar libres de características/inclusiones internas cuando son examinados con lupa 10 x.

NOTA. Las siguientes características no descalifican el grado LC de un diamante:

- líneas internas de crecimiento (graining) interno /líneas de crecimiento

interno que no sean brillantes, blancas o de color y que no afecten significativamente la transparencia.

VVS (Very Very Slightly Included / Very Very Small Inclusions) Muy muy pequeñas inclusiones

Los Diamantes VVS muestran características/inclusiones internas diminutas cuando son examinados con lupa 10x.

Diamantes VVS1 muestran características/inclusiones diminutas que se observan con extrema dificultad con lupa 10x.

Diamantes VVS2 muestran características/inclusiones diminutas que se observan con mucha dificultad con lupa 10x.

VS (Very Slightly Included / Very Small Inclusions) Muy pequeñas inclusiones

Los Diamantes VS muestran características/inclusiones internas muy pequeñas cuando son examinados con lupa 10x.

Diamantes VS1 muestran características/inclusiones internas muy pequeñas que se observan con dificultad con lupa 10x.

Diamantes VS2 muestran características/inclusiones internas muy pequeñas que se observan con mediana dificultad con lupa 10x.

SI (Slightly Included / Small Inclusions) Pequeñas inclusiones

Los Diamantes SI muestran características/inclusiones internas pequeñas cuando son examinados con lupa 10x.

Diamantes SI1 muestran características/inclusiones internas pequeñas que se observan fácilmente con lupa 10x.

Diamantes SI2 muestran características/inclusiones internas pequeñas que se observan muy fácilmente con lupa 10x.

I1 / P1 (Included 1 o Piqué 1) Piqué 1

Los Diamantes P1 o I1 muestran características/inclusiones internas destacadas cuando son examinados con lupa 10x. También se observan a simple vista a través de la parte superior de la corona.

NOTA. Bajo determinadas circunstancias características/inclusiones internas se pueden ver también a simple vista desde la parte superior de la corona en grados superiores.

I2 / P2 (Included 2 o Piqué 2) Piqué 2

Los Diamantes P2 o I2 muestran características/inclusiones internas muy destacadas cuando son examinados con lupa 10x. También se observan fácilmente a simple vista desde la parte superior de la corona y reducen ligeramente el brillo del diamante.

I3 / P3 (Included 3 o Piqué 3) Piqué 3

Los Diamantes P3 o I3 muestran características/inclusiones internas extremadamente destacadas cuando son examinados con lupa 10x.

También se observan muy fácilmente a simple vista desde la parte superior de la corona y reducen el brillo del diamante

Slibegrader:

Der findes tilsyneladende ingen tabelskala for slibegraderne på hverken spansk eller engelsk, som der gør på dansk med ScanD.N.'s oversigtstabel (tabel 3 i dette bilag). I Verena Pagel-Theisen's Diamond Grading ABC findes en oversigtstabel over alle graderingsskalaerne, og her findes følgende tekst om gradering af slibningen i CIBJO:

"Remarks concerning cut grading:

An expertise should contain the most important quality and identification features, i.e. not more and not less than a description of weight, colour, clarity, style of cut, dimensions, proportion of crown/pavilion to diameter in percentage terms, proportion of table to diameter in percentage terms, finish grade as regards symmetry and polish, condition of the girdle, intensity of the fluorescence and also any other remarks. The dimensions relate to the smallest and largest diameters and the height (brilliant) or length, width and height (other styles of cut). The girdle should be described as rubbed/faceted/polished, and also as thin/medium/thick, while the grades for symmetry and polish should be given as very good/good/average/poor. External features which can be identified easily from the table side should be mentioned under 'Remarks', e.g. smaller external features, external features, naturals: unusual open culets, growth planes, surface growth lines, twinning lines. Expertises should be given only for diamonds of more than 0,47 ct."

Kilde: Pagel-Theisen, s. 61: Summary Table

Farve:

D-E-F: Colorless.

G-H-I-J: Near colorless

K-L-M: Faint yellow

N-O-P-Q-R: Very light yellow

S-T-U-V-WX-Y-Z: Light yellow

Kilde: <http://www.preciousgemstones.com/giagradingreport.html>

Klarhed:

“The GIA Clarity Scale contains 11 grades, with most diamonds falling into the VS (very slightly included) or SI (slightly included) categories. In determining a clarity grade, the GIA system considers the size, nature, position, color or relief, and quantity of clarity characteristics visible under 10× magnification.

Flawless (FL) - No inclusions or blemishes are visible to a skilled grader using 10× magnification

Internally Flawless (IF) - No inclusions and only blemishes are visible to a skilled grader using 10× magnification

Very, Very Slightly Included (VVS1 and VVS2) - Inclusions are difficult for a skilled grader to see under 10× magnification

Very Slightly Included (VS1 and VS2) - Inclusions are clearly visible under 10× magnification but can be characterized as minor

Slightly Included (SI1 and SI2) - Inclusions are noticeable to a skilled grader using 10× magnification

Included (I1, I2, and I3) - Inclusions are obvious under 10× magnification and may affect transparency and brilliance”.

Kilde: <http://www.gia.edu/lab-reports-services/about-the-4cs/index.html>

Slibning:

GIA CUT SCALE
EXCELLENT
VERY GOOD
GOOD
FAIR
POOR

Kilde: <http://www.gia.edu/lab-reports-services/about-the-4cs/index.html>

